

פרשת

עקב

תשס"ד

שְׂרֵיבִי עֲזָרָה

373

מצורף מוסף
חשבונית

19
24
35
40
43

- 2 שְׁעוֹר שְׁנִמְסָר בְּמִלְוָה מַלְכָּה מוֹצְאֵי שַׁבַּת קֹדֶשׁ וְאַתְחַנֵּן י"ד מִנְחָם אָב .....
- 19 יוֹם הַמִּיּוֹשֵׁי אוֹר לֵה' מִנְחָם אָב הַיְלֻלֹת הָאֵר"י הַקְדוּשׁ אַחֲרֵי תְפִילַת מַעֲרִיב ...
- 24 שִׁיעוּרֵי שַׁבַּת וְאַתְחַנֵּן .....
- 35 שִׁיעוּרֵי שַׁבַּת דְּבָרִים חֲזוֹן .....
- 40 הַיְלִידִים טַפְשִׁים?? כִּי לֹא כִיווֹנַת לִשְׁם שָׁמַיִם .....
- 43 כֹּל הַהִבְטָחוֹת בַּפֶּרֶשֶׁת עֵקֶב .....

שִׁיעוּרִים

שְׁעוֹר שְׁנִמְסָר בְּמִלְוָה מַלְכָּה מוֹצְאֵי שַׁבַּת קֹדֶשׁ וְאַתְחַנֵּן י"ד מִנְחָם אָב

לו אֶת הַרְגָלִים, הַיְלִידִים, הַבְּנִים, הַנִּינִים, הַנְּכָדִים, שְׁלֹא יִשְׁמַע לְקוֹל בְּכִיּוֹתֵיהֶם וְתַחֲנוּתֵיהֶם, וְשְׁלֹא יִקְבֹּר אוֹתוֹ בְּבֵית הַקְּבָרוֹת בְּשׁוּם אֶפֶן, רַק מַחוּץ לַגֶּדֶר (בְּמִקוֹם שְׁקוּבִים אֶת הַבְּעָלִי עֲבֵרוֹת וְכו')¹.

הַרְבֵּה אָמַר, כִּי נַחְתָּם הַדִּין עַל שְׁלוֹם (מ)הִיָּסוֹן, הַצְדִּיק, שֶׁהַרְבֵּה אָמַר לֹא לְקַבֵּר אוֹתוֹ בְּבֵית הַקְּבָרוֹת, הוּא הוֹדִיעַ לַחֲבֵרָא קַדִּישָׁא, לְרֹאשׁ הַחֲבֵרָא קַדִּישָׁא, שְׁאֵפְלוּ יָפְלוּ לוֹ לְרַגְלִים, יִנְשְׁקוּ

מֵרֵאִי מִקוֹמוֹת וְהַעֲרוֹת

מַחֲלָקָת, וּבֵאֵם לֹא - יְמוּת, וְהוּא הָרִי לֹא יִשְׁמַע לְכֶם וְיְמוּת. וּבְכֵן מוֹצֵה אֲנִי לְהַפְרִינְסִי כִי אֶחָד מֵאֲנִי שְׁבָאוּ לְרַבְנֵי זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה הִיא הַפְרִינְסִי שֶׁל הָעִיר הַזֹּאת שֶׁיִּצְנֶה לְאֲנָשֵׁי הַחֲבֵרָא קַדִּישָׁא לְקַבְרוֹ בְּ"פֶאָרְק" תֵּינִי מַחוּץ לְבֵית הַקְּבָרוֹת בְּמִקוֹם שְׁקוּבִים אֶת הַבְּעָלִי עֲבֵרוֹת וְכו'. וְאֶכְנֶסְעוּ אֲנִי שְׁלֵרִים וְאֶמְרוּ לְהֵרֵב אֶת דְּבָרֵי רַבְנֵי, וְהוּא בְּעִזּוֹתוֹ הַמְשִׁיךְ לְדַבֵּר וְלְרַדֵּף אוֹתָם וְמוֹת, כְּשֶׁרָצוּ בְּנֵי הָעִיר לְקַבְרוֹ וּבֵאֵו לְמַחַת רִשׁוּת מֵהַפְרִינְסִי, כְּנֶהוּג, צִוָּה עֲלֵיהֶם

¹ שִׁיחַ שְׂרַפִּי קוֹדֶשׁ חֶלֶק בַּסָּא פֶּעַם בָּאוּ כְּמָה מֵאֲנִי שְׁ אֶל רַבְנֵי וְאֶמְרוּ לוֹ שְׂאֵינִם יְכוּלִים לְחַזוֹר לְעִירֵם הַסְּמוּךְ לְמַעַד וְיִבְקָא מַחְמַת שְׂרַב הָעִיר רוֹדֵף אוֹתָם מֵאֵד. רַבְנֵי שְׁתַּקּוּ וְלֹא עָנָה לָהֶם, אוּלַם כְּשֶׁבָאוּ פֶּעַם אַחֲרַת אֶל רַבְנֵי וְאֶמְרוּ לוֹ שְׁבִשׁוּם אֶפֶן אִין בִּיבְלִתְתֶם לְחַזוֹר לְעִירֵם מֵרַב הַצְּרוֹת וְהִיָּסוּרִים שְׁגוּרִם לָהֶם הָרַב הַהוּא, פְּנֵה רַבְנֵי אֲלֵיהֶם וְאָמַר: "סְעוּ לְבִתְיָכֶם וְתֹאמְרוּ לְהֵרֵב שְׂאֵנִי מוֹצֵה עֲלֵי שְׁיַסְסִיק לְדַבֵּר וּלְעוֹרֵר

וְאָז הֵם בָּאוּ כָּל הַמְשַׁפְּחָה, וְאָמְרוּ: "אִיךָ אֶפְשֶׁר לְסַבֵּל כְּזוֹ בּוֹשָׁה, הֶרֶב שָׁל הָעִיר, הַצַּדִּיק הַכִּי גָדוֹל בְּעוֹלָם..." שָׁלוֹם מֵהִיָּסֵן, הִיָּה הַכִּי הַצַּדִּיק, אֵיזָה חֲרָפָה, אִיךָ אֶפְשֶׁר לְסַבֵּל כְּזוֹ חֲרָפָה, שֶׁהוּא אֵי אֶפְשֶׁר לְקַבֵּר אוֹתוֹ, לֹא נִתֵּן לְקַבֵּר אוֹתוֹ בְּבֵית הַקְּבֻרוֹת.

וְאָז בָּאוּ כָּל הַנְּיָנִים, וְהַנְּכָדִים, וְהַנְּכָדוֹת [לִפְרַנְס שְׁהִיה מֵאֲנִ"ש], נִפְלוּ לְרַגְלָיו, נִשְׁקוּ לוֹ אֶת הַרְגְּלִים, בָּכוּ בְּכִיּוֹת כְּאֵלֶּה, יִלְלוּת כְּאֵלֶּה... (רֹאה אֶת סִיּוֹם הַמַּעֲשֶׂה בַּהֶעֱרָה)

כְּמוֹ שֶׁהִיָּה בְּתַשְׁעָה בָּאָב [בַּמַּדְבָּר]²,

מִיָּד הִלְכוּ לַמְשַׁטָּרָה, אָמְרוּ שְׂיֵשׁ פֹּה אֵיזָה בְּרִסְלָבֵר אַחַד מְשַׁנְע, טְרוֹרִיסְט, דִּיקְטָטוֹר, קוֹרְאִים לָזֶה "דִּיקְטָטוֹר", (כְּמוֹ שְׁאוֹמְרִים עַל בֵּיבִי "דִּיקְטָטוֹר", דִּיקְטָטוֹר...), הוּא לֹא נוֹתֵן לְקַבֵּר בְּבֵית הַקְּבֻרוֹת. וְהַמְשַׁטָּרָה

❁ מוֹרֵאֵי מִקוֹמוֹת וְהַעֲרוֹת ❁

לוֹ רַבְּנֵי: "אַתָּה יֵשׁ לָךְ רַחֲמֵנוֹת וְאֵי לֹא? מֵתִים שְׁמַתּוֹ כְּבָר מֵאוֹת בְּשָׁנִים בָּאוּ לְהִתְאוּנֵן לְפָנָי שֶׁנִּפְטָר מֵאוֹס כָּל כֶּף כֶּף הִרְבָּה הִיָּה עֲדִין לֹא הִיָּה לָהֶם. "דִּי הָאֶסְט רַחֲמֵנוֹת אוֹן אִיךָ נִישְׁט מֵתִים פֶּן הוֹנֵדְעֵרְטֵעַר יֶאָרֵן וְיִינְעוּ גִיקוּמַעוּן זִיךְ פֶּאָרְקֵלְאָגֵן צוּ מִיר אִז זִי הָאָבֵן נֶאָדֶּ אִזָּא מֵיאוֹסֵן נִפְטָר נִישְׁט גִיָּהֲאֵט". וְהַקְּפִיד עֲלֵיו רַבְּנֵי וְכָרוֹנוֹ לְבִרְכָּה, וְנַעֲשֶׂה מֵאִז אֶדְם מְבַהֵל וּמְבַלְבֵּל.

² מִדְרַשׁ רַבֵּה אֵיכָה - הַקְּדָמָה פִּסְקָה לֵג

(לֵג) רַבִּי זְעִירָא פִּתַח (אֵיבֵב ל') וַיְהִי לֵאבֹל כְּנוּרֵי וְעוֹגְבֵי לְקוֹל כּוֹכִים תַּמֵּן תַּנִּינֵן אֲרֻשְׁב"ג לֹא הִיוּ יָמִים טוֹבִים לְיִשְׂרָאֵל כַּחֲמִשָּׁה עֶשֶׂר בָּאָב וְכוּיִם הַכְּפוּרִים שֶׁבְהֵן יוֹצְאוֹת בְּנוֹת יִשְׂרָאֵל כְּכֹלֵי לְבָן שְׁאוּלוֹן כְּדִי שְׁלֹא לְבִישֵׁשׁ אֶת וְחוֹלוֹת בְּכִרְמִים בְּשִׁלְמָא יוֹם כִּיפּוּרִים יוֹם

הַפְּרָנְסֵי שֶׁיִּקְבְּרוּהוּ מֵחוּץ לְגֵדֵר בֵּית הַקְּבֻרוֹת כְּאֶשֶׁר צִוָּה רַבְּנֵי, וְתִיכָף נַעֲשֶׂה מִיָּד רַעֲשׁ גָּדוֹל עַד שֶׁהָיוּ חִפְצִים מִמֵּשׁ לְהָרְגוֹ, וְהִלְכוּ לְבֵית מוֹשֵׁל הָעִיר לְטַעַן עֲמוֹ עַל זֶה. אוֹלָם בְּבֵית הַמוֹשֵׁל אָמְרוּ לָהֶם: "הִרֵי אַתֶּם בְּחִרְתֶּם בּוֹ לְפָרְנֵס, וְאַחֲרָי שֶׁבְּחִרְתֶּם בּוֹ כָּל מַה שְׂשִׁיצִיָּה עֲלֵיכֶם הַנֶּכֶם מֵהַכִּים לְצִית לּוֹ". כִּשְׁרָאוּ בְּנֵי בֵיתוֹ שֶׁל הֶרֶב הַנִּפְטָר אֶת עֲצָמָם בְּצִרְיָה זוֹ, בָּאוּ לְהַפְּרָנְסֵי וְנִפְלוּ לְרַגְלָיו בְּתַחֲנוּנִים וּבְכִיּוֹת שִׁירְחָם עֲלֵיהֶם וְלֹא בִיֵּשׁ אֶת כְּבוֹד אֲבֵיהֶם הֶרֶב, וְנִסְפְּיִם וְיָתֵן רִשׁוֹת לְקַבְּרוֹ בְּתוֹךְ בֵּית הַקְּבֻרוֹת כְּשֶׁאֵר יִשְׂרָאֵל הַכְּשָׁרִים, וְלֹא יָכוֹל הִיָּה הַפְּרָנְסֵי לַעֲמֹד בְּתַחֲנוּנֵיהֶם וְנִתֵּן לָהֶם רִשׁוֹת לְקַבְּרוֹ בְּפָנִים בֵּית הַקְּבֻרוֹת. אַחַר כֵּן כְּשֶׁבָּא הַפְּרָנְסֵי אֶל רַבְּנֵי הַתְּנַצֵּל לְפָנָיו עַל שֶׁלֹּא שָׁמַע בְּקוֹלוֹ מִחַמַּת שְׁלֹא יָכוֹל הִיָּה לַעֲמֹד בְּהַפְּצָרוֹתֵיהֶם וְלְהִתְאָכֵזוֹ אֲלֵיהֶם כָּל כֶּף. אָמַר

לְבַד? אָף פְּעַם לֹא! אִז לָמָּה הוּא עוֹזֵב אוֹתָם?.

לָמָּה? כִּי הֵם קִבְּלוּ לְשׁוֹן הָרַע, הֵם הֶאֱמִינוּ, [אָמְרוּ:] "בְּשִׁנְאֵת ה' אֲתַנּוּ" [דְּבָרִים א, כז]³, (שׁוֹבֵי בְּנֵי לֹא לומְדֵים חֲמֹשׁ דְּבָרִים, נִכּוֹן? אֵין פֹּה חֲמֹשׁ דְּבָרִים, אַה יֵשׁ פֶּאָן? אַה יֵשׁ, סְלִיחָה, חֲשַׁדְתִּי בְּכַשְׁרִים). קִרַח הִצְלִיחַ לְהַפְּךָ אֶת הַשֶּׁכֶל שֶׁל הָאֲנָשִׁים, עַד כְּדֵי כָּךְ. כְּמוֹ [...] הַפְּךָ פֹּה לְחֻצֵי יְשִׁיבָה אֶת הַשֶּׁכֶל, שֶׁהֵרֵב נֶגְדַּ אִוְמָן, וְהִנְיָנִים — וְנִפְתְּלֵי צוֹקֵר הַשְׁתַּלֵּט עָלָיו, הוּא רַק נוֹלַד בְּתַש"ס נִכּוֹן? הָרֵב נִסְעַ לְאוֹמָן מִתַּש"ל, אִז הִנְסִיעָה

אִיזָה יִלְלוֹת הָיָה, כָּל אֶחָד חוֹפֵר קָבַר, יוֹצֵאת בַּת קוֹל "לְחַפֵּר קְבָרִים", וְלִכְּל אֶחָד יֵשׁ אֲרַבְעִים יְלָדִים מְאֻרְבָּע נָשִׁים, לְשִׁיח'ים יֵשׁ שְׁמוֹנִים יְלָדִים, לְכָל הַשִּׁיח'ים יֵשׁ שְׁמוֹנָה נָשִׁים — שְׁמוֹנִים יְלָדִים, אֲרַבַּע נָשִׁים זֶה אֲרַבַּע נָשִׁים זֶה אֲרַבַּע נָשִׁים זֶה שְׁלֹשׁ נָשִׁים זֶה שְׁלֹשׁ נָשִׁים יְלָדִים, וְכָל הַיְלָדִים עוֹזְרִים לְאַבָּא לְחַפֵּר אֶת הַקְּבָר. וְאוֹמְרִים: "אַבָּא! עַל מִי אַתָּה עוֹזֵב אוֹתָנוּ?! לָמָּה?! לָאֵן אַתָּה הוֹלֵךְ?! אִיזָה מִיִן אַבָּא זֶה, עוֹזֵב אֶת הַיְלָדִים לְבַד... (שְׁמַעְתָּ אַבָּא עוֹזֵב אֶת הַיְלָדִים לְבַד?! אַבָּא עוֹזֵב אוֹתָךְ פְּעַם

מֵרֵאִי מְקוֹמוֹת וְהַעֲרוֹת

וְתִקְרְבוּן אֵלַי בְּלֶכֶם וְתֹאמְרוּ נִשְׁלַחָה אֲנָשִׁים לְפָנֵינוּ וְיַחְפְּרוּ לָנוּ אֶת הָאָרֶץ וְיֵשְׁבוּ אִתְּנוּ דְּבַר אֶת הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר נַעֲלָה בָּהּ וְאֶת הָעָרִים אֲשֶׁר נָבֵא אֱלֹהֵינוּ: (כג) וַיִּיטֵב בְּעֵינֵי הַדָּבָר וְאַקְחָה מִכֶּם שְׁנַיִם עֹשֵׂר אֲנָשִׁים אִישׁ אֶחָד לְשִׁבְטוֹ: (כד) וַיִּפְּנוּ וַיַּעֲלוּ הַהָרָה וַיָּבֵאוּ עַד נַחַל אֲשַׁכַּל וַיִּרְגְּלוּ אֹתָהּ: (כה) וַיִּקְחוּ בְיָדָם מִפְּרִי הָאָרֶץ וַיִּזְרְדוּ אֵלֵינוּ וַיֵּשְׁבוּ אִתְּנוּ דְּבַר וַיֹּאמְרוּ טוֹבָה הָאָרֶץ אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֵינוּ נָתַן לָנוּ: (כו) וְלֹא אָבִיתֶם לַעֲלֹת וְתַמְרוּ אֶת פִּי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם: (כז) וְתִרְגְּנוּ בְּאֵהָלֵיכֶם וְתֹאמְרוּ בְּשִׁנְאֵת יְהוָה אֲתַנּוּ הוֹצִיאָנוּ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לְתַת אֲתַנּוּ בְּיַד הָאֲמֹרִי לְהַשְׁמִידָנוּ: (כח) אָנָּה אֲנַחְנוּ עֲלִים אֲחֵינוּ הַמִּסּוּ אֶת לְבַבְנוּ לְאֹמַר עִם גְּדוֹל יְרוּם מִמֶּנּוּ עָרִים גְּדֹלֹת וּבְצוּרֹת בְּשָׁמַיִם וְגַם בְּנֵי עֲנָקִים רָאִינוּ שָׁם: (כט) וְאָמַר אֲלֵכֶם לֹא תַעֲרְצוּן וְלֹא תִירְאוּן מֵהֶם:

סְלִיחָה וּכְפָרָה לְיִשְׂרָאֵל יוֹם שְׁנַתְנוּ בּו לוחות אַחֲרוֹנוֹת אִלָּא חֲמֵשֶׁה עֶשֶׂר בַּאֵב מֵאִי הִיא ... ר' אֲבִין וְר' יוֹחָנָן אִמְרוּ יוֹם שְׁבִיטֵל הַחֲפֵר מִן מוֹתֵי מְדַבֵּר א"ר לוי כֹּל עֵרֵב תַּשְׁעָה בַּאֵב הִיָּה מוֹשֶׁה מוֹצֵיא כְרוֹז בְּכָל הַמַּחֲנֶה וְאוֹמֵר צֵאוּ לְחַפּוּר וְהִיו יוֹצֵאִין וְחוֹפְרִין קְבֻרוֹת וַיִּשְׁנִין בְּהֵן לְשַׁחֲרִית הִיָּה מוֹצֵיא כְרוֹז וְאוֹמֵר קוֹמוּ וְהַפְרִישׁוּ הַמַּתִּים מִן הַחַיִּים וְהִיו עוֹמְדִים וּמוֹצֵאִין עֲצָמָן חֲמֵשֶׁה עֶשֶׂר אֵלֶף בְּפִרוֹטְרוֹט חֲסֵרו שֵׁשׁ מֵאוֹת אֵלֶף וּבִשְׁנַת הָאַרְבַּעִים הָאֲחֵרוֹן עֲשׂו כֵן וּמוֹצֵאוּ עֲצָמָן שְׁלֵמִים אִמְרוּ דוּמָה שְׁטַעֲיִנוּ בַּחֲשׁוֹן וְכֵן בַּעֲשׂוֹר וּבְאַחַד עֶשֶׂר וּבִשְׁנַיִם עֶשֶׂר וּשְׁלֹשָׁה עֶשֶׂר וְאַרְבַּע עֶשֶׂר כִּיּוֹן דְּאִיתְמַלָּא סִיְהָרָא אִמְרוּ דוּמָה שְׁהַקְבִּי"ה בִּיטֵל אוֹתָהּ גּוֹיְרָה מַעֲלִינוּ וְחֲזָרוּ וְעִשְׂאוּהוּ יוֹם טוֹב: ³ דְּבָרִים א

התעופה, אמרו: התקשרו אלינו
שזה לא שלף.

ואז נסעתי לציריך, אמרתי אולי
אני אסע דרך [ציריך], אני הייתי
בוינה, לציריך, זה היה בדיוק
ערב 'חג המולד', ב-12:00
בצהרים התקשרו, כדי לראות
אם כבר הקונסוליה פתוחה,
אמרתי אני רוצה לסע לקונסוליה
לעשות ויזה, אז אמרו שבדיוק
סגרו את הקונסוליה, ב-12:00
ערב 'חג המולד', 24 בדצמבר.

אז זה היה בתש"ל, זה היה הפל
באשמת נפתלי צוקר, שהוא

הראשונה היה לפני שנולדת, אז
השתלטת עלי. הוא מודה, נפתלי
מודה, שעוד לפני שהוא נולד,
שלישם שנה, הוא השתלט על
הסבא שלו, סחב אותו לאומן
בכח.

הרב נסע לאומן מתש"ל, לקחתי
את הדרך של סכות, אבל לא,
הגעתי לוינה, ישבתי שם. הוא
שואל אותי: איך אתה נוסע?
הראיתי לו את הפספורט, הוא
מיד התקשר לשדה התעופה:
"יש פה איזה משגע אחד שרוצה
לסע לרוסיה". הגעתי לשדה

הַשְּׁתַלְטֵט עָלַי, כְּמוֹ שְׁ[...]. אֹמֵר. וְ[...]. בְּקֶשׁ סְלִיחָה, בְּאַמַּת הוּא צָדִיק, הוּא חָשֵׁב שֶׁכְּבוֹד אָב וְאִם זֶה יוֹתֵר חָשׁוּב, כְּתוּב "כְּבוֹד אָב וְאִם" — מֵה שְׁאַבָּא אֹמֵר זֶה קָדוֹשׁ. אַבָּא הַסְּבִיר לוֹ שֶׁהֵרֵב הוּא נֶגְדַּ אֹמֵן, הוּא נָסַע כִּי נִפְתְּלֵי צוּקֵר תַּפְּס אוֹתוֹ בְּכַחַ, בְּאוֹתָהּ שְׁנָה עֶבְרָנוּ אֶת הַגְּבוּל, בְּתַשְׁל"ג, בְּמוֹצְאֵי שַׁבַּת ז' אֲדָר עֶבְרָנוּ אֶת הַגְּבוּל פַּעַם רֵאשׁוֹנָה, וְאָז גַּם כֵּן הָיָה בְּוִיזָה כְּתוּב בְּמִקּוֹם "אַלְיַעֲזָר בְּרַלְנֵד" "מִשֶּׁה בְּרַלְנֵד", וְהַסְּכִימוּ לַעֲבֹר עִם הַדְּרָכוֹן, אֲבָל בְּחִזּוֹר אָמְרוּ "זֶה בְּכֻלָּ לֹא אֶתָּה", כִּי בְּוִיזָה [-

אִז עַל כָּל פְּנִימִים, [...] הַפֶּה לְכֻלָּם אֶת כָּל הַמַּחַ, וְכֻלָּם הָאֲמִינוּ שֶׁהַנִּינִים הַשְּׁתַלְטוּ עַל הָרֵב, הָרֵב הוּא הַסְּפִיק לִסְעָ לְאוֹמֵן שְׁלֹשִׁים שְׁנָה לְפָנָי שֶׁהַנִּינִים נוֹלְדוּ, הֵם רַק נוֹלְדוּ בְּתַש"ס הָרֵאשׁוֹן, וְאַחֲרָי זֶה כָּל שְׁנָה שְׁלֹשָׁה נִינִים, וְהַנִּינִים מִשְׁתַּלְטִים עַל הָרֵב, וְהֵם סוֹחֲבִים אוֹתוֹ בְּכַחַ, הוּא נֶגְדַּ הַנְּסִיעוֹת, וְכִבְּר חֲצִי יְשִׁיבָה מְאֲמִינִים בְּזֶה....

כִּי הַגְּבָרִים זֶה הַשְּׁכָל הַכִּי טַפְּשֵׁי שֵׁישׁ בְּעוֹלָם. הַגְּבָרִים, הֵם בְּעֶצֶם נוֹלְדוּ מִהַקּוֹף. הַחֶפֶץ חַיִּים אָמַר "אֵיךְ אֶפְשֶׁר לְהַגִּיד שֶׁהָאָדָם נוֹלֵד מִהַקּוֹף, [אלא] הֵם רַק רָאוּ קוֹפִים הֵם לֹא רָאוּ אֲנָשִׁים", [כְּלוֹמֵר בְּגַלל שֶׁהֵם רָאוּ רַק אֲנָשִׁים שֶׁמִּתְנַהֲגִים וּמְדַבְּרִים כְּמוֹ קוֹפִים, אִז הֵם אִמְרוּ שֶׁהָאָדָם בֵּא מִהַקּוֹף], בְּכֻלָּל הַגְּבָרִים זֶה קוֹפִים, מְאֲמִינִים לְכָל שְׁטוֹת, לְכָל דְּבָר. [אָמְרוּ:] "בְּשִׁנְאָת ה' אֲתַנּוּ", כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (אַתֶּם לֹא לּוֹמְדִים חֲמֹשׁ דְּבָרִים, אֲנִי יוֹדַע, שׁוֹבֵנוּ בְּנִים לֹא לּוֹמְדִים, אֲבָל זֶה קָרְאֵנוּ עֲכָשָׁיו מִקֻּדָּם לְפָנָי 12 שְׁעוֹת, קָרְאֵנוּ

כְּשֶׁכְּתוּבוֹ אֶת הַוִּוִּיָּה] הַפְּקִידָה הִיא טְעֵתָה, כְּתוּב מִשֶּׁה בִּינְנֵשׁטוֹק לֹא מִשֶּׁה בְּרַלְנֵד, הִיא דְּרָשָׁה סְמוּכִין, הִיא לְמִדָּה סְמוּכִין, הִיא לְמִדָּה גְּמָרָא, פַּעַם נָשִׁים לְמִדּוֹ גְּמָרָא, אִז הִיא כְּתָבָה לְפָקִיד הִיא הַתְּבַלְבְּלָה בֵּין מִשֶּׁה בִּינְנֵשׁטוֹק לְמִשֶּׁה בְּרַלְנֵד, אִז הוּא קָבַל אֶת זֶה, בְּהַלּוֹף זֶה הָיָה קָצִין רוֹסִי, בְּרוּמְנִיָּה — בִּיאֲשֵׁי. וְאַחֲרָי זֶה הֵינּוּ צְרִיכִים לְצִאָתָה, אִז אָמְרוּ "כְּתוּב מִשֶּׁה בְּרַלְנֵד, אֶתָּה לֹא

שְׁכַאֲלָה צְדִיקִים הוּא מְבַלְעֵ
בְּאֲדָמָה, וְאִזּוּ נִהְיָה מְגַפָּה [שְׁנִסְפוּ
בְּהַ] 14,700, וְאַהֲרֹן עֲצָר אֶת
הַמְּגַפָּה, וְאִזּוּ הִתְחִילוּ לְהֶאֱמִין
בְּאַהֲרֹן הַכֹּהֵן. אָבֵל, בְּמִשָּׁה עוֹד
לֹא הֶאֱמִינוּ, מִשָּׁה — אָמְרוּ: הוּא
שׁוֹנָא אוֹתָנוּ, כִּזֶּה שְׁנֹאָה עוֹד לֹא
הָיָה בְּעוֹלָם.

וְזֶה פְּעַמִּים כְּתוּב, עֲכָשׂוּ יִהְיֶה
עֵקֶב, בְּעֵקֶב חוֹזְרִים עוֹד פְּעַם עַל
הַפְּסוּק הַזֶּה. (שׁוּבוּ בָּנִים מִדְּלָגִים עַל
הַפְּסוּק הַזֶּה) סוֹף פְּרָק ט, (פֹּה אִין פְּרָק
ט, צְרִיכִים לִסְעֵ לְמַלְחָה — אוּלַי שָׁם יֵשׁ פְּרָק
ט) אִזּוּ פְּסוּק כַּח סוֹף פְּרָק ט, שָׁם
זֶה כֹּז פֹּה זֶה כַּח: "פֶּן יֹאמְרוּ
הָאָרֶץ אֲשֶׁר הוֹצֵאתָנוּ מִשָּׁם מְבַלֵּ
יְכַלֵּת ה' לְהִבְיָאֵם אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר
דִּבֶּר לָהֶם וּמִשְׁנֵאתָ אוֹתָם" —
הוּא כָּל כֶּף שׁוֹנָא אוֹתָם, בְּגִלְלֵ
שֶׁהוּא שׁוֹנָא אוֹתָם הוּא הוֹצֵיא
אוֹתָם מִצְרַיִם, [שָׁם הָיָה לָהֶם] דְּגִים
בְּחֻנָּם [בְּמִדְבַּר יַם הַ], מַה הֵם רוֹצִים?
פִּישׁ [= דָּג] לְשַׁבֵּת! אִי אֶפְשָׁר שַׁבֵּת
בְּלֵי פִישׁ, אִי אֶפְשָׁר. אִזּוּ הוּא
מְבִיא בְּאָרְהָ שֶׁל מְרִים, שְׁיָבִיא
אֶת הַדְּגִים. הוּא כְּבָר הִבִּיא בְּאָרְהָ
שֶׁל מְרִים, וְזֶה כְּבָר הוֹלֵךְ לְכָל

אֶת זֶה בְּ-8:15) אָמְרוּ "בְּשֵׁנֵאתָ ה'
אֲתָנוּ" — ה' שׁוֹנָא אוֹתָנוּ, מְרַב
שֶׁה' שׁוֹנָא אוֹתָנוּ אִזּוּ הוּא הוֹצֵיא
אוֹתָנוּ מִמִּצְרַיִם, הוֹצֵיא שֶׁשׁ
מֵאוֹת אֶלֶף אִישׁ, עִם כָּל אֶחָד
אֶרְבַּע נָשִׁים זֶה שְׁתֵּי מְלִיּוֹן וְחֻצֵי,
עִם עֶשְׂרֵה יְלָדִים זֶה שֶׁשׁ מְלִיּוֹן
יְלָדִים. הוּא הוֹצֵיא — לָמָּה? כִּי
הוּא רוֹצֵה שְׁכַלְם יְמוֹתוֹ בְּעוֹנוּיָם,
בְּמִדְבַּר, כִּזֶּה שְׁנֹאָה עוֹד לֹא הָיְתָה
בְּעוֹלָם. וְקִרַח הִצְלִיחַ לְשַׁכְנַע אֶת
כָּלָם — "בְּשֵׁנֵאתָ ה'". (אֲתָה לֹא
קוֹרָא דְּבָרִים, טוֹב שְׁאַתָּה לֹא קוֹרָא, בְּרוּךְ ה',
אֲתָה לֹא קוֹרָא דְּבָרִים, זֶה הֵכִי טוֹב, לְכָל
הַפְּחוֹת קִרַח אֲתָה לֹא לומֵד...)

קִרַח אָמַר: אֶפְלוּ אִם אֲנִי אֶבְלַע
בְּאֲדָמָה — תִּדְעוּ שְׁזֶה כְּשׁוֹף.
כִּכָּה הוּא אָמַר לָהֶם, (אֲנִי לֹא כְּתַבְתִּי
אֶת זֶה, אָבֵל אֲתָה לֹא לומֵד קִרַח זֶה תַּכְלִית
הַיְדִיעָה שְׁלֹא גִדַע, הַרְבֵּה אָמַר "תַּכְלִית
הַיְדִיעָה שְׁלֹא גִדַע", זֶה שְׁאַתָּה לֹא יוֹדַע זֶה
הֵכִי טוֹב...). אִזּוּ "אַתֶּם הַמֵּתִים",
אַחֲרֵי שְׁכַלְם נְבָלְעוּ בְּאֲדָמָה, 250
אִישׁ, דָּתָן וְאֶבִירָם, קִרַח וְהַבְּנָיִם
שָׁלוּ, אָמְרוּ "אַתֶּם הַמֵּתִים" —
מְכַשֵּׁף, תִּרְאוּ אִיזֶה כְּשׁוֹף, תִּרְאוּ
לְאֵן הוּא הִגִּיעַ מִשָּׁה רַבִּינוּ

הַאֲהָלִים, כָּל נְשִׂיא עוֹשֶׂה פֶסַע
 עוֹשֶׂה קוֹ מִהַבְּאָר הַמְרֻכָּזִית, אִז
 זֶה לְכָל אֲהֵל יֵשׁ מַעֲזָן, טוֹבְלִים
 בְּזֶה וְשׁוֹתִים מִזֶּה⁴, אָבֵל אֵיפֹה
 הַפִּישׁ לְשֶׁאֲבָעַס ??? אֵיךְ שֶׁאֲבָעַס
 בְּלִי פִישׁ ??? אֵיזָה מִיֵּן מִשֶּׁה
 רְבִינוּ זֶה ??? הוּא לֹא יִכּוֹל לְדַאֵג
 לָנוּ לְפִישׁ ??? פִּישׁ! כָּלֵם
 צוֹעֲקִים פִּישׁ, זֶה דְּגִים בַּחֲנָם.
 אֵיזָה בַּחֲנָם? [הֵלֵא הַדְּבָר הַיְחִיד שֶׁמְבִלּוּ
 בְּמִצְרַיִם זֶה הָיָה] מִכּוֹת בַּחֲנָם! אֵיזָה
 בַּחֲנָם?

הַדְּגִים בּוֹרְחִים, אָבֵל אֲצֵלֵם
 הַדְּגִים קָפְצוּ, קָפְצוּ לְכָדִים. אָבֵל,
 רַק אֲצֵל הַנְּשִׂים, לֹא אֲצֵל
 הַגְּבָרִים, אֲצֵל הַגְּבָרִים הֵם בְּרַחוּ.
 הַנְּשִׂים שֶׁהִלְכוּ לְשֶׁאֲבָב... פֶּעַם לֹא
 הָיָה בְּרָזִים, בְּרָזִים זֶה הַמְצָאָה
 חֲדָשָׁה שֶׁל שׁוֹבֵב בָּנִים, צְרִיכִים
 לְהַפְסִיק לְהַשְׁתַּמֵּשׁ בְּבְרָזִים, וְגַם
 לְהַפְסִיק לְהַשְׁתַּמֵּשׁ בְּפֶלְאֲפוֹנִים,
 זֶה גַם... הַרְבֵּה לֹא הָיָה לוֹ
 פֶּלְאֲפוֹן. וְגַם לֹא בְּמַטוֹסִים,
 כְּטַב"מִים אֲפֹשֶׁר...

עֲכָשְׁיו הַיּוֹם בְּלִילָה יִשְׁלַחוּ
 [מֵאִירָאן] אֶלְף כְּטַב"מִים, אִז אֲנַחְנוּ

אִז מְסַבֵּר הַחֲתָם סוֹפֵר:
 שֶׁכְּשֶׁאֲדָם הוֹלֵךְ לְשֶׁאֲבָב מִים אִז

מֵרֵאִי מִקוֹמוֹת וְהַעֲרוֹת

הַיְשִׁימוֹן שֶׁנֶּאֱמַר "וְנִשְׁקָפָה עַל פְּנֵי
 הַיְשִׁימוֹן" וְהִיא נַעֲשִׂית נַחְלִים גְּדוֹלִים
 שֶׁנֶּאֱמַר "וְנַחְלִים יִשְׁטֹפוּ" הֵן יוֹשְׁבֵי
 בְּאִיסְפָּקָאוֹת וְבֵאֵין זֶה אֲצֵל זֶה שֶׁנֶּאֱמַר
 "הִלְכוּ בְּצִיּוֹת נְהַר" הַעוֹלָה דְּרָף יְמִין עוֹלָה
 דְּרָף יְמִין וְהַעוֹלָה דְּרָף שְׂמָאל עוֹלָה דְּרָף
 שְׂמָאל כֵּן מִים שֶׁמִּתְמַצְוִים הַיְמָנָה הִיא
 נַעֲשִׂית נַחַל גְּדוֹל וְהוֹלְכִין לַיִם הַגְּדוֹל
 וְיִבְיֵאִין מִשֵּׁם כָּל הַמְּדוֹת הַעוֹלָם שֶׁנֶּאֱמַר
 "כִּי יִהְיֶה אֱלֹהֶיךָ בְּרַכָּה בְּכָל מַעֲשֶׂה יָדֶךָ
 יָדַע לְכַתֵּךְ אֶת הַמְּדָבָר הַגְּדוֹל הַזֶּה זֶה
 אֲרַבְעִים שָׁנָה ה' אֱלֹהֶיךָ עִמָּךְ לֹא חִסְרָת
 דְּבָר".

⁴ תּוֹסֵפֶתָא סוֹפֵה פְּרָקָא
 וְכָד הָיְתָה הַבְּאָר שֶׁהָיְתָה עִם יִשְׂרָאֵל
 בְּמִדְבַר דּוֹמָה לְסַלַע מְלֵא כְּבָרָה מִפְּכַפְכַת
 וְעוֹלָה כְּמִפִּי הַפֶּה הָזֶה עוֹלָה עִמָּהֵן לְהָרִים
 וְיִוֹרְדַת עִמָּהֵן לְגֵאוֹת מְקוֹם שִׁישְׂרָאֵל
 שׁוֹרְיֵן הִיא שׁוֹרָה כְּנֻגְדֵן מְקוֹם גְּבוּהָ כְּנֻגְדֵן
 פִּתְחוֹ שֶׁל אֲהֵל מוֹעֵד נְשִׂאֵי יִשְׂרָאֵל בְּאֵין
 וְסוֹבְבִין אוֹתָהּ בְּמִקְלוֹתֶיהֶן וְאוֹמֵר עֲלֶיהָ
 אֶת הַשִּׁירָה "עֲלִי בְּאֵר עֵנִי לָהּ" "עֲלִי בְּאֵר
 עֵנִי לָהּ" וְהוּא מִבְּעַבְעֵין וְעוֹלִין כְּעַמּוּד
 לְמַעְלָה וְכָל אֶחָד וְאֶחָד מוֹשֵׁף בְּמִקְלוֹ אִישׁ
 לְשִׁבְטוֹ וְאִישׁ לְמִשְׁפַּחְתּוֹ שֶׁנֶּאֱמַר "בְּאֵר
 חֲפְרִיָה שְׂרִים" וְגו' "וּמִמֵּתְנָה נַחְלִיאֵל
 וּמִנַּחְלִיאֵל בְּמוֹת, וּמִבְּמוֹת הַגֵּיא" וְגו' הִיא
 סוֹבְבַת כָּל מַחְנֵה יִשְׂרָאֵל וּמִשְׁקָה אֶת כָּל

נתפס נגיד מאה, מאה זה יספיק, עם מאה נוכל להגיע בשש בבקר לאומן, הכטב"ם עושה כל שניה שלש קילומטר, כל שניה, כל שניה שלש קילומטר, כטב"ם. והטיל, זה חמש קילומטר לשניה, אז אם זה 1,800 אז זה לחלק לחמש זה 360 — 6 דקות ודקה המראה ודקה נחיתה, שמונה דקות — באומן, אומרים שבע תקון הפללי. אבל, חוזרים באותו יום. מי שיטוס לאומן הלילה — רק בתנאי שהוא מספיק לחזר באותו יום, תיב לחזר. אז כל אחד יתפס כטב"ם, יזרקו אלף כטב"מים הלילה, יעמדו על הגגות לתפס כטב"ם ולהמשיך ישר לאומן, תוך חמש דקות נהיה באומן.

אז "ומשנאתו" ... אז [...] ששכנע פה חצי ישיבה, וכל מי שילך לשמע את [...] לא יוכל להתפלל, כמו [...] — לקח את הצדיק הכי גדול בישיבה [שמואל חיים יגלניק יצוב"ל], חצי שנה הוא (- יגלניק) היה בא אלי הביתה עם כל הילדים, הוא הגיע שעתים לפני

השקיעה, לומד שעה את הפרשה וחוזר, לוקח מונית ומגיע חצי שעה לפני השקיעה, עם כל הילדים, הם היו אז בגיל ארבע — היום הם כבר בגיל עשרים, אז [לפני] שש עשרה שנה. ואחרי זה הוא היה הולך ברגל לחלחול [לקברי נתן הנביא וגד החוזה], לחלחול הולך ברגל, וזורקים עליו אבנים, ולא אכפת לו. הוא גומר שבע תקון הפללי, כזה צדיק עוד לא היה מבריאת העולם, אני לא יודע מה הוא עשה ל[...], למה הוא החליט לחסל אותו, לפרק אותו, אני לא מבין, הוא יש לו רוח הקדש, לי אין רוח הקדש.

אז אותו דבר ינאי המלך, ינאי המלך האמין לצדוקים, עד שהגיעה אשתו [שלומציון המלכה] והפכה את העולם. היא שלטה מ-72 עד 63, תשע שנים, זה הולך אחורה [כי מספרים אלו הם לפני הספירה האזרחית]. אז שלומציון המלכה, יש רחוב "שלומציון", [בעלה ינאי המלך] הוא היה צדוקי, הוא האמין למה שהצדוקים

לְזֶה פּוֹרִיטָאנִים, פּוֹרִיטָאנִים זֶה חוֹלְקִים עַל הַנְּצֻרוֹת, אֵין חַג הַמוֹלָד, הַכֹּל שְׁקֵר, בְּחַג הַמוֹלָד עוֹבְדִים, וּבִשְׂבַת אֲסוּר לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגְּנָה, אֲסוּר לְרִכֵּב עַל סוּסִים. (פֶּעַם לֹא הָיָה מְרַצֵּס, זֶה הַמְצָאָה חֲדָשָׁה, הָיָה רַק סוּסִים, הָיוּ רוֹכְבִים עַל הַסּוּסִים).

אַחֲשׁוּרוֹשׁ הָיָה שׁוֹמֵר הַסּוּסִים, כִּי וּשְׂתֵי אִמְרָה לּוֹ "מִי אַתָּה בְּכֻלָּל?!". וּשְׂתֵי הָיְתָה יְלֻדָה בַּת 12, וְהַמְלִךְ [בְּלִשְׁאָר אָבִיהַ שֶׁל וּשְׂתֵי] אָמַר: "אֲפֵלוּ הַמְלִךְ יִגִיעַ, לְזֶרֶק לּוֹ מְנוּרָה בְּרֹאשׁ. אֲנִי הַמְלִךְ!" אֵיזָה מִיִּן שְׂטִיּוֹת אֱלֹהִים, אֲנִי לֹא מִבִּין, הַמְלִךְ מִגִיעַ — פּוֹתְחִים לּוֹ אֶת הַשְּׁעָרִים, אֲבָל זֶה מֵה שֶׁהוּא אָמַר הַמְלִךְ, אֲפֵלוּ אִם פֶּתָאם תִּרְאוּ בְּשַׁעַר מִגִיעַ אֶחָד עִם כְּתוּרָה וּבְגָדֵי אֲרָגָמָן, תִּדְעוּ לָכֵם — לְזֶרֶק לּוֹ מְנוּרָה בְּרֹאשׁ. טוֹב, הַמְלִךְ מִסְבֵּן, (אַתֶּם לֹא לוֹמְדִים דְּנִיָּאל, אֲנִי לֹא יוֹדֵעַ מֵה דְּנִיָּאל עָשָׂה לָכֵם, הַתְּקוּטְטָתֶם אִתּוֹ? הוּא רַב אִתְּךָ? בְּנִרְאָה שֶׁהוּא רַב אִתְּךָ... אִז תִּשְׁלִים אִתּוֹ! תִּשְׁלִים אִתּוֹ! תִּלְמַד דְּנִיָּאל!) עַכְשֵׁיו בֵּין הַזְּמַנִּים, תִּגְמְרוּ דְּנִיָּאל, בְּסֵף הַכֹּל זֶה 12 פְּרָקִים! גּוֹמְרִים אֶת זֶה

אוֹמְרִים לוֹ, הֵם אָמְרוּ: מֵה שְׂחַכְמִים אוֹמְרִים זֶה שְׂטִיּוֹת, הֵם אוֹמְרִים לְסַע לְאוֹמֵן — זֶה שְׂטִיּוֹת, אֵל תִּאֲמִין לָהֶם.

כִּי בַתּוֹרָה לֹא כְּתוּב כְּלוּם, בַּתּוֹרָה כְּתוּב [מִכָּל הַלְכוֹת שְׂבַת רַק] "לֹא תִבְעֲרוּ אֵשׁ בְּכָל מִשְׁבְּחֵיכֶם" [שְׂמוֹת לֵה, ג] וְ"אֵל יִצָּא אִישׁ מִמְּקוֹמוֹ" [שָׁם טו, כט], וְאֵיזָה פְּסוּק בְּכִי תִשָּׂא "בְּחֲרִישׁ וּבְקִצִיר תִּשְׁבַּת" [שָׁם לד, כא]. לְפִי רַבִּי (מֵאִיר) [עֲקִיבָא] זֶה הוֹלֵךְ עַל שְׂמֻטָּה, רַבִּי שְׂמַעוֹן אוֹמֵר שְׂזָה הוֹלֵךְ עַל שְׂבַת וְרַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר שְׂזָה הוֹלֵךְ עַל שְׂמֻטָּה, אִז חוֹץ מִשְׁלֶשָׁה פְּסוּקִים הַתּוֹרָה לֹא כּוֹתֶבֶת. אִז אוֹמֵר הַפְּסִיקְתָּא: שְׂזָה בְּשִׁבִיל שְׁהַגּוּיִם לֹא יַעֲתִיקוּ.

כִּי בַשָּׁנָה 1620 קָמָה מִפְּלָגָה נִגְדַּת הַנְּצֻרוֹת, אָמְרוּ "הַנְּצֻרוֹת הֵיא שְׁקֵר, הוֹלְכִים לְפִי מֵה שְׂכַתּוּב בַּתּוֹרָה", אֲבָל הֵם לֹא יוֹדְעִים אֶת הַהֲלָכוֹת, אִז אָמְרוּ: "דְּבַר רֵאשׁוֹן — שׁוֹמְרִים שְׂבַת! בְּשְׂבַת רַק מִתְּפַלְלִים, (לֹא בּוֹרְחִים מִהַתְּפַלָּה...) רַק מִתְּפַלְלִים", הַגִּיעוּ [לְאִמְרִיקָה] אֵיזָה אֲלֵךְ נוֹצְרִים חֲדָשִׁים, קוֹרְאִים

חָמֵשׁ בְּיְהוֹשֻׁעַ) וְלִדְעַת מְאִיפָה הִיָּה לָהֶם רְשִׁיוֹן טִיס, אֵיךְ הֵם טָסוּ? [נראה שהכוונה למה שקרה כשעם ישראל נכנסו לארץ ישראל, שהכהנים נושאי הארון עפו באוויר ועברו את הירדן, ראה הערה] 6 אִתָּהּ יוֹדֵעַ שֶׁהֵם טָסוּ, תְּגִיד, אִם אִתָּהּ לֹא יוֹדֵעַ אִזּוֹ עוֹד יוֹתֵר, טוֹב, כִּי לֹא הִיָּה לָהֶם רְשִׁיוֹן, אָמְרוּ שְׂזָה הִיָּה רְשִׁיוֹן פִּיקֵטִיבִי, שְׁהֵרֵב בְּרִלְנֵד נִתַּן, יֵשׁ עֲכָשְׁיוֹ דִּיּוֹן בְּפִרְקֵלִיטוֹת, 20 אָנְשִׁים מִצַּד יְמִין וְ-20 אָנְשִׁים מִצַּד שְׂמָאל, שְׁנֵי אָנְשִׁים טָסוּ בְּאִוִיר וְזֶה הִיָּה רְשִׁיוֹן פִּיקֵטִיבִי.

וְגַם בְּלֵעָם הוּא גַם הִיָּה כָּאֵן לְפָנַי שְׁעָה הוּא בְּקֵשׁ שְׁנַחֲדֵשׁ לוֹ אֵת הָרְשִׁיוֹן, לְעֲשׂוֹת לוֹ רְשִׁיוֹן חֲדָשׁ. אֵיךְ הוּא טָס בְּאִוִיר בְּלֵי רְשִׁיוֹן?

בְּשַׁעָה אֵת כָּל דְּנִיָּאל, יֵשׁ הַיּוֹם תְּרַגּוֹם לְעֵבְרִית (של כל הפרקים בארמית), יֵשׁ מְלִיוֹן סְפָרִים, אִזּוֹ אֶפְשֵׁר לְחַלֵּק אֵת זֶה, וְלִדְעַת... כִּמָּה חֲבִיּוֹת בְּלִשְׂאֲצֵר שְׁתָּה? כִּמָּה בְּקִבּוּקִים? אֶלְף! 5 (אֲתֵם לֹא לּוּמְדִים דְּנִיָּאל, אֲנִי מִבִּין, אֲנִי מְלַמֵּד עֲלֵיכֶם כִּי זְכוּת, בְּנִרְאָה שֶׁהוּא פִּגַּע בְּכֶם, הָעֲלִיב אֲתֵכֶם, אֲנִי לֹא יוֹדֵעַ מַה הוּא עֲשָׂה לָכֶם, לְמָה אֲתֵם לֹא לּוּמְדִים דְּנִיָּאל).

אִזּוֹ כְּתוּב בְּפִרְק ח שֶׁהוּא שְׁתָּה אֶלְף, אִזּוֹ אַחֲרֵי שְׁשׁוֹתִים אֶלְף אִזּוֹ חֲיִבִים שְׁרוּתִים, אָבֵל אֵינן שְׁרוּתִים בְּאַרְמוֹן, אֵינן דְּכָר כְּזֶה, רַק בְּחֻצָּר. (אֲתֵם לֹא לּוּמְדִים אֵת זֶה, טוֹב שְׂאֲתֵם לֹא לּוּמְדִים, אָבֵל תִּשְׁלִימוּ אִתּוֹ, כָּל אַחַד גּוֹמֵר דְּנִיָּאל, כָּל אַחַד יִרְאֶה לְגַמּוֹר חָמֵשׁ פְּרָקִים עֲכָשְׁיוֹ בְּבִין הַזְּמַנִּים, חָמֵשׁ בְּנִיָּה,

מוראי מקומות והערות

ושוטפין אותן אלא מלמד שהיו מים נגדשין ועולין כיפין על גבי כיפין יתר משלש מאות מיל (לה, ע"א) וכיון שעלה האחרון שבישראל מן הירדן חזרו מים למקומן שנאמר ויהי בעלות הכהנים נושאי ארון ברית ה' מתוך הירדן נתקו כפות רגלי הכהנים אל החרבה וישובו מי הירדן למקומם וילכו כתמול שלשום על כל גדותיו נמצא ארון ונושאי וכהנים מצד אחד וישראל מצד אחד נשא ארון את נושאי ועבר שנאמר ויהי כאשר תם כל העם לעבור ויעבור ארון ה' והכהנים לפני העם:

5 "בְּלִשְׂאֲצֵר מְלִכָּא עֲבַד לְחֵם רַב לְרַבְרַבְנֵיהּ אֶלְף וְלִקְבֵּל אֶלְפָא חֲמֵרָא שְׁתָּה" (דניאל ה, א) 6 סוטה לד, ע"א

וכיון שניטבלו רגלי כהנים במים [במי בהירדן כשבאו בני ישראל להיכנס לארץ ישראל] חזרו המים לאחוריהם שנאמר וכבוא נושאי הארון עד הירדן וגו' ויעמדו המים היורדים מלמעלה כמו נד אחד וכמה גובהן של מים שנים עשר מיל על שנים עשר מיל כנגד מחנה ישראל דברי ר' יהודה אמר לו ר' אלעזר בר' שמעון לדברך אדם קל או מים קלים הוי אומר מים קלים אם כן באין מים

בְּלֻעָם, וְאַחֲרֵי זֶה פְּנַחֵס וְטָס בְּאֹיִר⁷, זֶה סְפוּרִים... (מִחֵר יִהְיֶה

מֵרֵאשִׁית מְקוֹמוֹת וְהַעֲרוֹת

⁷ זהר בלק עם פירוש המאור דף קצד

[בלעם היה במדין לפי שהיה ממתין שם כדי לקבל את שכרו על שהצליח להכשיל את ישראל בפעור, וכאשר בא פינחס לשם פרח בלעם באויר להנצל ממנו והיה נעלם מן העין.]

ושואל: אֵן הָיָה בְּלֻעָם בְּהֵיאָ שְׁעֵתָא - היכן היה בלעם באותה שעה שהלך פנחס להלחם במדין, אֵי תִימָא בְּמִדְיָן - אם תאמר במדין, הָא פְּתִיב - הלא נאמר: 'עֲתָה הִנְנִי הוֹלֵךְ לְעַמִּי', אֵי אָל לִיָּה - ואם הלך לו לעמו אל ארם נהרים, מֵאֵן יִהְיֶיָה בְּמִדְיָן - מי נתנו במדין, ומשיב: אֶלָּא הָהוּא רְשָׁע - אלא אותו רשע, בִּינּוֹן דְּחִמָּא דְּנִפְלוּ מִיִּשְׂרָאֵל עֲשָׂרִים וְשָׁנַיִם אֶלְף עַל עֲשָׂרִים - כיון שראה שנפלו מִיִּשְׂרָאֵל עֲשָׂרִים וארבעה אלף מפני עצותיו⁷, אֲתַעֲכַב תַּמּוֹן וְהָיָה בְּעֵי מַגִּייהוּ אַגְרוֹי - התעכב שם במדין והיה מבקש מהם את שכרו, וְבַעוּד דְּאֲתַעֲכַב תַּמּוֹן - ובעוד שהתעכב שם אֲתָא פְּנַחֵס וְרַבְרַבְנֵי חֵילָא לְתַמּוֹן - בא פנחס וגדולי חייליו לשם. בִּינּוֹן דְּחִמָּא לְפְנַחֵס - כיון שראה את פנחס, פָּרַח בְּאֹיִרָא - פרח בלעם באויר וְהָרִין בְּנוֹהֵי עַמִּיָּה - ושני בניו עמו, שֶׁהֵם יוֹנוֹס וְיוֹמְבָרוֹס.

[שואל שהרי בניו של בלעם מתו בחטא העגל, ומכאן ראינו לדבריו שכך הוא האמת. ומתריך שמה שנתבאר שעלה בלעם לאויר עם בניו היינו עם כשפיהם של בניו ולא עמהם ממש.]

וְאֵי תִימָא - ואם תאמר, הָא מִיתָא בְּעוֹבְדָא דְעַגְלָא ... אֶלָּא הָהוּא רְשָׁע - אלא אותו רשע פֶּל חֲרָשִׁין דְּעַלְמָא הָיָה יָדַע - כל

הכישופים של העולם היה יודע, וְנִטְלָ אִהוּ הָכִי חֲרָשִׁין דְּבָנוּי - ונטל אף כאן כישופיהם של בניו דְּהוּוּ דְּגִילִין בְּהוּ - שהיו רגילים בהם, וּבְהוּ טָאָס וְאֶסְתַּלַּק - ובהם פרח ונעלם. פְּנַחֵס חִמָּא לִיָּה דְּהָיָה בְּרַ נְשׁ חַד טָס בְּאֹיִרָא - פנחס ראה שהיה אדם אחד פורח באויר וְהָיָה מְסַתַּלַּק בְּאֹיִרָא מְעֵינָא - והיה נעלם באויר מן העין, רְמָא קָלָא לְבִנְיָ חֵילָא - הרים קולו לבני חילו, וְאָמַר - ושאל את בני ישראל: אֵיָת מֵאֵן דִּידַע לְמַפְרַח אֲפִתְרִיָּה דְּהָהוּא רְשָׁע - האם יש כאן מי שיודע לפרוח אחרי אותו רשע, דְּהָא בְּלֻעָם אִיְהוּ שֶׁהָרִי בְּלֻעָם הוּא שְׁפוּרַח בְּאֹיִר, חִמוּ לִיָּה דְּהָיָה טָאָס - ראו אותו שהוא פורח.

[כאן מבאר רבי שמעון שבלעם נתפס על ידי צליה מבני שבט דן, ועליו נדרש הפסוק 'שְׁפִיפֹן עֲלֵי אֲרָח' שהוא היה כנגד בלעם שנאמר עליו 'וְיִלַּךְ שְׁפִי', ואחר שהפיל אותו לארץ אז פנחס הרגו לבלעם.]

צְלִיָּה בְּרִיָּה דְּשִׁבְטָא דְּדָן קָם - צליה מבני שבט דן קם וְנִטְלָ שְׁלִטְנוּ דְּשְׁלִיט עַל חֲרָשִׁין - ולקח את כח השליטה השולט על הכשפים, על ידי שם קדוש המבטל כל כח הקליפות וּפְרַח בְּתִרְיָה - ופרח אחריו, בִּינּוֹן דְּחִמָּא לִיָּה הָהוּא רְשָׁע - וכיון שראה אותו רשע, עָבַד אֲרָחָא וְאֲחִרָא בְּאֹיִרָא - עשה דרך אחרת באויר וּבְקַע חִמָּשׁ אֹיִרִין בְּהָהוּא אֲרַח - ובקע חמשה אוירים באותה דרך מורינו הרב ביאר שהכוונה שעבר חמש גלקסיות וְאֶסְתַּלַּק וְאֶתְפַּסֵּי מְעֵינָא - ונעלם ונתכסה מעיניו, פְּדִין אֶסְתַּפְּן צְלִיָּה בְּהֵיאָ שְׁעֵתָא

אָחד יגמר דניאל בשעה אחת, יש
הכל בעבֶרית. ובלשֶׁאצר שְׁתָּה
אָלף, אַחְרֵי אָלף הוא תפֶשׂ
שְׁרוּתִים, אֵין שְׁרוּתִים, אז הָיָה לוֹ
כְּזָה וּלְלוֹן סוּדֵי כְּזָה, שְׁמִזְזִים אֶת
הוּילוֹן וְנַעֲלָמִים, אָף אָחַד לֹא
מַרְגִישׁ, כָּלֶם שְׁכוּרִים בֵּין כֹּה
וְכֹה, כָּלֶם שְׁתוּ אָלָף. אז הוא חֲצִי
שְׁעָה הָיָה שָׁם, מִסְכֵּן, שְׁתָּה אָלָף

מִשְׁפָּטִים עַל זֶה, יְהִיָּה מִי שְׁיָבֹאוּ לְהַעֲדֵד שְׁזָה
לֹא הָרַב הַדְּפִים, וּמֵהַיּוֹם יִפְסִיקוּ לְהַדְפִים
רְשִׁיוֹנוֹת טִים בְּשׂוּבוֹ בְּנִים, וְלֹא נוֹסְעִים עִם
רְשִׁיוֹנוֹת מְזָפִים, וְגַם לֹא רְשִׁיוֹן מְקַסִּיקוֹנִי,
בְּשׂוּם אִפּוֹ לֹא. אז עַל כָּל פָּנִים אַתֶּם לֹא
לוֹמְדִים דְּנִיָּאל, אֲנִי מֵבִין שְׁדְּנִיָּאל פִּגַּע בְּכֶם
קְשׁוֹת, הָעֲלִיב אֶתְכֶם).

אז אתם עֲכָשׂוּ בֵּין הַזְּמַנִּים, כָּל

— מראי מקומות והערות —

בשערותיך, והיא כמין השבעה לנחש
הקדמוני שיניחו לעבור. מִיַּד יָדַע וְגַלִּי
ההוא אֶרְחָא - מיד ידע וגילה אותו הדרך,
וְעָאֵל לְגַבִּיָּה - ועלה אליו, ומִיַּד אֶתְגַּלִּי -
ומיד נתגלה, וְנַחְתוּ תְרַוְיָהוּ קַמְיָה דְּפִנְחָס
- וירדו שניהם לפני פנחס.

- אז נסתכן עליה באותה השעה, וְהוּהוּ
בְּצַעֲרָא - והיה בצער דְּלֹא הוּהוּ יָדַע מַה
יַעֲבִיד - שלא היה יודע מה יעשה, רְמָא
לִיָּה קְלָא פְּנִחָס וְאָמַר - הרים אליו פנחס
את קולו ואמר: טוֹלָא דְּתַנְיָיָא דְּרַבְעִין עַל
כָּל חוּיִין - צל התנינים הרובצים על כל
הנחשים הַפּוֹדֵה בְּמִזְיָיָה - תהפוך

בזכות שהוא חלק ארטיקים וגלילות ופחיות, אז הברכה שלו זה אלף מליארד טרליון, הברכה שלו [ויאמר יואב אל המלך ויוסף ה' אלהיך אל העם בהם ובהם מאה פעמים ועיני אדני המלך ראות ואדני המלך למה חפץ בדבר הזה? שמואל ב, כז, ג] זה אלף מליארד טרליון [על פי פרוש רש"י בשמואל שם]⁸, שתיים, ארבע, שמונה, שש עשרה, שלשים ושתים, ששים וארבע, מאה עשרים ושמונה, מאתים חמשים ושש, אחרי זה חמש מאות ושתים עשרה, אלף — תוך שניה זה אלף.

תוך שתי שניות זה מליון, שלש שניות זה מליארד, ארבע שניות זה אלף מליארד, חמש שניות זה מליון מליארד, שש שניות שבע שניות מגיעים לטרליון, טרליון, אחרי זה במאה עשרים זה כבר שתי טרליון [דהיינו טרליון טרליון], מאה שמונים זה שלש מליון [דהיינו טרליון טרליון טרליון], זה

בקבוקים, אז חצי שעה זה נקרא 'מהר', חצי שעה הוא הצליח לגמר, עשה את זה בשיא 'הזריזות', בשיא 'המהירות', דבר ראשון זה שער הזריזות, הוא למד מסלת ישרים שער הזריזות, וככה הוא גמר את כל שער הזריזות.

עכשיו צריך הכל לגמר, בין הזמנים — הכל לגמר, מסלת ישרים, ארחות צדיקים, שערי תשובה... מה עושים שמונה עשרה שעות? לוקחים סמים?

(פתאם, מישהו עף בלי רשיון טיס, מי נתן לך רשיון? שגייד "זה הרב ברלנד", ואנחנו נסתדר אתם. הסתדרנו עם הרוסים, הסתדרנו עם הפרקליטות, נסתדר עם כלם) אז על כל פנים, הבחורים מה הם עושים בבין הזמנים? לוקחים סמים, רוצים להרויח כמה גרושים, רוצים לקנות קצת ארטיקים קצת גלילות.

כתוב [סנהדרין מט סוף עמוד א]: שיואב

מראי מקומות והערות

⁸ (דברים א יא): "ככם אלף פעמים", ועוד, שברכתו של משה לזמן מרובה, ושל יואב מיד, שנאמר בה: "ועיני אדני המלך ראות":

פירוש רש"י: בהם ובהם - בהם כפלים, ובהם שני כפלים, הרי ארבעה כפלים, וכן חוזר וכופל את הכפילה, עד מאה פעמים, נמצאת ברכתו של יואב יתירה על של משה שאמר

חמשים וארבע אפסים.

מאָה תשעים זה אָלף טרליון [טריליון טריליון], ומאתים זה מליון טרליון טרליון [טריליון], מאתים ועשר זה מליארד טרליון [טריליון טריליון], מאתים עשרים זה אָלף מליארד טרליון טרליון טרליון, אחרי זה מגיעים למאתים ארבעים אז זה כָּבֵר מליארד מליארד טרליון טרליון טרליון, זה נקרא ארבע פעמים טרליון, זה 72 אפסים [ראה חשבון מפורט בסוף הגליון]. כי אם רבקה היתה זוכה לעשרה כדים, אז לא היה עמלק בעולם, היא היתה מוחית את עמלק, ועכשיו זה מחיית עמלק, כל החזבאללה זה עמלק, כל החמאס זה עמלק.

אז אשה צריכה לדעת שהשכל שלה הוא פי מליון, שלומציון היא [-] במשך 30 שנה היו כלם צדוקים, [ינאי] המלך האמין לצדוקים שכל התורה זה שקר.

ולכן אנחנו קראנו על בדפורד [שהיה המנהיג של הפוריטנים שהזכיר למעלה שכפרו בצורות], בדפורד אומר "אנחנו רק הולכים לפי חקי

התורה, אפלו בן נוגע בכת — סוקלים אותו באבנים, ככה כתוב — סקול יסקל", הלכו לפי התורה פשוט, אז זה חמשה זוגות סקלו אותם, אם הבן נוגע בלי רשות — שורפים את הבן, אם עם רשות — אז את שניהם ביחד. אז זה היה משנת 1620, זה נקרא [-], בבוסטון יש עוד את החקים של בדפורד, בדפורד זה מגלת היסוד של ארצות הברית, וושינגטון הלך לפי בדפורד, כמו במגלת היסוד של ישראל כתוב "צור ישראל וגואלו". "גואלו" הם לא כתבו, רק "צור ישראל".

על כל פנים, כל אשה צריכה לדעת שמחנכים אותה שהיא מתחנת עם "נזר הבריאה", היא צריכה לשרת מישהו, אבל אם הוא לא לומד שמונה שעות גמרא — אז כנראה שהוא נולד מהקוף, אז דארון צודק, זה החפץ חיים אומר: "דארון צודק, הוא רק ראה קופים, הוא לא ראה בני אדם, [אז הוא אמר] מאיפה הם [-] האנשים שמתנהגים כמו קופים שראה מול עיניו נולדו?

מִהַקּוֹפִים!"

לְמֵרוֹן, לְאוֹמֵן — בְּתַנְאֵי שְׁהוּא
יְחֹזֵר, אִם אָדָם טָס לְאוֹמֵן —
בְּתַנְאֵי שְׁהוּא יְחֹזֵר עוֹד הַלְּיָלָה.

בֶּ-5:00 מִתְחִילִים "הוֹדוּ", 6:00
זֶה הַנֶּץ, 6:30 כְּבָר גּוֹמְרִים אֶת
הַתְּפִלָּה, אוֹכְלִים מִשְׁהוּ, יוֹשְׁנִים
עַד 8:00, לוֹמְדִים מֵ-8:00 עַד
20:00, אוֹ מֵ-8:00 עַד 20:30,
בֶּ-20:30 מִתְחִיל מַעְרִיב, שְׁתִּים
עֲשָׂרָה וְחֲצֵי שְׁעוֹת, אִזְּזֵה בְּדִיוֹק
שְׁשִׁים רְבוּא אוֹתִיּוֹת. אָדָם יְכוֹל
לְהַגִּיד שְׁשִׁים רְבוּא אוֹתִיּוֹת.

כִּי הַחֲפִץ חַיִּים עֲשֶׂה אֶת הַחֲשׁוֹבֹן
שְׁכָל דְּקָה זֶה מְאֵתִים מְלִים, כָּל
מְלָה זֶה אַרְבַּע אוֹתִיּוֹת, יֵשׁ [מִלִּים
עִם] 7 [אוֹתִיּוֹת], יֵשׁ 5, יֵשׁ 8, יֵשׁ 2,
מִמְצָע זֶה אַרְבַּע, מְאֵתִים כְּפוֹל
אַרְבַּע = שְׁמוֹנֶה מְאוֹת [אוֹתִיּוֹת
בְּדָקָה], כְּפוֹל שְׁשִׁים [דְּקוֹת בַּשְּׁעָה] זֶה
48,000, עֲשָׂר שְׁעוֹת זֶה
480,000. חֶסֶר 120 [אַלְפָּה], כָּל
שְׁעָה זֶה 48, כְּפוֹל 2 זֶה 96, אִזְּזֵה [ב-
12 שְׁעוֹת] הַגְּעֵנּוּ לִ-576,000, חֶסֶר
24,000, (אִזְּזֵה נֹאכַל 24,000 קְרַעַפְלָאִי, כָּל
אַחַד שְׁאַשְׁתּוֹ תַּבְּשִׁל אֶלְפִי קְרַעַפְלָאִי, 24
נְשִׁים נְשָׁלִים אֶת הֶ-576 לִ-600,000...). אִזְּזֵה
אֵיךְ מְשָׁלִימִים? לוֹקְחִים עוֹד חֲצֵי

אִזְ שׁוֹאֲלִים [אֶת הַכּוֹפְרִים הַלְלוּ שְׁאוֹמְרִים
כִּד:] לְמָה הַיּוֹם הַקּוֹפִים לֹא
מוֹלִידִים בְּנֵי אָדָם, אִם לְפָנֵי
מְלִיּוֹן שְׁנָה הֵם הוֹלִידוּ בְּנֵי אָדָם,
אִזְ אֵיךְ פְּתֵאֵם הַפְּסִיקוּ לְלָדֵת?
מִמָּה נִפְשָׁן, מָה שְׁהִיָּה לְפָנֵי
מְלִיּוֹן זֶה גַּם הַיּוֹם אוֹתוֹ דְּבָר.
[הַכּוֹפְרִים עוֹנִים:] לֹא, פְּתֵאֵם הַתְּרַחֵשׁ
שָׁם מִשְׁהוּ בְּלִידָה, נָפַל אִיזָה בְּרַג,
[וְהַקּוֹפִים כְּבָר לֹא יְכוֹלִים לְלָדֵת בְּנֵי אָדָם, רַק
פַּעַם הַקּוֹפִים יְכוֹלוּ לְלָדֵת בְּנֵי אָדָם, כִּךְ אוֹמְרִים
אוֹתֵם כּוֹפְרִים סְכִלִים וְנִבְעֵרִים], כִּי [לְפִי
תְּאוּרִית דְּאֶרְוִין] מִהָאֶבֶן יֵצֵא חֲתוּל
וּמִהַחֲתוּל יֵצֵא בֶן אָדָם, אִזְ לְמָה
הָאֶבֶן לֹא מוֹלִידָה חֲתוּלִים גַּם
הַיּוֹם? וְלְמָה חֲתוּלִים לֹא
מוֹלִידִים קוֹפִים? וְקוֹפִים בְּנֵי
אָדָם? אִזְ זֶה נִשְׁאָר 'קִשְׁיָא' —
תְּשִׁבֵי יְבֵא יִתְרַץ קִשְׁיֹת וּבְעִיּוֹת.
אִזְ נִשְׁאָר בְּתִיקוּ, לֹא מִשְׁנָה.

אִשָּׁה צְרִיכָה לְדַעַת: שְׁאֵם בַּעֲלָהּ
לֹא לוֹמֵד שְׁמוֹנֶה שְׁעוֹת גְּמָרָא,
עַכְשָׁיו זֶה בֵּין הַזְּמַנִּים —
מִשְׁמוֹנֶה עַד שְׁמוֹנֶה, עַכְשָׁיו זֶה
עֲשָׂר וְחֲצֵי, בֶּ-23:00 כָּלֵם
בְּמִטּוֹת, מִי שְׁנוֹסַע לְשִׁכְּם,

7:00 אתה גומר, אוכל משהו, נח
עד שמונה, לומד מ-8:00 עד
20:30. גומר קדושינ, כתבות,
הכל אתה גומר.

רק [במסכת קידושין] לְדַלֵּג על הַנְּחֵשׁ,
יש כּאן כּמה שְׁנַעֲקִצוּ מֵהַנְּחֵשׁ,
הַנְּחֵשׁ נִשְׂרָף אוֹתָם, הם נִמְצָאִים
עֲכָשְׁיוּ בְּבִתֵּי חוֹלִים, כּמה נִפְטְרוּ
גם כּן, יש על זה בְּפִרְקֵי לִטּוֹת
דִּיּוֹן, שְׁהָרַב אָמַר לְלַמֵּד דָּף כֵּט
וּכְבָּר כּמה אֲנָשִׁים נִעְקְצוּ מֵהַנְּחֵשׁ
עם הַשְּׂבַע רָאשִׁים. כּל אֶחָד יִקַּח
על עֲצָמוֹ לְהוֹרִיד ראש אֶחָד, אז
כּל אֶחָד יִרְאֶה לְהוֹרִיד [את ראש
הַנְּחֵשׁ], אז על הַנְּחֵשׁ לְדַלֵּג, הרב

שְׁעָה, אִמְרָנוּ שְׁשָׁעָה זֶה 48, חֲצִי
שְׁעָה זֶה 24, אז מְשַׁלְּמִים מֶ-
576, בְּמָקוֹם לְאָכַל 24,000
קָרַעַף לְאֹרֶךְ, 24,000 אוֹתִיּוֹת
בְּגִמְרָא, אז בְּחֲצִי שְׁעָה הִסְפַּקְנוּ
עוֹד [24,000 אוֹתִיּוֹת], אז בְּ-20:30
אָבַל צְרִיכִים לְהִתְחִיל לְלַמֵּד בְּ-
8:00.

אתה גומר בְּ-20:30, אתה
מִתְחִיל מְעֵרִיב בְּ-21:00, יוֹשֵׁן
מֶ-21:00 עד 2:00 = 5 שָׁעוֹת,
וְעוֹד שְׁעָה בַּיּוֹם, וְאַתָּה עֲכָשְׁיוּ
הוֹלֵךְ לִישׁוֹן עד 6:00 בְּבֹקֶר,
עֲכָשְׁיוּ 22:30 עד 6:00 בְּבֹקֶר,
אֲחֵרֵי זֶה אֶתָּה מִתְפַּלֵּל שְׁחֵרִית,

24. חֲמֵשׁ 120. (שְׁבַע) [שש] זֶה
 720. בְּרֵאשִׁית זֶה שֵׁשׁ [אוֹתִיּוֹת] זֶה
 שְׁבַע מֵאוֹת עֶשְׂרִים [צְרוּפִים]. שְׁבַע
 זֶה 5,040. [s] זֶה נִקְרָא 40,320.
 כְּפוּל 9 זֶה 362,880. 10 זֶה
 (3,622,628) [3,628,800], וְכִשְׁמִגְיָעִים
 ל־13 זֶה כְּבֹר שֵׁשׁ מְלִיאָרְד, שֵׁשׁ
 מְלִיאָרְד מֵאֲתִים עֶשְׂרִים וְשֶׁבַע,
 זֶה כְּנֶגֶד כָּל כְּדוֹר הָאָרֶץ, כְּשִׁבְנוֹת
 מִצְטָרְפוֹת לִמְנִין אֲזִי מִגְיָעִים
 לְשֵׁשׁ מְלִיאָרְד מֵאֲתִים עֶשְׂרִים
 וְשֶׁבַע.

וְכָל בַּת צְרִיכָה לְדַעַת אֵת
 הַחֲשִׁבוֹנוֹת הָאֵלֶּה, לְשַׁלַּח אֵת זֶה
 לְרַב, וְאֵת הַחֲשִׁבוֹנוֹת שְׁרֵשֵׁי
 אוֹמֵר בְּשֵׁתִים כְּפוּל מֵאָה, זֶה
 נִקְרָא מְלִיאָרְד טְרַלְיוֹן טְרַלְיוֹן
 טְרַלְיוֹן טְרַלְיוֹן, כָּל בַּת צְרִיכָה
 לְדַעַת אֵת הַחֲשִׁבוֹנוֹת הָאֵלֶּה.

וְגַם אֵת הַכּוֹכְבִים, כְּתוּב "שָׂאוּ
 מְרוֹם עֵינֵיכֶם" [שְׁעִיָּהוּ מ, כו],
 צְרִיכִים בְּסַמִּינַר לְפִתְחֵי שְׁעוֹר
 "שָׂאוּ מְרוֹם עֵינֵיכֶם" — לְהִרְאוֹת
 אֵת הַכּוֹכְבִים, כְּתוּב "רְבֹרְכִין",
 שְׂרִים "רְבֹרְכִין עוֹבְדֵיךָ", ה' סִדֵּר
 אֵת הַכּוֹכְבִים הַפּוֹךְ מִמָּה שֶׁהֵם
 אוֹמְרִים, הֵם אוֹמְרִים שְׁזֵה

מִבְּקֶשׁ לֹא לְקַרֵּא עַל הַנְּחָשׁ, זֶה
 סִכְנַת נַפְשׁוֹת, אַחֲרֵי זֶה יֵאָשִׁימוּ
 אֵת הָרַב בְּרִצָּח, רְשָׁלוֹנוֹת לְרִצָּח,
 גְּרִימָה לְרִצָּח...

אֲזִי עַל כָּל פְּנִים, אֲשֶׁה צְרִיכָה
 לְדַעַת שָׂאֵם בְּעֵלָה לֹא לֹמֵד
 שְׁמוֹנֶה שְׁעוֹת גְּמָרָא הוּא לֹא שְׁוֵה
 אֲגוּרָה, הוּא לֹא שְׁוֵה כְּלוּם,
 כְּנִרְאָה שֶׁהוּא נוֹלָד מִהַקּוֹף. וְזֶה
 מֵה שְׂאֵמֵר הַחֲפִיץ חַיִּים שֶׁהֵם =
 מֵאֲמִינֵי תְּאוּרִית דְּאֶרֶץ [בְּחַיִּים לֹא רָאוּ
 בְּנֵי אָדָם, כָּל הַגּוֹיִם זֶה רַק קוֹפִים,
 וְאָדָם שֶׁלֹּא לֹמֵד שְׁמוֹנֶה שְׁעוֹת
 גְּמָרָא — זֶה קוֹף מִמֶּשׁ.

הָאֲשֶׁה צְרִיכָה לְדַעַת שֶׁהִיא
 צְרִיכָה לְהִיּוֹת אוֹ מוֹרָה אוֹ
 מְנַהֶלֶת, לְלַכֵּת לַחֲוֵה שְׁטָרֵן =
 סַמִּינַר לְלַמּוּדֵי הוֹרָאָה], כָּל אֶחָד מִתָּר
 ב־8:00 בְּבִקְרָ לְהִרְשֵׁם, עֲכָשִׁי
 זֶה בֵּין הַזְּמַנִּים הַיָּא יְכוּלָה
 לְהִסְפִּיק אֵת כָּל הַחֲמֵר, נִשְׁאָר לָהּ
 עֶשְׂרִים יוֹם עַד א' אֱלוּל, הִיא
 יְכוּלָה אֲלַגְבְּרָה, מִתְמַטִּיקָה, בְּנוֹת
 שְׁלַחוּ לִי בְּאֵמַת אֵת הַחֲשִׁבוֹנוֹת
 שֶׁל הַמְּלִיאָרְד, שֶׁהִרְבֵּה אוֹמֵר [חֵי
 מוֹהֲרִין מ"ג מוֹכַב הַחֲשִׁבוֹן בְּסוּף הַגְּלִיוֹן
 בְּהַרְחֵכָה] שֶׁשָּׁלַשׁ זֶה שֵׁשׁ. אֲרַבַּע זֶה

נקרא שְׁהוּא מְתַקְרַב עַד 4 מְלִיאָרְד מְאֵתִים תְּשַׁעִים מְלִיוֹן, מְאֵתִים וְעֶשֶׂר מְלִיוֹן יוֹתֵר מְפְלוּטוֹ, שְׁהוּא נִקְרָא הַשְּׂמִינִי וְהוּא הַתְּשִׁיעִי.

אז כל זה כל בת צריכה לדעת את זה, ומחר להרשם אצל חנה שטרן כל הבנות, ילכו להרשם, יש מסלול למנהלות, מסלול למורות. ואם כל בת תזכה להיות מנהלת, אלף מנהלות, יש פה אלף בנות, אלף סמינרים — יהיה מליון בנות, יהיה אלף כפול אלף, ואז יבא משיח, ויהיה דור שפלו זפאי, ותהיה הגאלה השלמה, במהרה בימינו אמן!
אלהיו הנביא...

**יום חמישי אור לה'
מנחם אב תשפ"ד
הילולת האר"י הקדוש
אחרי תפילת מעריב**

אז הגמרא אומרת (בבא בתרא ק"מ עמוד ב')⁹, שמי שיבשר אותי

ה'מפץ הגדול', ה' לקח איזה חמר איזה רמון וזה התפוצץ, [אבל מוכח שדברים אילו הם הבל ורעות רוח, שהרי] כשִׁמְפוּצְצִים רְמוֹן אֵז הַגְרַעֲינִים לֹא מְסַדְרִים לְפִי סֵדֵר, וְעוֹד גִּיאוֹמְטְרִית וְסִימְטְרִית, [אבל הַכּוֹכָבִים מְסוֹדְרִים], לְכָל הַכּוֹכָבִים, הָרֵאשׁוֹן זֶה כּוֹכֵב — חֲמִשִּׁים מְלִיוֹן, הַשֵּׁנִי זֶה נֶגֶה — מֵאָה מְלִיוֹן, אֶרֶץ — זֶה מֵאָה חֲמִשִּׁים מְלִיוֹן, מְאָדִים — זֶה מְאֵתִים וְשֵׁשׁ וְכֶשֶׁזֶה מְתַקְרַב אֵז זֶה חֲמִשִּׁים וְאַרְבַּע, זֶה חֲמִשִּׁים וְאַרְבַּע יוֹם, זֶה עוֹשֶׂה מְלִיוֹן לְיוֹם, וְכִשְׂאֲנַחְנוּ מְגִיעִים לְצֶדֶק — אֵז זֶה כָּבֵד שְׁבַע מְאוֹת חֲמִשִּׁים, [אחר כך] זֶה כָּבֵד הַפְּרֵשׁ גְּדוֹל, כִּי הָיָה כּוֹכֵב שֶׁהַתְּפוּצָץ, אֲסֵטְרוֹאִיד. אַחֲרֵי זֶה [-] זֶה 750 כְּפוֹל שְׁתַּיִם — זֶה מְלִיאָרְד וְחֲצִי, עוֹד מְלִיאָרְד וְחֲצִי זֶה שְׁלֹשׁ — זֶה כָּבֵד אוֹרְאָנוֹס, וְאַחֲרֵי 4 וְחֲצִי — זֶה נֶפְטוֹן, וְאַחֲרֵי זֶה 6 — זֶה פְּלוּטוֹ, וְזֶה מְסַלּוֹל אֱלִיפְטִי, זֶה

מוראי מקומות והערות

נקבה נוטלת מאתים: גמרא (דף קמא, ע"א) למימרא דבת עדיפא ליה מבן והא אמר ר' יוחנן משום רשב"י כל שאינו מניח בן ליורשו

⁹ בבא בתרא קמ, ע"ב משנה...האומר אם תלד אשתי זכר יטול מנה ילדה זכר יטול מנה נקבה מאתים ילדה

הבת יש לה יותר שכל מלבן. למה קוראים לה בת? כי הבנות יש להן בינה יתירה, "וַיֵּכֶן ה' אֱלֹקִים אֶת הַצֶּלַע", האישה נקראת צלע¹⁰. כתוב "עֲלֵץ לְפִי בַּה'" (שמואל א' ב, א), חנה זכתה לתקן את הצלע, כי היא התפללה על משיח, "וַיִּתֶּן עֹז לְמַלְכוֹ וַיְרַם קֶרֶן מְשִׁיחוֹ" (שמואל א' ב, ט), כל התפילות של חנה היו רק על משיח.

רבי נתן מסביר (בדף ל"ט סעיף ס"א חושן משפט ב'), שכל התפילות של חנה זה רק היה על משיח¹¹, שברגע שיגלה את משיח ויביא

שנוולד לי בן יקבל מנה, זה מליון דולר, אבל מי שיבשר אותי שנוולדה לי בת, יקבל שני מנה, שני מליון דולר. מאיפה ניקח שני מליון דולר? זה [-] של המיסים, ומס הכנסה, חמישים אחוז הולך למדינה ואחרי מס שעשועים, ועוד מיסים, בסוף לא נשאר אפילו אגורה אחת. אז זה מה שאומרת המשנה, ששתי מליון זה הולך בשביל הבת, ומליון הולך בשביל הבן.

אז אומר בעל הטורים, למה כתוב "בנות צלפחד"? צריך להיות כתוב "נשות צלפחד", כי

מראי מקומות והערות

ונקבה לא אמר דאמר נמי אם זכר ונקבה נמי יטול מנה אלא למעוטי מאי למעוטי נפל:
¹⁰ נדה מ"ה ע"ב

אמר רב חסדא מאי טעמא דרבי דכתבי ויבן אלהים את הצלע מלמד שנתן הקדוש ברוך הוא בינה יתרה באשה יותר מבאיש

¹¹ ליקוטי הלכות הלכות מתנה ה אות סא:

וזה בחינת הנקה ואיתא בפגנות שהיא אותיות חנה כ"ו בחינות ותתפלל חנה על ה', פי ותתפלל חנה על ה' זה בחינת תפלת ה' ממלש, שהיא בחינת על ה', כמובן בכתבי האר"י, שהיה סוד שני השמות שבשליש עשרה מדות שהם ה' ה' שמבאר בזה הקדוש קדמאה שלים, בתראה שלים יתיר (וכמובא בדבריני בזה במקום אחר, עין שם)

הקב"ה מלא עליו עברה שנאמר והעברתם את נחלתו לבתו ואין העברה אלא עברה שנאמר יום עברה היום הוא לענין ירושה בן עדיף ליה לענין הרווחה בתו עדיפא ליה ושמואל אמר הכא במבכרת עסקינן וכדרב חסדא דאמר רב חסדא בת תחלה סימן יפה לבנים איכא דאמרי דמריבא לאחאה ואיכא דאמרי דלא שלטא ביה עינא בישא אמר רב חסדא ולדידי בנתן עדיפן לי מבני ואיבעית אימא הא מני ר' יהודה היא הי רבי יהודה אילימא רבי יהודה דבכל דתניא וה' ברך את אברהם בכל רבי מאיר אומר שלא היה לו בת רבי יהודה אומר שהיתה לו בת ובכל שמה ... (דף קמא, ע"ב) דתניא המבשרני במה נפטר רחמה של אשתי אם זכר יטול מנה ילדה זכר נוטל מנה אם נקבה מנה ילדה נקבה נוטל מנה ילדה זכר ונקבה אין לו אלא מנה והא זכר

את משיח "אני האשה הנצבת עמך בזה" (שמואל א' א, כו), כי ניצבת זה היתה אמה של דוד, 'ניצבת בת עדאל' (בבא בתרא צא.), אז חנה אומרת לעלי: תדע שהבן שלי הולך למשוך את משיח, את הבן של ניצבת.

כי זה כל תפקיד האשה לברא את משיח, לכן ה' ברא את האשה, לכן האשה לא חטאה בחטא העגל ולא בחטא המרגלים¹², כי

האשה היא לא מסוגלת לחטוא בכלל, האשה היא נוצרה מעתיקא קדישא, מאדם קדמון, ולא שייך בה חטא ושום עוון, רק מה שמחטיאים אותה, אבל היא מצידה לא שייכת.

השכל שלה הוא פי מליון מהשכל של הבן, ולכן היא לא חטאה לא בעגל ולא במרגלים, [שקרח אמר על משה] והכל זה להסביר להם שכל זה פטה

מראי מקומות והערות

שהוא בחינת אור גר הנפה, נמשך משם וכנ"ל. ומחמת שחנה היתה צריכה אז להמשיך נשמת שמואל שעל ידו נמשך דוד שהיא בחינת משיח, על פן עלתה בתפלתה לבחינת תפלת ה', שהיא בחינת אורו של משיח שייכה לזה בשלמות כנ"ל:

¹² במדבר רבה פרשת פינחס ותקרבה בנות צלפחד, אותו הדור היו הנשים גודרות מה שאנשים פורצים שכן את מוצא שאמר להן אהרן (שמות לב) פרקו נומי הזהב אשר באוני נשיכם ולא רצו הנשים ומיחו בבעליהן שנאמר ויתפרקו כל העם את נומי הזהב וגו' והנשים לא נשתתפו עמהן במעשה העגל וכן במרגלים שהוציאו דבה (במדבר יד) וישובו וילינו עליו את כל העדה ועליהם נזורה גזירה שאמרו לא נוכל לעלות אבל הנשים לא היו עמהם בעצה שכתוב למעלה מן הפרשה (שם כו) כי אמר ה' להם מות ימותו במדבר ולא נותר מהם איש כי אם כלב בן יפונה איש ולא אשה על מה שלא רצו ליכנס לארץ אבל הנשים קרבו לבקש נחלה בארץ לכך נכתבה פרשה זו סמוך למיתת דוד המדבר שמשם פרצו האנשים וגדרו הנשים.

. הינו שה' יתברך כביכול, התפלל בעצמו בשם הראשון שהוא בחינת רחמים פשוטים להמשיך רחמים משם השני שהוא שלים יתיר, שהוא בחינת רחמים גדולים רחמים רבים. וזה השם השני הוא בחינת על ה' ולשם הגיעה חנה בתפלתה בחינת ותתפלל חנה על ה'. והיו בחינת תפלת ה' וכנ"ל ומשם מדליקין גר הנפה. ועל פן מרמז בחנפה חנה כ"ו שמרמז על כל זה וכנ"ל, כי על ידי תפלת חנה הנ"ל נולד שמואל שמשח את דוד, שהוא בחינת משיח שכל התקון יהיה על ידו, כי הוא ישיג בשלמות בחינת תורת ה' ותפלת ה' ממש, שהוא בחינת משפט וצדקה וכנ"ל שמשם כל האור של המנונה הקדושה שהוא אור גר הנפה בבחינת ערכתי גר למשיחי, שהוא בחינת האור האמת המאיר לנו עתה בתוך עמקות התהום וכנ"ל. וכמו שכתוב בפ' שש בראשית המובא לעיל (באות נא) ש'מדבר שם מהארבע מלכיות שהם בחינת תהו ובהו והשך על פני תהום וכנ"ל. אף ורוח אלקים דא רוחו של משיח, מרחפת על פני המים, שעל ידי זה עקר התקון והתקנה. ועל ידי זה, ויאמר אלקים יהי אור, ויהי אור כי כל האורות הקדושים שהם בחינת אור המנונה,

גדול זה משה, בכלל לא היה ים סוף, הכל היה באחיזת עיניים, ואני שמעתי את עשרת הדברות, ואני הכי צדיק בעולם, תשמעו בקולי, וכל העם האמינו, כל הגברים, לא נשאר למשה מניין.

כך משה ואהרן [אלעזר ואיתמר], ומשה עם שני בנים [אלעזר וגרשום], ומרים זה שבע. לא נשאר שום דבר, לא היה אפילו מניין שהלך עם משה, חוץ מהנשים שהלכו עם משה. כי רק לאשה יש לה את השכל הנכון, היא מבינה את הכל, היא מבינה מה אמת מה לא אמת, והאיש לא מביין כלום.

ולכן הנשים נשארו אלמנות, היו צריכות לצאת עם מקלות ברזל, [הגברים בעגל] הלכו למחולות, רצו ריקודים, כי ריקודים זה הכי

מורגנה, והכל זה דמיונות, והכל אצל משה זה אחיזת עיניים, הוא לא שונה מהמכשף הכי גדול בעולם, הוא זכה לעשות ים באחיזת עיניים, וככה הביא שישים ריבוא, ואתם סתם טפשים, אתם לא קולטים שהכל זה אחיזת עיניים.

ולכן אמרו על משה רבינו, אתה סתם רמאי, אתה סתם נוכל, אתה הנוכל הכי גדול בעולם. כמו שאומרים על הרב ברלנד: 'אתה הנוכל הכי גדול בעולם'. אפילו רימונים זרקו עלינו, היינו בשכס זרקו עלינו רימונים, הכל, מי זרק? החיילים. ככה לימדו אותם בטלוויזיות, אז רצו לרגום את משה באבנים, כל הקהל, כי קרח שכנע את כולם שהנוכל הכי

גבוה, הגברים עשו רק ריקודים, היה מחולות, היה ריקודים, זה היה שובו בנים שם, כולם רקדו, עשו ריקודים ומחולות, והביאו קלרינט, הביאו תופים, אפילו שזה היה בתשעת הימים, הם רקדו, אפילו בתשעת הימים הם רקדו, זה היה בתשעה באב, הם רקדו ב"ז בתמוז, אחרי זה בתשעה באב במרגלים, הנשים לא רצו לרקוד, אבל הם היו צריכים למנוע מהגברים לא לצאת לריקודים, לא לצאת למחולות, וכיוון שלא מנעו מהם, [והגברים] עוד תלשו להן את האוזניים, והביאו את העגילים לעגל.

הגברים, כי הגבר יש לו שכל עקום, ותפקיד האשה לישר את השכל של האיש, זה כל התפקיד של האשה, כל השימוש שלה בעולם הזה, לישר את השכל של האיש, השכל שלו תמיד נשאר עקום, אפילו בגיל 40 הוא נשאר עקום, אבל האשה מאז שהיא נולדת כבר יש לה את השכל הישר. ולכן הבת כבר בגיל 12 היא חייבת במצוות.

למדנו בפרשת נצבים, שבגיל 11, אנחנו אומרים בגיל 12, והגמרא אומרת בגיל 11¹³, הגמרא חולקת עלינו, לא נכון, לא 12, מה פתאום 12? אשה עושה נדר בגיל 11, היא אומרת: היונה קודש, העולה זה עולה, היא חטאת, אז זה קודש. (אתה בשובו בנים אומרים לך 12, אבל זה לא נכון, עבדו עליך, רימו אותך, אתה מאמין להם...) אז אשה בגיל 11 היא כבר עושה נדרים, יכולה להקדיש קרבן,

[עם יִשְׂרָאֵל] אמרו: אלה האלהים ["אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל"] (שמות לב, ד), זכינו לראות את האלוהים, העגילים האלה [שמהם נעשה העגל] הוציאו אותנו ממצרים, אי אפשר להבין את הטמטום של

מראי מקומות והערות

לשם מי נדרו ולשם מי הקדישו ונשבועו נדריהן קיימים והקדשן הקדשן ואם לא ידעו אין בנדריהם ובדבריהם כלום וצריכין בדיקה כל השנה כולה שהוא שנת י"ב לקטנה ושנת י"ג לקטן:

¹³ רמב"ם יד החזקה הלכות נדרים פרק א (א) קטן בן שתים עשרה שנה ויום אחד וקטנה בת אחת עשרה שנה ויום אחד שנשבועו או נדרו בין נדרי איסור בין נדרי הקדש בודקין אותו ושואלין אותו אם יודעין

מהתפילין, אתה פטור, אתה הולך עם משה, ... תבוא הגאולה השלימה במהרה בימינו אמנן!!!

שיעורי שבת ואתחנן

לפני "ברוך שאמר"

אשתו של ר' שמעון בן חלפתא הוא הלך לשדה להתפלל כי לא היה להם כלום אפילו לא יין לקידוש, שום דבר. אז הוא מצא בשדה יהלום, חזר הביתה הביא לאשתו יהלום, שווה מיליון דולר. אמר לה הנה לא יהיה חסר לך כלום יותר, היא אמרה לו תעוף מפה, אתה לא נכנס הביתה עם זה, תלך תחזיר את זה, איזה אישה קשה קלפט'ה כזו, הוא מביא לה יהלום, שווה מיליון דולר, זורקת אותו מהבית, אתה לא נכנס לפה! טוב מה לעשות, הוא הלך לרבי שיסדר את הגט או מישהו ספר לו את כל הסיפור, שאשתו זרקה אותו מהבית, אז רבי אמר לו תקרא לה אני ידבר איתה, אני אסדר את זה, אז היא באה לרבי, הוא אמר

להגיד: זה חטאת, זה עולה, שחט כבשה, ירושה במתנה יכולה להקריב את הכבשה לחטאת, לשלמים, לעולה, כבר מגיל 11, כי השכל של האשה הוא לפני השכל של האיש, והיא זוכה לשכל האמיתי, לכן היא יודעת שמשה הוא הצדיק האמיתי.

וזה מה שאומרת אשתו של און בן פֶּלֶת, היא אומרת לבעלה שמשה הוא הצדיק האמיתי, בסוף היא קנתה לו בקבוק שמפניה, כמה שביקשתי והתחננתי אליה, היא לא קנתה לי בקבוק שמפניה, והיא ברוך ה' קנתה לבעלה בקבוק שמפניה, אמרה לו: תישן שלושה ימים, תישן טוב, אשה אוהבת לראות את בעלה ישן, זה כל אשה, העיקר בעלה ישן, ממש התענגה, איך הוא יושן טוב, שלושה ימים הוא ישן, אמרה לו: כשתתעורר כבר כולם יבלעו באדמה. קודם תישן טוב.

אמר לה (און בן פֶּלֶת): מה עם התפילין? אמרה לו: אתה פטור

אני רבי, אני רבי יהודה הנשיא, יש לי עולם הבא כזה גדול, אינסוף. אני חברתי את המשניות, אם יחסר לך משהו בעולם הבא, אני ישלים לך. אז היא אמרה לו אתה לא יכול לתת לי, כי אם שלך זה אינסוף שלי זה אינסוף כפול אינסוף כפול אינסוף, כי אתה עשיר, לא חסר לך כלום, אני אין לי אפילו יין לקידוש, אין לי מה לאכול ובחיים לא הפרעתי לבעלי ללמוד תורה, לא התלוננתי אליו

שחסר לי, שלא להפריע לו. אז רבי אמר לה את צודקת זה כתוב במדרש רבה בסוף ... (במדבר [שמות]¹⁴).

זה בגמרא בתענית שר' חנינא בן דוסא ירד לו רגל מזהב¹⁵, אז הוא הלך משכן את זה, זה היה ערב פסח, קנה לחג אוכל, שווארמה ושניצלים וקרעפאלאך וקרטופל ובלניצס אבל לא, בליניצס לא יכול ללכת ביחד עם שניצל, כי כל שבת אוכלים בליניצס וקרעפאלאך אוכלים בפורים

מראי מקומות והערות

אלא עולמו כיון ששמע כן הלך והחזיר רבותינו אמרו הנס האחרון היה קשה מהראשון כיון שפשט ידו להחזירו מיד ירד המלאך ונטלה הימנו למה שאין מתן שכרה של תורה אלא לעוה"ב ליום אחרון הוי ותשחק ליום אחרון:

¹⁵ תענית כה, ע"א

אמרה ליה דביתהו עד אימת ניזיל ונצטער כולי האי אמר לה מאי נעביד בעי רחמי דניתבו לך מידי בעא רחמי יצתה כמין פיסת יד ויהבו ליה חד כרעא דפתורא דדהבא (חזאי) [חזיא] בחלמא עתידי צדיקי דאכלי אפתורא דדהבא דאית ליה תלת כרעי (ואת אוכלת) [ואיהו] אפתורא דתרי כרעי (אמרה ליה) [אמר לה] ניחא לך דמיכל אכלי כולי עלמא אפתורא דמשלם ואנן אפתורא דמחסר אמרה ליה ומאי נעביד בעי רחמי דנשקלינהו מינך בעי רחמי ושקלוהו תנא גדול היה נס אחרון יותר מן הראשון דגמירי דמיהב יחיבי מישקל לא שקלי:

¹⁴ מדרש רבה שמות פרשה נב פסקה ג מעשה בר"ש בן חלפתא שבא ערב שבת ולא היה לו מאן להתפרנס יצא לו חוץ מן העיר והתפלל לפני האלהים וניתן לו אבן טובה מן השמים נתנה לשולחני ופרנס אותה שבת אמרה אשתו מהיכן אלו אמר לה ממנה שפרנס הקב"ה אמרה אם אין אתה אומר לי מהיכן הן איני טועמת כלום התחיל מספר לה אמר לה כן נתפללתי לפני האלהים וניתן לי מן השמים אמרה לו איני טועמת כלום עד שתאמר לי שתחזירה מוצאי שבת אמר לה למה אמרה לו אתה רוצה שיהא שולחנך חסר ושולחן חברך מלא והלך ר' שמעון והודיע מעשה לרבי אמר לו לך אמור לה אם שולחנך חסר אני אמלאנו משלי הלך ואמר לה אמרה לו לך עמי למי שלמדך תורה אמר הלו ר' וכי רואה אדם לחבירו לעוה"ב לא כל צדיק וצדיק הוה ליה עולם בעצמו שנאמר (קהלת יב) כי הולך האדם אל בית עולמו וסבבו בשוק הסופדים עולמים אין כתיב

זוכה לזה.

כמו הסיפור עם הערבי, כי שאומרים קינות צריך להביא פרה, אז היא הפרה היא עשתה מוּוּוּ כזה, זה כתוב במדרש. אחד שחרש בט' באב אז הפרה עשתה כזה מוּוּוּ עצוב כזה, אז הערבי אחד אמר תפסיק לחרוש שב על הרצפה, תבכה, מה קרה נחרב בית המקדש. אז הפרה עושה מוּוּוּ, הפעם שמח כזה אז הוא אמר לו קום קום, עכשיו נולד משיח איפה הוא בית לחם, אני לא נוסע לבית לחם, בית לחם זה מסוכן, אני נסעתי לשם לפני חודש ביום שישי אז הוא נסע לשם, הוא שאל אותו איך קוראים לו, אז הוא אמר לו מנחם.

כתוב: "הִקְהֵל אֶת הָעָם הָאֲנָשִׁים וְהַנְּשִׁים" (דברים לא, יב) צריך להביא את הילדים לתפילה (עין בן איש חי בהערה)¹⁶, לשיר את הזמירות, כי זה הכי חשוב,

ובערב יום כיפור ובהושענא רבה כי זה 'קלאפ'; בערב יום כיפור מכים בתשובה, וקלאפ בהושענא וקלאפ המן. אז יביאו פסל של המן וירביצו לו במקום להרביץ לערבים.

זה כתוב במדרש, אתם לא לומדים מדרש רבה, אתם נגד, אז תלמד את המדרש, את רש"י של הפרשה.

בט' באב אמרנו קינות, מוצאי ט' באב ראו בכותל כזה זוהר ממשי מעל הכותל, אנשים ראו, אנחנו גמרנו את התפילה ב 21:30 אז בעשר ראינו אנשים מהרובע, הם אמרו שהם רואים ממש זוהר מעל הכותל גשמי כזה, כולם ראו אבל את האש של בית המקדש רק הצדיקים זוכים לראות עכשיו, כי כל מי שמתאבל על ירושלים זוכה לאור של הגאולה, כל ט' באב רואים את האור הזה, מי שיושב על הארץ ומתאבל, כבר הוא

❁ מראי מקומות והערות ❁

"הִקְהֵל אֶת הָעָם הָאֲנָשִׁים וְהַנְּשִׁים וְהַטָּף" וכו' ... בַּמָּוֶל אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוּם לְבָרְכָה אֲנָשִׁים בָּאִים לְלַמֵּד נְשִׁים בָּאִים

¹⁶ בן איש חי דרשות פרשת וילך

אנשים חושבים שהם הולכים מהזמירות, מעיפים אותם, הם לא הולכים כמו השטן, כי כתוב, מלאך כאדם בתוכה יינצר, זה חידוש של צפי ארן.

שכתוב שהשטן יטעה ויברח לבצרה במקום לבצר, אבל אם אומרים את זה בזמירות אז הוא

יידע לא לטעות, אבל הוא לא יידע את זה כי השטן בורח מהזמירות. "מזיד כשוגג במקלט ייעצר" שכל המזיד הופך לשוגג בזכות הזמירות, אז כל העבירות נמחלות, אבל השטן בורח כי השטן גם על כרחו עונה אמן, אם הוא בא בערב שבת אז יש שלום בית, הוא מברך שיהיה כך גם

מראי מקומות והערות

בזה וכמו שכתוב "הנהג לנער על פי דרכו גם כי יזקין לא יסור ממנה" וממילא אחר כך יהיה שָׂכָר מן השמים לָאָבִיו על אֲשֶׁר הוא גָּרַם לְבָנוּ הַנְּהִיגָה הַטּוֹבָה הַזֹּאת וְלִכְּנֵן הַטָּף אֵף עַל פִּי שְׁעֵתָה אֵין תּוֹעֵלֶת מִבִּיאָתֶם כִּי אֵין יוֹדְעִים כְּלוּם עִם כָּל זֹאת יֵשׁ תּוֹעֵלֶת לְאַחַר זְמַן לְמִבִּיאֵיהֶם כִּי עַל יְדֵי שְׂאֵבֵיהֶם מִרְגִּילִים אוֹתָם בְּקִטְנוֹתָם לְבֹא בְּהַקְהֵל לְדַבְּרֵי תוֹרָה אוּ יבֹאוּ גַם כֵּן בְּגִדְלוֹתָם וּמִמִּילָא לְעֵתִיד יִהְיֶה שְׂכָר לְמִבִּיאֵיהֶם: או יובן בסיעתא דשמיא אומר לְתַת שְׂכָר לְמִבִּיאֵיהֶם אֵף עַל פִּי שְׂאֵין תּוֹעֵלֶת לְטָף מִבִּיאָה זֶה וְהֵינּוּ כִּי מִסְתַּמָּא בְּהַקְהֵל שְׂיִישׁ קְבוּץ עִם רַב יְהוּי נְדַחְקִין זֶה בְּזֵה וְאוּ וְדַאי כְּאֲשֶׁר יִבִּיאוּ הָאֲנָשִׁים אֶת בְּנֵיהֶם הַקְּטַנִּים אֵין לְהֵם מְקוּם פְּנוּי לְהוֹשִׁיבֵם מִחֵמַת רַבּוּי הָעַם וּכְעַל פְּרָחִם יוֹשִׁיבוּ אוֹתָם בְּחִיקָם עַל אֲרַכְבוֹתָם וּנְמַצָּא הָאֲבוֹת נְדַחְקִים יוֹתֵר בְּזֵה וּמִמִּילָא יִגְעַע לְאֹבוֹתָם שְׂכָר יוֹתֵר עַל בִּיאָתָם לְלַמֵּד תּוֹרָה בְּדוּחַק כְּמוֹ שְׂאֵמְרוּ רַבּוּתֵינוּ וְזָכוֹנִם לְבִרְכָה אֲגָרָא דְכָלֵה דְחָקָא וּלְפִיּוֹם צַעֲרָא אֲגָרָא לְזֵה אָמַר לְתַת שְׂכָר נֹסֵף לְמִבִּיאֵיהֶם:

לְשַׁמְעַ טָף לְמָה בָּאִים אֲלָא כְּדִי לְתַת שְׂכָר לְמִבִּיאֵיהוּ. וְקִשָּׁא, מִמָּה נִפְשָׁה אִם יֵשׁ אֵיזֵה תּוֹעֵלֶת בְּבִיאַת הַטָּף אִם כֵּן יֹאמְרוּ הַתּוֹעֵלֶת שְׂיֵישׁ בְּבִיאָתָם מָה הִיא וְאִם אֵין תּוֹעֵלֶת כָּלֵל מִבִּיאָתָם לְמָה יִקְחוּ שְׂכָר אוֹתָם הַמִּבִּיאִים אוֹתָם מִיָּן דְּבִיאָתָם אֵין בָּהּ שׁוּם תּוֹעֵלֶת טוֹב? וְנִרְאָה לִי בְּסִיעֵתָא דְשַׁמְיָא עַל פִּי מָה שְׁכַתְּבַת הָרַב "אֵהֵל יַעֲקֹב" וְזָכוֹנוּ לְבִרְכָה בְּפִרְשַׁת בְּרֵאשִׁית עַל פְּסוּק "וְהִבִּטּוּ אַחֲרֵי מִשָּׁה" אָמְרוּ רַבּוּתֵינוּ וְזָכוֹנִם לְבִרְכָה שֶׁהִיוּ אוֹמְרִים אֲשֶׁרֵי יוֹלְדָתוֹ וְהִקְשָׁה הָרַב וְזָכוֹנוּ לְבִרְכָה וְהֵלֵא פִּשְׁטֵה הַכְּתוּב מוֹכַח דְּלֵא הִיָּה רְצוֹנָם בְּשִׁבְחוֹ וּפְרַשׁ הָעַיִן דְּכֹנְנָתָם לומר אֵין פֶּאָר לְמִשָּׁה רַבּוּ עֲלֵיו הַשְּׁלוּם בִּיפִי צְדָקָתוֹ וּמַעֲשָׂיו כִּי טוֹב דְּרַכִּיו וּמַעֲשָׂיו בֹּא לוֹ מִצַּד יוֹלְדָתוֹ שֶׁהִיָּתָה צְדָקָת וְגִדְלוֹתוֹ מִנְעוּרָיו בְּצַדְקוֹת וְדָרְךְ יִשְׂרָאֵל וְזֵהוּ אֲשֶׁרֵי יוֹלְדָתוֹ שֶׁהִיא גְרָמָה לוֹ וְאֵין אוֹמְרִים אֲשֶׁרֵי עוֹי שֵׁם נְמַצָּא אִם הָאֵב הַדְּרִיָּה אֶת בְּנוֹ בְּדָרְךְ יִשְׂרָאֵל וְעַבּוּדַת שְׂמִים מְקַטְנוּתוֹ מִבִּיאֵי לְבִית הַכְּנֶסֶת מִבִּיאֵי לְמַדְרַשׁ בַּעַת הַדְּרִשָּׁה מְנַהִיגוּ בְּקִרְיָאֵת שְׁמַע וְתַפְלָה וְכֵן כִּי יִצְאָ בְּזֵה אוּ נַעֲשֶׂה לִילְד הָרַגְל כָּלֵל זֶה וְגַם אַחַר שֶׁיִּגְדֵל יִשְׁאָר בְּמִנְהֵגוֹ הַטּוֹב לְבֹא לְדַרְשָׁה וְלְהַתְּפַלֵּל בְּבֵית הַכְּנֶסֶת וּכְיִצְאָ

שבת הבאה.

חיבור של רחל ולא, גימטריים
274 כי רחל זה 238 השאר
תחשבו בבית, כי עדר זה רחל
ולא, כי ר' שמעון בן אלעזר
הוא הגיע ממגדל עדר פגש איזה
אדם מכוער, זה אותו אחד אמר
לו לך לאומן שעשני, סע לאומן
אם אתה רוצה לדעת.

אחרי הקידוש

כל ערב ט' באב כל שנה יצא בת
קול ללכת לחפור קברים, היה
שם בכיות כאלה, כולם בכו,
נשים ילדים, אבא! אבא! על מי
אתה משאיר אותנו? איך אתה
עוזב אותנו? בכיות נוראות
כאלו, כל שנה מתו 15,088 כי זה
603,550 ככה כתוב במדבר כל
שנה זה 15,088 בכו כאלה
בכיות לא כמוכם¹⁷, כי בט' באב

אז ב... נעצרת והייתי עד ניסן
ואז השתחררתי אבל לא באמת
רק לבאר יעקב שם היינו
משביעי של פסח ואז חזרתי
לכלא לחודש וחצי להשלים עד
יא טבת, זה היום הכי חשוב, יש
בו איזה יארצייט חשוב צריך
לבדוק את זה.

לפני קריאת התורה

משהו הביא לרב פתק של שאלה
על רות אז הרב התחיל; רות
היתה לחברה חברה טובה,
ערפה.

רות זה בלאה כי כל הליל סדר זה
רק ברחל, לא מכוונים בלאה, רק
בחרוסת, חרוסת זה 'חס' 'רות'
זה בלאה אבל כל ליל הסדר
אסור לכוון בלאה, רק זה. שזה

מראי מקומות והערות

לישראל יום שנתנו בו לוחות אחרונות
אלא חמשה עשר באב מאי היא ... ר'
אבין ור' יוחנן אמרי יום שביטל החפר מן
מתי מדבר
א"ר לוי כל ערב תשעה באב היה משה
מוציא כרוז בכל המחנה ואומר צאו
לחפור והיו יוצאין וחופרין קברות וישנן
בהן לשחרית היה מוציא כרוז ואומר
קומו והפרישו המתים מן החיים והיו

¹⁷ מדרש רבה איכה - הקדמה פסקה לג
(לג) רבי זעירא פתח (איוב ל') ויהי לאבל
כנורי ועוגבי לקול בוכים תמן תנינן
ארשב"ג לא היו ימים טובים לישראל
כחמשה עשר באב וכיום הכפורים שבהן
יוצאות בנות ישראל בכלי לבן שאולין
כדי שלא לבייש את מי שאין לו ... ובהן
בנות ישראל יוצאות וחולות בכרמים
בשלמא יום כיפורים יום סליחה וכפרה

בחושך.

כולם נשאר
אלמנות, כי בחטא
העגל חטאו, אז עגל
עוד אפשר להבין כי
היה הוריקן וטורנדו
וכל העולם נחשך
וראו את הלוויה של
משה רבינו, אז עוד
אפשר להבין שעשו
עגל, אבל למה
המחולות? את זה
אי אפשר להבין, אז
כבר חטאו אח"כ
במרגלים ולא נכנסו
לארץ אז הנשים
העיפו את הגברים
מהבית ולא נתנו
להם להיכנס עד יום

כיפור נעלו את הדלתות באוהל
ג' חדשים; תמוז אב אלול.

אח"כ היה קורח ונהרגו 14,700
כי לא מיחו אז נשאר אלמנות כי

היום בקושי בוכים, אומרים
קינות, שמה בכו באמת כי זה
הכל על מכירת יוסף שהוא בכה
והרביצו לו מכות רצח והוא היה

מראי מקומות והערות

בעשור ובאחד עשר ובשנים עשר
ושלשה עשר וארבע עשר כיון דאיתמלא
סיהרא אמרו דומה שהקב"ה ביטל אותה
גזירה מעלינו וחזרו ועשאוהו יום טוב:

עומדים ומוצאין עצמן חמשה עשר אלף
בפרוטרוט חסרו שש מאות אלף ובשנת
הארבעים האחרון עשו כן ומצאו עצמן
שלמים אמרו דומה שטעינו בחשבון וכן

הוא לא הצליח שום דבר, גם נבוכדנצר שהוא בא, הם עברו את הנהר בשחיה והוא רצה לחזור כמו נירון קיסר שברח, אז טיטוס כבר הסתובב לחזור ואז הוא ראה נחל של דם שיוצא מתחת השער של חומות של ירושלים, אז הוא אמר אם ככה אז אני יכול להילחם בהם, ואז בז' אב הוא נכנס להיכל, אנשים לא שמים לב שהיום הכי קשה זה ז' אב אז נכנסו לבית המקדש ויומיים הם ניסו לשרוף אותו ולא הצליחו, שפכו נפט ובנזין, הביאו נפט מסעודיה ומסיביר ומצרים שפכו חביות של נפט ושום דבר לא עזר, אז ה' עשה חור בענני הכבוד רק לרגע אחד, "חבי כמעט רגע" אז ירדו ארבע מלאכי המרכבה; מיכאל, גבריאל, אוריאל ורפאל ושרפו את בית המקדש, זה אוהביה בגדו בה ארבעת מלאכי המרכבה הם שרפו את בית המקדש, כי הם ראו שלא נשאר שם רוחניות הכל הלך כי היו סיקריקים, וכל אחד הרג את השני ולא קבלו אחד את השני;

קורח אמר "אַתֶּם הַמִּתְנֶם אֶת-עַם ה'" שה' התאכזר עלינו "בשנאת ה' אותנו" איך אפשר להגיד כזה דבר, היה להם מן ענני כבוד, כתוב בזוהר שירושלים היא מוקפת בענני כבוד, אז זה יהיה בעיה איך נוכל לתפוס כטב"ם, כי דברתי עם חמינאי שיזרוק לנו כמה כטב"מים נמוך שנוכל לתפוס אותם, שנוכל לטוס אתם לאומן, אבל איך זה יכנס לירושלים, כי ירושלים מוגנת, כתוב בזוהר פקודי ר"מ שמסביב ירושלים יש ענני כבוד הם רוצים להפציץ את תל אביב וחיפה וצפת, אבל ירושלים היא מוגנת לא יכול ליפול שום טיל, אז מי שרוצה לתפוס כטב"ם צריך לנסוע לבית שמש, לעמוד שם על הגג זה "לא האמינו כל מלכי ארץ כי יבוא צר ואויב בשערי ירושלים" על עצם זה שיכול בכלל לבוא אויב בשערי ירושלים, על זה מתענים ביז' בתמוז. כי עצם זה שיכול לבוא לשערי ירושלים, ירושלים מוקפת בהררי כבוד, לכן טיטוס שהוא בא הוא כבר רצה ללכת,

של הגאולה שכתוב בספרים, ה' אלפים תתקע"ב וו' אלפים צג'. תתקע"ב זה כתוב בפרי דרבי אליעזר, פרק כח' שהחישוב שזה 40 דק' לפני השקיעה כי "נתנני שוממה כל היום דווה" זה הגלות חוץ משתי ידות שעה, שזה שני שלישי. שנה זה 40 דקות מהיום של הקב"ה אלף שנים זה יום כי אלף שנים בעיניך כיום, לחלק ל12 שעות זה 833, זה שעה, שני שלישי זה לפני השקיעה, שזה סוף האלף השישי, זה תתקע"ב, אבל על ר' אלפים צג' הרב אמר בשם האותיות דר' עקיבא שלכאורה אין לזה הסבר. הרב אמר שהרב משה יחיאל מאיזרוב¹⁸ אז הוא

אתה לא שובו בנים, אתה לא ברסלבר, אתה לא גור, אז נשאר ריק רק אבנים גשמיות הכל.

אז לכן עוד לא נבנה בית המקדש השלישי כי ה' רצה להביא בית מקדש אחר לגמרי שהכל רוחני והכל משהו אחר לגמרי, ונזכה לגאולה שלימה במהרה בימינו אמן.

שאלו את הרב אם אומרים תיקון רחל במוצאי שבת, הרב אמר רק תיקון לאה ואפילו אם ישנים לא אומרים תיקון רחל.

ערב שבת קודש שיחה של הרב שליט"א עם הרב שיינפלד

(שמעתי מהשומע)

הרב דבר על זה שיש שני זמנים

מוראי מקומות והערות

(סנהדרין צ"ז א') שית אלפי שני הוו עלמא, ובאמת מצינו (אותיות דרבי עקיבא) שהעולם קיים ששת אלפים וצ"ג שנה, ונראה שאין בזה מחלוקת, אלא שהש"ס לא חשש להזכיר את המספר הקטן של צ"ג שנה, אמנם לאמיתו של דבר העולם קיים ו' אלפים צ"ג שנה.

ונחזי אנן שהוסיפו (סנהדרין שם) כשם שהשביעית משמטת שנה אחת לז' שנים, כך העולם משמט אלף שנים

¹⁸ באר משה דברים ואתחנן

אמרו רבותינו ז"ל (דברים רבה פ"א, י'), ומנין שהתפלל משה באותו הפרק תקט"ו פעמים? שנאמר ואתחנן אל ה' בעת ההיא לאמור, ואתחנן בגימטריא הכי הוי.

ביאור ענין תקט"ו תפילות

בא וראה ענין נפלא שרמזו רועם של ישראל במה שהתפלל תקט"ו תפילות דייקא, כי כיון להתפלל על ישראל עד סוף כל הדורות, והוא על פי מה שאמרו

אמר 120 שנה והסביר; שמנוח היה חבר של בועז והוא לא הזמין אותו לחתונות היו לו 60 ילדים, ועשה 120 משתאות, ולא הזמין אותו בכלל כי לא היו לו ילדים¹⁹. אז מה הוא יכול להחזיר לו? כולם מתו ונשאר רק מרות ילד.

מסביר שזה כי משה התפלל על כל הדורות, זה 'ואתחנן' 515 כפול 7 = 3605, מאז שמושה רבינו התפלל, כי משה התפלל בב' אלפים תפח' ועוד 3605 זה יוצא ו' אלפים צג'.

הרב שיינפלד שאל את הרב כמה זמן חי שמשון הגיבור, אז הרב

מראי מקומות והערות

ותראה עוד שנרמז הדבר בתיבות "בעת ההוא" כאמור שהעת ה"ז" בקהלת (ג' ו') היא עת לבקש, ומצינו (קהלת רבה פ"ג, ח') על הכתוב עת לבקש דכתיב (להלן ד', כ"ט) ובקשתם משם את ה' אלקיך ומצאת, הרי שהוא רומז על תפילה, והיינו שמושה רבינו ע"ה התחנן תקט"ו תפילות, בכדי שבכל עת שישראל יבקשו את ה' ייענה להם בתפילתם ויעשה חפצם אמן כן יהי רצון.

לשבעת אלפים שנה, ומוכח שיש קשר בין ענין השמיטה לקיומו של עולם, וכעת נראה שמזמן פטירתו של משה רבינו ע"ה בשנת ב' אלפים תפ"ח עד סוף זמן קיום העולם יש בדיוק ג' אלפים תר"ה שנה, וכשתחלק מספר זה לשבע יעלה בידך תקט"ו, היינו שמאותה שעה עד ו' אלפים צ"ג יש תקט"ו שמטות.

ונחמד בזה מה שהתפלל תקט"ו תפילות כנגד תקט"ו השמטות שעתידים להיות בעולם, היינו שכיון בתפילתו לטובת ישראל עד סוף כל הדורות, וכלל כל תפילה עבור שבע שנות שמיטה הקרויות בשם "שבוע" כמו שכתוב (נדרים ס', א' במשנה) לפי שיסודו של עולם קשור בשמיטה כאמור, ונוכל לרמוז שלכן נאמר לו: 'רב לך אל תוסף דבר אלי עוד' כלומר שיותר אין צורך שיתפלל, לפי שרק תקט"ו שמטות יהיו עוד בעולם משעת פטירתו.

¹⁹ בבא בתרא צא, ע"א

אמר רבה בר רב הונא אמר רב אבצן זה בעז מאי קמ"ל כי איך דרבה בר רב הונא דאמר רבה בר רב הונא אמר רב מאה ועשרים משתאות עשה בעז לבניו שנאמר ויהי לו שלשים בנים ושלשים בנות שלח החוצה ושלשים בנות הביא לבניו מן החוץ וישפט את ישראל שבע שנים ובכל אחת ואחת עשה שני משתאות אחד בבית אביו ואחד בבית חמיו ובכולן לא זימן את מנוח אמר כודנא עקרה במאי פרעא לי תאנא וכולן מתו בחייו והיינו דאמרי אינשי בחיך דילדת שיתין שיתין למה לך איכפל ואוליד חד דמשיתין זרין:

הרב דיבר מזה שנעמי דחפה את רות לעשות מעשה כי היא ידעה שבועז צריך למות בכל רגע.

הרב דבר על מה שדוד הע"ה אמר תפילה לעני²⁰, אז ה' אמר לו מה אתה עובד עלי, שוכב על

מראי מקומות והערות

²⁰ זהר מתוק מדבש בלק קצ"ה ע"א

ועתה לכה ארה לי את העם הזה רבי אבא פתח לפרש מש"כ תפלה לעני כי יעטוף ולפני ה' ישפוך שיחו, ואמר תלת אינון דכתיב בהו תפלה שלשה צדיקים הם שכתוב בהם "תפלה", ואוקמוה מלה דא וכבר ביארו החברים דבר זה, חד הוה משה, וחד הוה דוד, וחד עני אחד היה משה, סוד תפארת עלאה בסוד הדעת, ואחד היה דוד, סוד המלכות, ואחד הוא העני שהוא היסוד, דאתכליל בהו שנכלל בהם, כי היסוד נכלל בין תפארת למלכות, ואתחבר בהו ונתחבר בהם בסוד היחוד.

אבל תלת אינון דאקרון תפלה אבל שלש בחינות הם הנקראות תפלה, בחינה אחת תפלה למשה איש האלהים הנה תפלה דא דלית כגינייה כבר נש אחרא תפלה זו היא תפלה שאין דוגמתה באדם אחר, כי לא היה עוד איש האלהים כמוהו. בחינה השנית תפלה לדוד, תפלה דא אייה תפלה דלית כגינייה במלכא אחרא תפלה זו היא תפלה שאין דוגמתה במלך אחר. בחינה השלישית תפלה לעני, תפלה אייה מאינון תלת היא תפלה אחת מאותן ג' תפלות.

ושואל מאן חשיבא מכלהו מי ואיזו תפלה חשובה מכולם, ומשיב הוי אימא

תפלה דעני הוי אומר תפלת העני, כי תפלה דא קדים לתפלה דמשה, וקדים לתפלה דדוד תפלה זו מתקבלת קודם לתפלה של משה, וקודם לתפלה של דוד, וקדים לכל שאר צלותין דעלמא וקודם לכל שאר התפלות שמתפללים בעולם, מאי טעמא מהו הטעם, בגין דעני איהו תביר לבא לפי שעני יש לו לב נשבר, וכתיב ועל זה כתוב קרוב יהו"ה לנשברי לב ואת דכאי רוח יושיע, ומסכנא עביד תדיר קטטה בקדשא בריך הוא והעני מתקוטט בתפלתו תמיד עם הקב"ה, וקדשא בריך הוא אצית ושמע מלוי והקב"ה מקשיב ושומע את דברי תפלתו, כי תפלתו עולה מהכנעת הלב וגורם יחוד למעלה.

כיון דצלי צלותיה פתח כל כוי רקיעין כיון שהעני מתפלל תפלתו, הוא פותח כל חלונות הרקיעים, וכל שאר צלותין דקא סלקין לעילא וכל שאר תפלות שעולות למעלה, דחי לון ההוא מסכנא תביר לבא דוחה אותן העני שיש לו לב נשבר, דכתיב תפלה לעני כי יעטוף, ושואל כי יעטוף מבעי ליה היה צריך לומר כי יעטוף, דהיינו שהעני מתעטף בתפלתו, מאי כי יעטוף למה כתוב כי יעטוף, שמשמע שהוא עוטף את אחרים, ומשיב אלא איהו עביד עטופא לכל צלותין דעלמא אלא הפירוש הוא שתפלת העני עושה

מראי מקומות והערות

עצמה מפגמיה ויכולה להתייחד עם ז"א.
(רמ"ק בפרשת ויקרא דף ט ע"א).

כלהו לא ידעו מה אתעביד מההוא צלותא דמסכנא כולם אינם יודעים ומשיגים את הנעשה מתפלת העני, ומכל אינון תורעמיין דיליה ומכל אותם התרעומות שלו, כי נעשה על ידו יחוד למעלה, דלית תיאובתא למסכנא, אלא כד שפיך דמעוין בתורעמו קמי מלכא קדישא כי אין תשוקה לעני אלא כששופך דמעוין בתרעומות וטענות לפני המלך הקדוש ב"ה, כי על ידי זה נעשה קל על לבו, ולית תיאובתא לקדשא בריך הוא אלא כד מקבל לון ואושדו קמיה ואין תשוקה להקב"ה אלא כשמקבל את טענותיו ונשפכים לפניו, וזה שכתוב לפני ה' "ישפוך שיחו", ודא איהי צלותא דעביד עטופא לכל צלותין דעלמא וזו היא תפלה שעושה איחור ועכוב לכל התפלות שבעולם. (רמ"ק ומפרשים)

משה צלי צלותיה ואתעכב כמה יומין בהאי תפלה משה התפלל תפלתו ונתעכב כמה ימים באותה התפלה, כמו שכתוב ואתנפל לפני ה' ארבעים יום וארבעים לילה, ולא נכנס תפלתו מיד כמו תפלת העניים, דוד חמא דכל כוין וכל תרעי שמיא כלהו זמינין לאפתחא למסכנא דוד ראה שכל החלונות וכל שערי שמים כולם מוכנים להפתח לתפלת העני, ולית בכל צלותין דעלמא דקדשא בריך הוא אצית מיד כצלותא דמסכנא ואין בכל התפלות שבעולם שהקב"ה מקשיב מיד כמו את תפלת

איחור ועיכוב לכל התפלות שבעולם (כי מלת יעטוף היא מלשון ובהעטיפי הצאן, שפרש"י לשון איחור), ולא עאלין עד צלותא דיליה עאלת ואינון נכנסות עד שהתפלה שלו נכנסת תחלה, וקדשא בריך הוא אמר יתעטפון כל צלותין והקב"ה אמר יתאחרו כל התפלות, וצלותא דא תיעול לגבאי ותפלה זו תכנס אלי תחילה, וגם לא בעינא הכא כי דינא דידונון ביננא איני רוצה כאן בית דין שידונו בינינו, אלא קמאי ליהו תרעומין דיליה לפני יהו תרעומותיו וטענותיו, ואנא והוא בלחודנא ואני והוא נהיה לבדנו, וקדשא בריך הוא אתייחד בלחודו באינון תורעמיין בההיא צלותא והקב"ה מתייחד לבדו באותן התרעומות שבתפלתו של העני, דכתיב ולפני יהו"ה ישפוך שיחו, הרי כתוב לפני יהו"ה ודאי לפניו ממש בלא שום אמצעי.

כל חילי שמיא שאלין אלין לאלין כל צבא השמים שואלים אלו לאלו, קדשא בריך הוא במאי אתעסק במאי אשתדל במה עוסק ובמה משתדל הקב"ה, אמרין משיבים להם, אתיחדא בתיאובתא במאנין דיליה הוא מתייחד בתשוקה עם הכלים שלו שהם העניים הצדיקים שלכם נשבר בקרבם, והיצר הרע והחיצוניים רחוקים מהם, ואין אל זר בקרבם, ולכך הם מרכבת השכינה וכלי תשמישה להו ריד עליהם יסורים של אהבה, והם מדוכאים מהפגם הנשפע עליהם, ועל ידי זה השכינה מטהרת

הוא עלה לשמים, כי אין לו קבר. אבל זה הכל שטויות כי מוחמד מעולם לא היה בכותל, הוא היה במכה, הוא בכלל לא ידע שיש דבר כזה כותל בכלל.

כי גם בן גוריון (שר"י) לא רצה שיהיה הכותל, הם ידעו שאם אנשים יראו הכותל כולם יחזרו בתשובה, אז הם רצו לתת את הכותל ולתת את הכל. הערבים עזבו לבד לא היה צריך להעיף אותם הם כולם ברחו מחיפה מטבריה, מצפת, מכל המקומות

הריצפה, כאילו אתה עני אתה לא עני זה, זה זוהר בדף קנ', גם למשה ה' אמר אתה חושב שאתה יודע להתחנן, כמו הלוויתן, התמשוך לווייתן בחכה הידבר אליך תחננני, הלוויתן יודע להתחנן.

שיעורי שבת דברים חזון

אלנבי אמר שהוא מאמין רק לר' חיים זוננפלד, כי הערבים אמרו שהכותל שלהם, כי מוחמד העמיד פה את הסוסה שלו ומפה

מראי מקומות והערות

ואביון ואיך אתה עושה עצמך עני ואביון, ותפלתך היא כאילו היתה השכינה בבחינת עניה ודלה, מיד אהדר צלותיה בגוונא אחרא מיד החזיר את תפלתו באופן אחר, ושבק מלה דאביון ועני ועזב את הדבר של עני ואביון, ואמר, שמרה נפשי כי חסיד אני ונתדבק במלכות בהיותה בחסד כשהיא למעלה בין שתי הזרועות, ועם כל דא כלא הוה ביה בדוד ואף על פי שלבסוף עזב את דבר העני, ואמר חסיד אני, עם כל זה כל הבחינות היו בו בדוד, בין בבחינת המלכות בהיותה למעלה, ובין בבחינתה בהיותה למטה, דהיינו עני וחסיד.

העני, כיון דחמי האי כיון שדוד ראה את זאת, עבד גרמיה עניא ומסכנא עשה את עצמו עני ואביון, דהיינו פשט לבושא דמלכותא ויתבי בארעא כמסכנא פשט את לבושי המלכות וישב על הארץ כעני, אמר תפלה וכך אמר התפלה, דכתיב תפלה לדוד,

הטה יהו"ה אונך ענני, ואי תימא אמאי ואם תאמר למה אני אומר הטה ה' אונך וענני, בגין כי עני ואביון אני לפי שאני עני ואביון, אמר ליה קדשא בריך הוא אמר הקב"ה לדוד, דוד, ולא מלבא את ושלטיא על מלכין תקיפין וכי אין אתה מלך ומושל על מלכים חזקים, לכן אתה צריך להתפלל בבחינת המלכות בהיותה למעלה עשירה, ואת עביד גרמך עני

מחיצות ביום כיפור, גם לא נתנו, עמדו נשים בצד אחד וגברים בצד שני, כמעט נגעו. אפילו ביום כיפור שמתפללים 24 שעות לא נתנו להביא כסאות.

(מישהו אמר לרב המחיצות ביום כיפור בדיזינגוף הרב המשיך). ביום כיפור בדיזינגוף אירגנו את זה שיתפללו ברחוב, הגיעו מלא לא היה מקום אז עשו מחיצה מדגלי ישראל, כי לא הרשו לעשות מחיצה אז הרביצו מכות, אז ה' אמר על זה כבר אני לא שותק, כמה אפשר לשתוק, אז היה 7 באוקטובר, כי כל החילונים כולם רוצים לבוא להתפלל, בבית הכנסת הגדול בחיפה ביום כיפור, כולם דפקו על הדלתות שיפתחו להם, אז הם שברו את הדלתות נכנסו איזה 1000 איש כנראה אז כבר היה שובו בנים, הם למדו מהם, אז בטלו את הכרטיסים, כי בהתחלה מכרו כרטיסים להיכנס לבית הכנסת.

אני הייתי מתפלל בבית הכנסת הגדול בחיפה, עד גיל 18 אחרי זה הלכתי לישיבה, הייתי

שרבינו היה, הערכים ברחו בלי שום יריה, כי בחיפה הרב נולד, אז ההגנה עמדו על הרציף. לא רצו לתת לערכים ללכת, הם הבטיחו להם תהיו ראשי ממשלה, ראשי עיר, הכל ניתן לכם רק תשארו, אז כל המקומות שרבינו היה הערכים ברחו בלי יריה, כי הגיעו מכתבים מה'קאדי', כי הבטיחו לו מאה מטוסים שיפציצו את כל הערים, אבל איזה יביאו לו, אפילו כטב"ם הם לא מוכנים להביא, כי הם מתקמצנים, יביאו לו מטוסים? כי הם אמרו שהם יפציצו את כל הערים, קודם כל את תל אביב, הם רוצים למחוק את תל אביב ואת כל הערים, את צפת, טבריה, אבל בירושלים לא יקרה כלום, ירושלים מוגנת.

אז בזכותו [אלבני] נתנו ליהודים להגיע לכותל, אבל לא נתנו להביא כסאות רק לעמוד, כמו בשובו בנים שעומדים צופים, אין מקום, מי שהיה מביא כסאות, השוטרים הבריטיים היו מרביצים לו, אז רצו להביא

שעה או שעה, שיש ארבע עולמות אצילות בריאה יצירה עשיה, עולם האצילות זה שובו בנים, היום זה עולם האצילות, כי כל התפילות עולות רק דרך שובו בנים, הרבי'ה מטאהש אמר שכל התפילות היום עולות רק דרך שובו בנים, כי בכותל יש את הטומאה של הציונים אז התפילות עולות דרך שובו בנים.

כי כל הנשמות של ישראל כל איש זה מתפארת דאצילות, וכל אישה זה מלכות דאצילות, זה המקור של הנשמות, אבל אחרי חטא העגל זה נפל, כי חזרה הזוהמה. אבל במתן תורה שפסקה זוהמתם ככה זה היה, והיום מי שבא לשובו בנים זה

מתפלל שם, רציתי לפני זה ללכת לצבא. הלכתי שלוש פעמים ולא קבלו אותי, אמרתי אפילו שם לא רוצים אותי, אז הפסקתי ללכת. אחרי זה הם שלחו צווים כל פעם שאני אתגייס, אמרו שישמו אותי בצינוק אם לא, אז אמרתי אז מה לא נורא נהיה יום יומיים בצינוק, לא קרה כלום.

כי אפילו אם מתגייסים אפשר לצאת כמו יוסף דיין, הוא ירה בעץ הוא אמר ראיתי מחבל על העץ, אז יש הרבה עצות כמו נחמן גולדבלום, שעלה על הספסל ואמר שהוא צריך להיות הרמטכ"ל.

אז לא לומדים קבלה רק חצי

❖ כל בת צריכה ללמוד פרק ביהושוע ופרק בשופטים כי הרמב"ם כותב ב 8 פרקים שפעם כל בת הייתה בדרגת נביאה, שראתה שפחה על הים, צריך ללמוד את זה בפרק ד', כי עכשיו מתחיל בין הזמנים עד א' אלול ולנשים זה התחיל בא' תמוז, אז צריכים ללמוד את הכל, איך להוציא שורש מ 5 אלף, מה זה 5 אלף? מאיפה הגיע? זה 5 אלף דולר? או פאונד? זה מחצר המשכן, זה שבעים אמה ושיריים, שיריים זה ארבע טפחים, אז זה חמש אלף אמה זה 2500 מטר, זה יוצא 2.5 דונם, פה זה לא נכנס אז צריך לדעת איך מוציאים שטח מהעיגול, שזה כפול שלוש זה באמת 3.14 ויותר מדיוק זה 14 28 57 זה 22 חלקי 7 בערך. ומשולש שזה זוית אז עושים את הרוחב כפול חצי גובה. ומשושה וקונוס... כל מה שלומדים ברבע שנים לומדים את זה בשניה בעירובין. אני למדתי

פסקה זוהמתם. שובו בנים זה כמו לפני החטא כל איש זה תפארת דאצילות ואישה זה מלכות דאצילות. היום התפילות לא מתקבלות רק בשובו בנים, אז יש עשר ספירות, כי אם יש כתר אין דעת, זה בספר יצירה, כל אחד צריך ללמוד כל יום חצי שעה ספר יצירה, לדעת את זה.

עכשיו יש 8 שעות ללמוד הכל, כי שבוע שעבר סיימנו את התפילה בעשר וחצי, השבת כמה פסוקים יש? 105, אז נסיים את התפילה ב 8. אפשר ללמוד עד 7, כי שבוע שעבר [בסעודה שלישית] יצאנו ב 7 עד 10 וחצי כי לא היה תזמורת [במלוא מלכה] אז גמרנו מוקדם, גם במוצאי שבת הזה לא יהיה במוצאי שבת הבא תהיה תזמורת.

קטעים באמצע השיעור לא לפי

הסדר

❖ כמה פעמים כתוב נחלי ארנון? בפרשה חמש כי צריך ללמוד את הרש"י הזה! למה אתם נגד רש"י? זה בחוקת, אז צריך ללמוד את זה.

אחרי התפילה בקידוש

יהושוע בן נון זכה לשני ווים, כי כותבים יהושוע מלא בשני ווים אז בנחמיה הורידו לו את הווי, ואת ההא זה כתוב בערכין לב' למה אבל אתם נגד ערכין? מה יש ליב"ה? כי צריך לתת אז תתן 50 ש"ח כי 20 עד 60 זה 50 ש"ח בן כמה אתה? 10 אז זה עשרים שקל.

הנה ברקוביץ הוא ברח כל פעם דרך נחלי ארנון, חמש פעמים, אז הערבים ניסו לטוס אחריו, אז כולם התרסו שם בערוצים, מסכנים. (בפרשה נחלי ארנון חמש פעמים, כי כתוב בזוהר בשלח שארנון זה שער הנון, זה הכניסה לארץ ישראל) שלמדתי בתיכון היה פרופסור פרנקל פולק, הוא הראה לנו שהוא היה שם זה היה כנראה לפני 1948, או שהוא נסע עם דרכון זר, זה ערוץ עמוק, 300 מטר, רש"י כותב את זה, צריך ללמוד את הרש"י הזה בחוקות, הוא מתאר איך זה נראה, שאדם עומד בצד אחד ומדבר עם חבר בצד שני.

את הכל מתמטיקה ואלגברה זה נפק"מ לעניין כלאים שצריך לחשב את ההיקף של 45 אמה.

❖ תורה ח' בליקוטי מוהר"ן על עשיו שהיה רע עין זה הקליפות הכי קשות.

❖ צריך ללמוד תורה פ"ה בליקוטי מוהר"ן

❖ בכינרת אסור לשחות (בגלל החיידק) רק לטבול ולצאת מקסימום חמש דקות (שבוע שעבר הרב אמר מקסימום 7 טבילות) בחמש דקות זה לא מזיק.

❖ 1000 דולר לנתן בזנסון, הוא היה הגבאי הכי נאמן לרב, זה הכל חובות של הרב אני אמרתי להם שלקחתי אז איכשהו ויתרו לי והפילו את הכל על הרב, יש לו חובות של מיליון שקל, אלף דולר, אפשר ללכת עכשיו לאסוף את זה בכותל, עכשיו יש הרבה תיירים גויים כל אחד יכול לתת 500 דולר.

חסידיא, כי הוא חזר לעיר לפני שבת והוא ראה איזה גוסס, הוא החביא את החבילה שלו בשיחים, ולקח אותו, אחרי זה הוא חזר להביא אותה ונהיה חושך כזה, חושך אמיתי, לא כמו היום, היום יש בכל מקום אור מהפנורמה אפילו בשדה אין חושך באמת. אז אמרו אבא תחינה חלל שבת, אז הוא בכה בכה בכה ואז פתאום עלה השמש.

יתגדל ויתקדש... שאלו את הרב מה זה אומר שהיה ליהושוע וו? הרב אמר וו זה שמירת הברית הוא זכה ליסוד, הוא זכה לעצור את השמש כמו יוסף, כי יוסף אמר השמש והירח משתחוים לי, האחים לא הבינו אותו הוא התכוון שהוא יכול להעמיד את השמש כי פעם כל אחד יכול להעמיד את השמש, משה העמיד, ויהושוע ואבא תחינה

והתקדשתם

הילדים טפשים?? כי לא כיוונת לשם שמים

לתפלה, לקדשה, ליראת שמים. כל אחד יחנך את אשתו שצרכים בזמן היחוד, בזמן היחוד וכונת הזוג... כי כל הנישואין זה רק כדי להביא את מלך המשיח²¹. כל

ויתאמץ במצותו איש ואשתו לחשב" — כל אחד יתאמץ, יתאמץ לחנך את אשתו לחשב מחשבות טהורות, ואז הילדים יגדלו, יגדלו לתורה, לתעודה,

מראי מקומות והערות

על ענין זה. אך באמת עקר השמחה של חתונה הוא שמחת ישראל, שעקר שמחה דקדשה הוא שמחת שאנו יודעים ומאמינים שענין זה בשרשו הוא גבוה מאד מאד פירוע, ויהיה נולד מזה ישראל שיקדשו שמו פנ"ל, עד שיצאו צדיקים

²¹ לקוטי הלכות שבת ו' כ"ג

כי באמת כל השמחות ששמחין על החתונה הוא פליאה לכאורה, כאשר שמעתי זאת בפרוש מפיו הקדוש, שאמר, שאין העולם יודעים כלל מה זו שמחה שזה נושא זאת, כי בנדאי אין ראוי לשמח

הנשואין זה רק מטרה אחת: להביא את מלך המשיח! זה הנשואין, אין שום [מטרה אחרת], לא תאנה ולא יצר הרע.

"אי לזאת, לו בכח ולו בחיל יגבר איש לקים מצותו דבר בעתו, ויתאמץ במצותו איש ואשתו לחשב מחשבות טהורות זכות וברות, וזר לא יקרב במחשבותם", שום מחשבה זרה, כי זה בעילת זנות — אם אדם מכון לתאנה, מכון ליצר הרע, אז זה בעילת זנות, זה לא משנה אם זה אשתו / זה לא אשתו, זה נקרא "בעילת זנות".

"וחובלים הם בבנים, ונולדים חטאים וטפשים". נולדים ילדים טפשים. אדם לא מבין: למה ילדתי ילדים טפשים? הרי אני הכי חכם בעולם, למה יש לי ילדים טפשים ופושעים? כי אתה לא כוננת לשם שמים! כוננת לתאנה שלך — יצא לך ילדים טפשים.

כי לפי הכוונה אז ככה הילדים. אתה כוננת לתאנה, כוננת על היצר הרע, אז הילדים נולדים כלם עם יצר הרע, הילדים נולדים חתולים

כלבים "טפשים משחיתים - כל מום בם". הם נולדים עם כל המומים. אדם לא מבין, למה יש לבנים שלו מומים? למה? למה [הילדים] לא לומדים? למה לא מתפללים? כי כוננת ליצר הרע! כי חשבת שזה מתור, חשבת שהיצר הרע מתור. אדם בא לשבר את היצר הרע, לשבר אותו! אם הוא לא שובר את היצר הרע — יהיה לו ילד טפש. ו"בעילת זנות".

"ונפש בניהם הם חובלים, ובנים זרים ילדו, רעים חטאים וטפשים". גם רעים, גם חטאים, גם טפשים. הילד טפש, הילדה טפשה... במקום שהילדה היא תרצה צניעות והיא תרצה קדושה, היא יש לה אפונים, והיא מחפשת חברות רעות, היא מחפשת איפה לעשות עברות, והיא בורחת מהבית... והוא לא מבין מדוע. כי אתה ילדת אותה עם יצר הרע — אז היא כלה יצר הרע! אז היא ממשיכה את היצר הרע שלך.

אדם צריך לדעת שיצר הרע זה אנס, כי כל היחוד זה לא בשביל

מראי מקומות והערות

גדולים עד שיבוא משיח מדורותינו שיתקן הכל, וזה עקר שמחתנו, ומזה ודאי יש לנו לשמח הרבה

על החתונה.

היצר הרע, זה בשביל להביא את משיח, בשביל להביא ילדה קדושה, ילדה טהורה כמו דבורה הנביאה — שהיא תהיה אש להכה, שהיא תראה את ה' פנים אל פנים כל דקה.

והם חובלים בילדים שלהם, ויולדים בנים זרים, בנים טפשים, בנים חטאים, הילד נולד טפש, צריך חנוף מיחד, בית ספר מיחד, סלם, רב שיח, כל מיני... יש היום הרבה בתי ספר, כל יום פותחים עוד בית ספר לילדים הטפשים האלה, שאולי יבינו, שאולי יבינו מה זה "קמ"ץ", שאולי יבינו מה זה "חירי"ק".

הוא לא יכול להתפלל, הוא לא יכול לקום בבקר, פי גם הוא נולד בטמאה, אדם בא בטמאה... אם אדם בא בקדושה, אז הילד יעשה תשובה, הילד יחפש את הקדושה גם כן. [כי לכל אחד] יש לו נשמה אלוקית, אבל היא עם המון מסכים. אז אדם ילמד את אשתו "להתאמץ במצוה איש ואשתו", כמו דבורה הנביאה, "במחשבות טהורות זכות וכרות, וזר לא יקרב במחשבותם",

זה לא כתר, קמץ — זה לא סתם קמץ, זה כתר! ופתח זה בחכמה, וצירי זה בבינה, סגול זה בחסד, שבא זה בגבורה, חיריק זה

ליקוטי מוהר"ן תורה לד
[ג] ונבחינה הזאת, היינו 'ויוסף הוא השליט', הוא בחינת מלאפום. כמו שכתוב (בכל ספרי קבלה ומוכא ב'שערי ציון' בשער תקון הנפש) ברית מרובה ליסוד, אשר הוי"ה שלו בנקוד מלאפום. כי המלאפום הוא האותיות מלא פום, להורות, שכלי השפע, הינו הפה של הצדיק, הוא מלא מאלקות של השם יתברך. כי לכאורה קשה, למה אנו צריכין לתפלה, והשם יתברך יודע מחשבות. אבל מחמת שהדבור הוא כלי

מורא מקומות והערות

השפע, שבהם מקבלין השפע. כמו שכתוב (דברים א'): "ויברך אתכם פאשר דבר לכם", היינו לפי הדבור פו השפע. אם הדבור הינו הקלי השפע הוא בשלמות ובמלואה, אזי יכולין לקבל בהם רב שפע. והדבורים של הצדיק, בנדאי הוא בשלמות ובמלואה, לכו יכול להמשיך השפע לישראל. ועל ידי זה נקרא בחינת מלא פום, להורות שהפה שלו במלואה ובשלמות:

42

כמו שאומר הדגל מַחְנֶה אֶפְרַיִם: כַּפּוֹר²³.
שַׁחַתְנָה זֶה יוֹתֵר גְּדוֹל מִיּוֹם

כל ההבטחות בפרשת עקב

הַצֵּרְעָה יִשְׁלַח ה' (שם כ'). הֵיוּ שְׁתֵּי צִרְעוֹת²⁴, צֵרְעָה אַחַת הִלְכָה עִם יְהוֹשֻׁעַ בֶּן נוּן לְוַתָּה אוֹתוֹ. צֵרְעָה אַחַת שֶׁהִיְתָה שֶׁל מֹשֶׁה, עֲמָדָה עַל שַׁפַּת הַיַּרְדֵּן, וְהִיְתָה יוֹרֵה טִילִים, יוֹרֵה אָרֶס עַל כָּל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, מִפְּזַרְת אָרֶס עַל כָּל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל,

עֲכָשׁוּ פָרְשַׁת עֵקֵב, זֶה הַפָּרָשָׁה הַכִּי חֲשׂוּבָה שְׁיִכּוֹל לְהִיּוֹת, הַכִּי חֲשׂוּבָה. כָּל הַהֲבֹטְחוֹת זֶה בַּפָּרָשָׁה הַזֹּאת, "וְאָכַלְתָּ אֶת כָּל הָעֲמִים" (דְּבָרִים ז ט"ז) "לְהַדְּף אֶת כָּל אֹיְבֶיךָ מִפְּנֵיךָ" (דְּבָרִים ו, יט), "וְהִמָּם מְהוּמָה גְּדוֹלָה" (שם כ"ג) "וְגַם אֶת

מוראי מקומות והערות

שֶׁעֲטָרָה לוֹ אָמוֹ עַל הַרְף תִּבֵּא אָמוֹ וּתְקַנַּח אֶת בְּנֵיהָ וְאִמָּתֶיהָ הוּא בִּימֵי חַתּוּנָתוֹ, וְיֵשׁ בָּהּ סוּד עֲמוּק כִּי בַיּוֹם הַפְּפוּרִים שֶׁהוּא סוּד אִמָּא עֵילְאָה יֵשׁ בוֹ חֲמוּשָׁה תְּפִלוֹת וּבְחַתֵּן יֵשׁ בוֹ חֲמוּשָׁה קוֹלוֹת קוֹל שִׁשׁוֹן וְגו' וְהוּא בְּחִינָה יוֹתֵר גְּדוֹלָה מִיּוֹם הַפְּפוּרִים וְהָבּוּ וְלָכֵן גַּם בּוֹ אֵל יִתְעַרֵּב זָר בְּשִׁמְחָתוֹ כִּי נִעְשָׂה מִן זָר אוֹר וְהָבּוּ כֵּל זֶה כִּי הַדְּבָרִים עֲתִימִין:

²⁴ סוטה לו, ע"א

תנא צרעה לא עברה עמהם ולא הוא ואת שחתי את הצרעה לפניך אמר ר' שמעון בן לקיש על שפת ירדן עמדה וזרקה בהן מרה וסימטה עיניהן מלמעלה וסירסתן מלמטה שנאמר ואנכי השמדתי את האמורי מפניהם אשר כגובה ארזים גבהו וחסון הוא כאלונים ואשמיד פרוי ממעל ושרשיו מתחת וגו' רב פפא אמר שתי צרעות הואי חדא דמשה ותדא דיהושע דמשה לא עבר דיהושע עבר:

²³ דגל מחנה אפרים שמות, בא או יאמר "ולכל בני ישראל היה אור במושבבתם". אור גימטריא ר"ז והוא על הרף (עירונין ס"ה). נכנס יין יצא סוד שהוא מרמו על עולם הבינה שהוא עולם התשובה שהוא אמא עילאה והיינו כי בכל ימות השנה יש בו זר לכן הוא רז והיינו ברוך לשם כבוד מלכותו לעולם ועד אומרים בלחש אכל ביום הפפורים נתגלה חמשה פעמים אור ונכנס יין שהיא אמא עילאה ויצא סוד ונעשה מן רז אור לכן אומרים ברוך לשם כבוד מלכותו לעולם ועד בקול רם ולכן אצל שמחת חתן וכלה הוא גם כן אל יתערב זר בשמחתו כי (שיר השירים ג, י"א) "צאנה וראינה בנות ציון במלך שלמה" היינו חתן שהוקמה למלך ומתחלה היה רק פלג גוף וכשנשוא אשה נקרא מלך שלם "בעטרה שעטרה לו אמו" היינו שהחתן נעשה בחינת אמא עילאה שמוחלין לו כל עונותיו ולכל הנלוים אליו והיא עטרה

שְׁתַּקֶּה אֶת כָּל הַגּוֹיִים.

וּמִשָּׁה רָצָה לְהִכָּנַס [לְאֶרֶץ
הַקּוֹדֶשׁ], לְרֹאוֹת אֶת הַנְּסִים. ה'
אָמַר לוֹ אֲתָה לֹא יָכוֹל לְרֹאוֹת אֶת
הַנְּסִים, אָמַרְתָּ "לָמָּה הִרְעַתָּה"
(שְׁמוֹת ה' כ"ב), הוּא הִתְכַּוֵּן "לָמָּה
הִרְעַתָּה" - שֶׁשָּׁלַחְתָּ אוֹתִי, אֲכַל גַּם
זֶה אֶסוּר לְהִתְלוֹנֵן, ה' שָׁלַח אוֹתְךָ,
שָׁלַח אוֹתְךָ. זֶה כִּכָּה זֶה, אֲתָה לֹא
יָכוֹל לְהִתְלוֹנֵן עַל זֶה.

מִשָּׁה לֹא זָכָה לְרֹאוֹת אֶת הַנְּסִים
הַכִּי גְדוּלִים - "שֶׁמַּשׁ בְּגִבְעוֹן דּוֹם
וַיִּרַח בְּעַמֶּק אֵילֹון" (יְהוֹשֻׁעַ י"ב).
מִשָּׁה רָצָה לְרֹאוֹת אֶת הַנְּסִים
הָאֵלֶּה, ה' אָמַר לוֹ אֲתָה לֹא יָכוֹל,
אִי אֶפְשָׁר, אִם אֲתָה תִּכְנַס לֹא יִתְרַב
בֵּית מִקְדָּשׁ. לָמָּה נִחְרַב בֵּית

הַמִּקְדָּשׁ [כִּי] לֹא עָשׂוּ תְּשׁוּבָה. הֵם
אָמְרוּ יֵשׁ לָנוּ בֵּית מִקְדָּשׁ [שׁוּדָאִי
לֹא יִחְרַב], מָה הֵם צְרִיכִים לִפְחַד,
הֵיכַל ה' (יִרְמִיָּהוּ ז, ד) ²⁵. מָה הֵיכַל
ה' ? ה' אָמַר הַחֲרַבְתִּי אֶת שִׁילָה
הַחֲרַבְתִּי אֶת נֹב אֶת גִּבְעוֹן, אֲנִי גַם
יִחְרִיב לָהֶם [אֶת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ]. לֹא
רָצוּ לְהֶאֱמִין שִׁיְהִיָּה חֲרָב, עַד
הַשְּׁנִיָּה הָאֲחֵרוֹנָה לֹא הֶאֱמִינוּ, עַד
שֶׁלֹּא הִלְכוּ בַּגּוֹלָה אַרְבָּעִים אֶלְף
אִישׁ. מִתּוֹךְ מִלְיוֹנִים מִלִּיאָרְדִים,
נִשְׁאַרוּ אַרְבָּעִים אֶלְף בַּחַיִּים. מִזֶּה
קָם עִם יִשְׂרָאֵל מִחֲדָשׁ, מִהָאֲרָבָעִים
אֶלְף שְׁנַשְׁאָרוּ, חוּץ מִמָּה שֶׁהָיָה
בַּגּוֹלָת הַחֲרָשׁ וְהַמַּסְגָּר [- גְּלוּת
יְהוּיְכִיָּן].

אִז עָכְשׁוּ אֲנַחְנוּ בַּעֲשֶׂרֶת הַדְּבָרוֹת,

מראי מקומות והערות

(ט) הַגִּבְעָה רִצַּח וְנָאִף וְהַשֹּׁבַע לְשִׁקָּר וְקִטְרַר לְבַעַל
וְהַלֵּךְ אַחֲרֵי אֱלֹהִים אֲחֵרִים אֲשֶׁר לֹא יְדַעְתֶּם: (י')
וּבְיָתֶם וּבְמִדְבַּתֶּם לִפְנֵי הָיָה אֲשֶׁר נִקְרָא שְׁמִי
עָלָיו וְאִמְרַתֶּם נִצַּלְנוּ לְמַעַן עֲשׂוֹת אֶת כָּל הַתּוֹעֵבוֹת
הָאֵלֶּה: (יא) הַמַּעֲרַת פְּרָצִים הָיָה הַבַּיִת הָיָה אֲשֶׁר
נִקְרָא שְׁמִי עָלָיו בְּעֵינֵיכֶם גַּם אֲנִי הִנֵּה רֵאִיתִי נְאֻם
ה': (יב) כִּי לָבוֹ נָא אֶל מְקוֹמִי אֲשֶׁר בְּשִׁילוֹ אֲשֶׁר
שִׁכַּנְתִּי שְׁמִי שָׁם בְּרֵאשׁוֹנָה וַיֵּרָאוּ אֶת אֲשֶׁר עֲשִׂיתִי
לוֹ מִפְּנֵי רַעַת עַמִּי יִשְׂרָאֵל: (יג) וְעַתָּה יַעַן עֲשׂוֹתְכֶם
אֶת כָּל הַמַּעֲשִׂים הָאֵלֶּה נְאֻם ה' וְאִדְבַר אֲלֵיכֶם
הַשֹּׁפֵם וְדַבַּר וְלֹא שִׁמְעַתֶּם וְאִקְרָא אֶתְכֶם וְלֹא
עֲנִיתֶם: (יד) וְעֲשִׂיתִי לְבֵית אֲשֶׁר נִקְרָא שְׁמִי עָלָיו
אֲשֶׁר אִתְּם בְּטַחִים בּוֹ וּלְמְקוֹם אֲשֶׁר נָתַתִּי לְכֶם
וְלֵאבֹתְכֶם כַּאֲשֶׁר עֲשִׂיתִי לְשִׁלּוֹ: (טו) וְהִשְׁלַכְתִּי
אֶתְכֶם מֵעַל פְּנֵי פְּאֵשׁ הַשְּׁלַכְתִּי אֶת כָּל אַחֲיֵיכֶם
אֶת כָּל זֵרַע אֶפְרָיִם:

²⁵ ירמיה פרק ז

(א) הַדְּבָר אֲשֶׁר הִנֵּה אֶל יְרִמְיָהוּ מֵאֵת ה' לֵאמֹר:
(ב) עֲמֹד בְּשַׁעַר בַּיִת ה' וְקִרְאתִי שֵׁם אֶת הַדְּבָר הָיָה
וְאִמְרַתִּי שְׁמַעוּ דְבַר ה' כִּי יְהוּדָה הַבָּאִים בְּשַׁעְרֵים
הָאֵלֶּה לְהִשְׁתַּחֲוֹת לֵה': (ג) כֹּה אָמַר ה' צְבָאוֹת
אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הִיטִיבוּ דְרִכְיֶכֶם וּמַעַלְלֵיכֶם וְאֲשַׁכְּנָה
אֶתְכֶם בְּמִקְוֹם הָיָה: (ד) אֵל תִּבְטְחוּ לְכֶם אֵל דְּבָרֵי
הַשִּׁקָּר לֵאמֹר הֵיכַל ה' הֵיכַל ה' הִמָּה: (ה)
כִּי אִם הִיטִיב הִיטִיבוּ אֶת דְּרִכְיֶכֶם וְאֵת מַעַלְלֵיכֶם
אִם עָשׂוּ תַעֲשׂוּ מִשְׁפָּט בֵּין אִישׁ וּבֵין רֵעֵהוּ: (ו) גַּר
יָרוּם וְאֶלְמָנָה לֹא תַעֲשִׂקוּ וְדָם נָקִי אֵל תִּשְׁפְּכוּ
בְּמִקְוֹם הָיָה וְאֲחֵרֵי אֱלֹהִים אֲחֵרִים לֹא תִלְכּוּ לְרַע
לְכֶם: (ז) וְשִׁמְנַתִּי אֶתְכֶם בְּמִקְוֹם הָיָה בְּאֶרֶץ אֲשֶׁר
נָתַתִּי לְאֲבֹתֵיכֶם לְמַן עוֹלָם וְעַד עוֹלָם: (ח) הִנֵּה
אֲתֶם בְּטַחִים לְכֶם עַל דְּבָרֵי הַשִּׁקָּר לְבַלְתִּי הוֹעִיל:

הַפְּרָשָׁה חוֹזֶרֶת עַל הַכֹּל, עַל עֲשֵׂרֶת הַדְּבָרוֹת עַל הָעֵגֶל. הַנָּשִׁים לֹא הִסְפִּימוּ לַעֲשׂוֹת עֵגֶל, לֹא הִסְפִּימוּ בְּשׁוּם אַפֶּן! רַק הַנָּשִׁים הִחְזִיקוּ מֵעֵמֶד בְּאֲמוּנָה, הַגְּבָרִים כָּלֵם נִפְתּוּ, אָמְרוּ זֶה שׁוֹר בְּמִרְכָּבָה. הָעָרֶב רַב פָּתוּ אוֹתָם, הֵלְכוּ לְתַפִּים לְמַחֲלוֹת, וְהַנָּשִׁים נִשְׁאָרוּ אֲלֻמְנוֹת [שהגברים מתו על שחטאו בעגל], לֹא הִיָּתָה שׁוּם בְּרָרָה בְּגִיל שְׂשִׁים כָּל אֶחָד חָפַר קֶבֶר, אֲשֶׁתוֹ עֲזָרָה לוֹ. כָּל אֶחָד הִיָּה לוֹ אִשָּׁה נְאֻמָּנָה עֲזָרָה לוֹ לְחַפֵּר אֶת הַקֶּבֶר. פַּעַם נָשִׁים הָיוּ מְמַשְׁמְעוֹת לֹא כְּמוֹ הַיּוֹם, וְעֲזָרוּ לוֹ לְחַפֵּר קֶבֶר. אוֹלֵי הֵם שָׁמְחוּ לְחַפֵּר לוֹ קֶבֶר, אִי אֶפְשָׁר לְדַעַת, לְהַפְטִיר מִמֶּנּוּ כְּבָר... אָבֵל עַל כָּל פָּנִים כָּל אִשָּׁה עֲזָרָה לְבַעֲלָהּ לְחַפֵּר קֶבֶר. נִכְנַס לְקֶבֶר בְּעָרֶב תִּשְׁעָה בָּאֵב, וְלֹא יֵצֵא כְּבָר לְעוֹלָם, נִשְׁאָר. אָבֵל בְּחֻצוֹת הֵם קָמִים כְּתוֹב בְּזֶהָר שְׁלַח-לָךְ שְׂבַחֲצוֹת הֵם קָמִים, מִתְּפַלְלִים וְחוֹזְרִים לְקֶבֶר, כָּל חֻצוֹת יֵשׁ לָהֶם זְכוֹת. כִּי בְּחֻצוֹת אֶפְשָׁר אֶת הַכֹּל

לְהַמְתִּיק, כִּי בְּאֵמַת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ לֹא נִחְרַב! 'כָּל הַבּוֹכָה - הַמִּתְאַבֵּל עַל יְרוּשָׁלַיִם זוֹכָה וְרוֹאֶה בְּשִׂמְחָתָה' (תַּעֲנִית ל' ע"ב). מַה זֶה זוֹכָה וְרוֹאֶה? [שִׁפְרוּשׁוֹ שְׂזוֹכָה בְּהוֹה] לֹא [כְּתוּב] שְׂיִזְכֶּה -) - בְּעֵתִיד, בֵּית הַמִּקְדָּשׁ בְּנוִי הוּא לֹא נִחְרַב! הַזֶּהָר אוֹמֵר בְּפִקּוּדֵי הוּא לֹא נִחְרַב בְּכֻלָּל זֶה רַק דְּמִיּוֹן כְּזֶה. כְּתוּב "גִּבְיָה הַיְכָלָא" (סְנֵהֲדִין צ"ו ע"ב) ה' הָרִים אֶת הַבַּיִת מִקְדָּשׁ, שָׁם סִיד קְרִטוֹנִים, עֲשָׂה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ מִסִּיד וְקְרִטוֹנִים כְּמוֹ שֶׁעָשׂוּ מְדוּרָה בְּמִירוֹן^[26], אִזְ כִּי בֵּית הַמִּקְדָּשׁ הִיָּה עָשׂוּי מִקְרִטוֹנִים מְדִיקָטִים, וְזֶה הֵם שָׂרְפוּ. וְאַחֲרֵי שֶׁהֵם שָׂרְפוּ, אִזְ הֵם רָאוּ שֶׁמְלֵאכִים יוֹרְדִים עִם לַפִּידֵי אֵשׁ. כִּי הֵם שָׂפְכוּ בְּנֵזִין וְהֵם לֹא יָכְלוּ (לְכַבּוֹת) לְהִדְלִיק, אִי אֶפְשָׁר, [כְּלוּמֵר לֹא רַק שֵׁאת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ עֲצֻמוֹ וְדַאי שֶׁלֹּא יִכְלוּ לְשַׂרְף, וְהוּא נִשְׁאָר שְׁלֵם, אִלֵּא אֶפְשָׁר אֵת דְּמוִי הַבַּיִת שֶׁהַמְּלֵאכִים בְּנוּ, שֶׁנִּשְׂרַף לְבִסוּף, גַּם כֵּן לֹלֵא בְּאוֹ מְלֵאכִים וְהַדְּלִיקוּ הוּא לֹא נִדְּלַק].

מוראי מקומות והערות

[26] וְאַחֲרֵי זֶה הִיא לֹא רוֹצָה... אִזְ הִיא נִקְמָה בְּנוֹ, שֶׁלֹּא נַעֲשָׂה שׁוּם מְדוּרוֹת, חוּץ מִשׁוּבוֹ בְּנֵים שׁוּם - אִף אֶחָד לֹא עָשָׂה מְדוּרוֹת [בְּהַר מִירוֹן ל"ג בְּעֵמֶר תִּשְׁפ"ב].

[26] רַק שׁוּבוּ בְּנֵים עָשׂוּ מְדוּרָה, כִּי הַמִּשְׁטָרָה יִמַּח שְׂמָה הִיא אֲשֶׁמָה בְּכָל, הִיא לֹא נִתְּנָה לְאֲנָשִׁים לְעַבֵּר אַרְבַּע מֵאוֹת אֶלֶף אִישׁ דָּרְסוּ אֶחָד עַל הַשָּׁנִי,

מִיָּמַי... (שם י"א י"א) "לא כְּאֶרֶץ
 מִצְרַיִם הוּא אֲשֶׁר יֵצְאֶתֶם מִשָּׁם
 אֲשֶׁר תִּזְרַע אֶת זֶרְעֶךָ וְהִשְׁקִיתָ
 בְּרִגְלֶךָ כְּגַן הָעֵדֶן" (שם פסוק י').
 הַנָּשִׁים לֹא עָשׂוּ אֶת הָעֵגְלָה, הַנָּשִׁים
 לֹא הִסְכִּימוּ לַעֲשׂוֹת אֶת הָעֵגְלָה, וְלֹא
 מְרַגְלִים וְלֹא קָרַח בְּשׁוֹם מִחֲלֻקַּת
 הַנָּשִׁים לֹא הִשְׁתַּחֲפוּ. לְכֵן הַנָּשִׁים
 חַיּוֹת לְעוֹלָם. הָאִשָּׁה חַיָּה יוֹתֵר
 מִהָאִישׁ, יֵשׁ לָהּ אַרְיִכוֹת יָמִים יוֹתֵר.
 כִּי בַחַיִּים הִיא לֹא חֲטָאָה, בַּחַיִּים
 אִשָּׁה לֹא חוֹטֵאת, אִשָּׁה לֹא מְסַגֶּלֶת
 לְחֲטָא בְּכֻלָּהּ, כִּי הַנָּשִׁים הֵם נְקִיּוֹת
 מִכָּל חֲטָא. (שעור התשפ"ג).

אֲזַי הַנָּשִׁים לֹא הִסְכִּימוּ לְשׁוֹם
 עֵבֶרָה, לֹא לְמְרַגְלִים לֹא לְעֵגְלָה,
 אֲבָל כִּיּוֹן שֶׁהֵם לֹא מָחוּ בְּבַעֲלֵים,
 נִתְּנוּ לְלֶכֶת - לְצֵאת לְקוֹדֵימִים אֲזַי
 הֵם נִשְׁאַרוּ אֲלֵמְנוֹת כָּל הַחַיִּים.

פְּרֻשַׁת עֵקֶב חוֹזְרִים עַל כָּל
 הַהִיסְטוֹרִיָּה, כָּל הַהִיסְטוֹרִיָּה שֶׁל
 כָּל עַם יִשְׂרָאֵל. מִיֵּצִיאֵת מִצְרַיִם,
 קְרִיעַת יַם סוּף, עֲשָׂרַת הַדְּבָרוֹת,
 מַעֲשֵׂה הָעֵגְלָה. "וּבַתִּים מְלֵאִים כָּל
 טוֹב אֲשֶׁר לֹא (בְּנִיחַ) [מְלֵאֵת] וּבֵרַת
 חֲצוּבִים אֲשֶׁר לֹא חֲצֻבֵת... (דְּבָרִים ו'
 י"א) "לְמַטֵּר הַשָּׁמַיִם תִּשְׁתֶּה

הוספות ממורינו הרב שליט"א

במחשבתו כאילו איש גדול ונורא בווער
לפניו עד לב השמים, והוא בשביל
קדושת השם יתברך שוכר את טבעו
ומפיל את עצמו להאש על קדושת
השם יתברך, ומחשבה טובה הקדוש
ברוך מצרפה למעשה, ונמצא שאינו
שוכב ויושב בטל, רק מקיים מצות
עשה דאורייתא.

ב. בפסוק ראשון של קריאת שמע
וברכה ראשונה של שמונה עשרה
יהרהר בנזכר לעיל, ועוד יכוין אם יענו
אותו כל אומות העולם בכל עיניהם
קשים ויפשטו עורו מבושרו להכחיש
חס ושלוש ביהודו, יסבול כל היסורים
ולא יודה להם חס ושלוש, ויצויר
בדעתו ומחשבתו כאלו עושין לו בנזכר
לעיל, ובזה יצא ידי חיוב קריאת שמע
ותפלה כדון.

ג. גם בשעת אכילה והיחוד הקדוש
יכוין בנזכר לעיל, ובשיתחיל להרגיש
תענוג גשמי יצויר במחשבתו בנזכר
לעיל, ותיקף ומיד יאמר בפיו ובלבבו
שיותר היה לו תענוג ושמחה בעשיית
מצות עשה של ונקדשתי באופן הנזכר
לעיל מהרגשת תענוג גשמי הזה שהוא
מהצרעת מושכא דחויא, ופך יאמר.
וראיה לדבר שיותר היה לו תענוג
ושמחה בעשיית מצות עשה של

שבחי ה"ר"ן יז

גם אמר שהווג של הצדיק
האמת, קשה עליו ענין זה. ולא די
שאינו לו שום תאוה כלל, כי אם
אדרבא יש לו יסורין מזה ממש
כמו יסורי התינוק בשעת מילה.
כי ממש יסורין אלו יש להצדיק
בשעת זיווג ויותר מזה. כי התינוק
אין לו דעת, על כן אין תיסורים
שלו גדולים כל כך, אבל הצדיק
שיש לו דעת יסוריו גדולים
מהתינוק. וזה היה אצלו דבר
פשוט ואמר שכל אדם יכול
לזכות לבוא למדרגה זו. וכפי
הנראה מדבריו היה שקדשתו של
עצמו גבה עוד יותר ויותר.

צעטיל קטן

מרבנו הרב רבי אלימלך מליזענסק
זצוק"ל זיע"א

אלה הדברים אשר יעשה אותם האדם
וחי בהם:

א. בכל עת ורגע שהוא פנוי מן התורה,
ובפרט שהוא יושב בטל לבדו בחדר או
שוכב על מטתו ואינו יכול לישן, יהיה
מהרהר במצות עשה זו של ונקדשתי
בתוך בני ישראל, וידמה בנפשו ויצויר

במחשבותם שום מחשבה זרה, כי קרוב הוא להיות בעילתו בעילת זנות ונפש הם הובלים ובנים זרים ילדו רעים וחטאים ומפשים בנים משחיתים כל מום בם. ומה יתאונן אדם חי כשיש לו תרבות רעה בתוך ביתו גבר על חטאיו שהוא גורם רעה לעצמו. וזו רעה חולה ואכזריות גדולה יותר משוחטי הילדים, ואם היו יודעים הבנים שהוא גרמא להם בנזיקים היו צועקים מרה עליו באמר, למה עברתנו ובעון חוללתנו. וכי ישאו את עונם, אב ואם נוטלים חלק בראש, כי הם אבות הטמאה ואין על הבנים כל כך אשמה, כי מאחר שהיסוד רעוע והשרש רע והקלפה בנפש לומה מה יעשה אותו הבן ולא יחטא, כי נפש רשע אותה רע, וצריך עמל ומרה ויגיעה רבה כלי האי, ואולי יוכל להפך מבעו ומזגו הרע.

ונקדשתי באופן הנזכר לעיל שאפילו היו חוטפין אותו רוצחים באמצע אכילה ותיחוד הקדוש לעשות לו העינויים קשים הייתי משלמח את עצמי על קידוש השם יתברך יותר מתענוג גשמי הזה, אך יזהר שיהיה דובר אמת בלבבו ושהיה אז בשעת מעשה תקוע על לוח לבו בתוכיות ובפנימיות הלב באמת גמור, ולא ישטה את עצמו להיות כגונב דעת עליונה חס ושלום.

פלא יועץ אות ז זווז

ומאחר שאין אשה אלא לבנים (תענית לא א כתובות נט, ב) וכל שלמות הולד במדות וברעות תלוי בזמן הזווג ובכונת הזווג, אי לזאת לו בכח ולו בחיל יגבר איש לקים מצותו דבר בעתו ויתאמץ במצותו איש ואשתו לחשב מחשבות מהורות זכות וברות, וזר לא יקרב

קדושת הבכורה

פקידת עקריות, שדוכים, הכל על ידי שמקפיץ את העקבים. כל הדינים זה בעקבים, ולכן צריכים להקפיץ יום ולילה את העקבים. כמה שיותר בלי הפסק שניה אחת! ואז כל העקריות תפקדנה, ולכלם יהיה בנים זכרים, עשרה בנים זכרים. וראש השנה הזה כלם באומן, כלם! (שעור מתשפ"ג).

"והיה עקב" – לרקוד עד העקביים

הרבה אמר תורה קס"ט "והיה עקב", שצריך לשמוע עד העקבים, לשמע [את השמחה] עד העקבים. שעל ידי שרוקדים - על ידי הרקודים שומעים עד העקבים. שחיבים להקפיץ את העקבים. עכשו ממתקים את כל הדינים את כל הרפואות. כל מה שאדם רוצה

מחשבות הצדיקים

אין עוד מלבדו

נכנסים למכוניות. הוא אמר: לא, אני הולך, בתוך הערביים נכנסים, אין עוד מלבדו, אין עוד מלבדו – אין חוץ מה, אין, אין.

היינו נוסעים לאומן, נוסעים לק.ג. הם היו אומרים לנו כל פעם: פעם הבאה שתבואו – כבר יהיה סביר, פעם הבאה – כבר יהיה כסא חשמלי, פעם הבאה – כבר נתלה אתכם, "פעם הבאה" הם מחכים עד היום, הם מחכים ל"פעם הבאה", זה יש להם לחכות עוד עוד מאתים שנה מינימום, קצת לפני סוף האלף, עד סוף האלף הששי, כתוב בפרקי דרבי אליעזר, עד סוף האלף הששי אז אנחנו שולטים בארץ ישראל, ועד 28 שנה לפני סוף האלף הששי... כתוב שם כתוב בדייק תאריך. (שעור מתשפ"ג

הייתי [בחלחול] עם אברהם אלימלך היינו, עם אברהם אלימלך, אף המשפחה שלו, שהוא חסיד רחמסטריוקא, הוא לא קראו לו אברהם אלימלך, קראו לו יעקב אלימלך גרינברג, גרינברג גרינברג כן גרינברג, גרינברג. אז הייתי הולך אתו כל יום, הוא היה חסיד רחמסטריוקא, אז הוא, יום אחד הגענו בחמש, תמיד היינו מגיעים בארבע וחצי, לפני שהם יוצאים מהמסגד, פעם הגענו בחמש – בדייק בחמש הם יוצאים מהמסגד, חמש מאות... [ערבים] בחלחול, חמש מאות ערביים יוצאים מהמסגד, זה מסגד ענק, ואני אמרתי נחכה שתי דקות [עד שכולם יצאו ואז נכנס]. בשתי דקות זה נגמר, זה כבר הם

המשך מילתא דבדיחותא

לרכב עם הטלפון בכיס האחורי ומתיישב. תוך כדי שהוא מתיישב, הוא שומע רעש של משהו שנשבר... אז הוא עוצם את העיניים

ואומר: "אלוקים! בבקשה שזה הגב..."

שיכר טוב... לא חלפו כמה שניות והשנורר שומע: "ולירושלים עירך ברחמים תשוב...!"

10: קמצן החליט לקנות פלאפון, אחרי שנים שהוא חלם על אחד. אחרי שבוע, הוא נכנס

מילתא דבר יהותא

השמעות? כי בשבת הזו היה שבע ברכות של אדם וחוה, והיו צריכים משהו שידרוש. ולמה יש דרשות? כדי להרגיל את החתן, שממחר כשהוא מגיע הבייתה, הוא צריך להקשיב ולהקשיב ולהקשיב ולהקשיב ולהקשיב ולהקשיב ולהקשיב ולהקשיב לה - כל החיים!

5: גבר מבקש מהמוכר - ספר על 'עליונות הגברים כלפי נשים'. ספרי "מדע בדיוני" בקומה הראשונה בבקשה... אומר המוכר!

6: אחד בא לרב וביקש ממנו שיברך אותו בשידוך משורש נשמתו - כי הקודמת הוציאה לו את 'הנשמה מהשורש'...

7: מה משותף בין 'אשה' לבשר וחלב? אתה אומר משפט אחד - ולאחר מכן אתה מתחרט על כך שש שעות...

8: אין ילד בשיעור מתמטיקה, שלא ביקש עזרה בתרגיל ארוך, ותוך כדי שהמורה מסביר, אתה מהנהן עם הראש - אבל בתכלס אתה לא מבין כלום!...

9: שגורד מירושלים הגיע לברוקלין ונכנס לשטיבל למנחה. תוך כדי שמונה עשרה של לחש, הוא נאנח לכיוונו של הגביר: "אוי ותן

1: פעם היה סקר עולמי, איזה זוג המאושר בעולם. והגיעו לכפר אחד, ששם מצאו אדם מבוגר שנשוי לאשתו למעלה מ- 60 שנה. שאלו אותו: מה הסוד שלך? אנחנו רואים שאתה בגיל מופלג, ואתה חי עם אשתך כמו זוג יונים? ענה להם: אני יספר לכם סיפור, מה היה בתחילת נישואי. אחרי שבע ברכות רכבתי עם אשתי על החמור. בדרך לעיר, פתאום החמור החליט לעצור. אמרתי לו: חמוריקו תמשיך, ולא זו. אמרתי לו: חמוריקו 'פעם ראשונה' זו, וזו. אחרי כמה קילומטרים החליט עוד הפעם לעצור. אמרתי לו: חמוריקו תמשיך ולא זו, אמרתי לו: חמוריקו 'פעם שניה' זו, וזו. אחרי כמה קילומטרים, עוד הפעם החליט לעצור. אמרתי לו: חמוריקו תמשיך, ולא זו. אמרתי לו: חמוריקו 'פעם שלישית' - והוצאתי את האקדח ויריתי בו. לאחר כמה ימים, אשתי התחילה להרים עלי צעקות. אמרתי לה: אשתי... 'פעם ראשונה' - ומאז החיים זורמים...

2: משהו סיפר לי שהוא כבר למעלה מ- 20 שנה, חי בהשגחה פרטית. שאלתי אותו: למה אתה מתכוין? מה הוא ענה לי?? פשוט מאוד: מהחתונה אני גר דירה מול חמותי!...

3: כללו לא מפריעים לאשה - בזמן שהיא שותקת!...

4: למה 'פי האתוך' נברא בערב שבת בין

קדושת הצדיקים

הצדיק יכול לתקן הכל

המלך, הוא היה גלגול של למך, כתוב כאן בפרשת בראשית פעמיים שלמך הוא גלגול של שאול, זה כתוב במפורש שלמך הוא גלגול של שאול "וַיְחִי מְתוֹשֵׁלַח שִׁבְעַ וּשְׁמֹנִים שָׁנָה וּמָאתַיִם שָׁנָה וַיֻּלְּדוּ אֶת־לִמְךָ שְׁתַּיִם וּשְׁמוֹנִים שָׁנָה וּשְׁבַע מָאוֹת שָׁנָה וַיֻּלְּדוּ בָנָיִם וּבָנוֹת (בראשית ה, כה-כו). שאול הוא הגלגול של למך "כִּי שִׁבְעָתַיִם יָקָם קַיִן וְלִמְךָ שִׁבְעִים וְשִׁבְעָה" (בראשית ד, כד) עכשיו הוא בא לתקן את מה שהוא רצח את הסבא שלו.

כי העיקר זה הצדיק. כתוב "עַל שְׁלוֹשָׁה פְּשָׁעֵי יִשְׂרָאֵל וְעַל אַרְבָּעָה לֹא אֶשְׁיָבֶנּוּ" (עמוס ב, ו), "שלושה פשעי ישראל [הם:] חילול שבת, ולא עשו ברית מילה, לא שמיטה, אבל אדם יודע אני עשיתי עבירות, אז בסדר, אז אני אבוא לצדיק, אדם יום אחד מזהה שהוא רק עשה עבירות כל החיים הוא מחפש את הצדיק, אז אם הוא בא לצדיק הצדיק יכול את הכל לתקן הכל, לכפר את כל הגלגלים. אבל אם אדם לא בא לצדיק כמו שאול

היענות להורים

לחנך את הילדים להתפלל ותיקן

השמש ואת הירח, יוצר המאורות, התפילה זה רק עד הגן, שמונה עשרה מתחילם בגן ואז התפילה היא פועלת ומקבלים שידוכים ומקבלים דירות כי תפילה עושה שינוי הטבע, אם לא מתפללים בגן אז התפילה לא עושה כלום, אם מתפללים אחרי הגן זה כמו שאמרת תהילים וזה כמו שאתה קורא בתורה, זה שום דבר לא. (שעור מתשפ"ג).

אדם צריך שהיה לו כזו אשה שגם מתפללת ותיקין, כל הילדים אסור להם להפסיד ותיקין, כל הילדים צריך שתהיה להם אמא שתבוא לו ותיקין, היום ותיקין זה כבר מאוחר זה בשש ארבעים, הן כבר קמות בארבע הנשים אבל בשש גם טוב, ברמב"ם כתוב מה שמתפללים אחרי הגן זה כבר לא תפילה, זה כמו תהילים וזה לא הסגולה של התפילה שמוזיה את

קדושת הבית

האשה תפקידה: לשמור על בעלה

אחד (-) הוא בעל האלמנה הנזכרת), שובר פסל, הביא אותו לבית משפט, תלו אותו בבוקר, האשה מסכנה מה היא אשמה, היא לא אשמה, למה עשו לה ככה? אין לה אוכל, אז הרב אמר יש לך בעל משוגע אז את לא מקבלת תמיכה, האשה צריכה לשמור על הבעל שלה, למה יש אשה? לשמור על הבעל שלה שלא יהיה משוגע. טוב, בלילה, פתאום הרב חולם, מגיע המלך מנשה אומר: זה אני, אני המלך מנשה הייתי בעלה של אותה אשה, התיקון שלי לשבור פסלים, אני עשיתי פסלים בלי סוף, 22 שנה, עכשיו התיקון שלי לבוא כל פעם בגלגול לשבור פסלים עד שיתלו אותי, הרב שמע ככה, הוא אמר עכשיו תקבלי את התמיכה הכי גדולה. ואז היא קבלה תמיכה בשפע. (שעור מתשפ"ג).

היה אחד שבר פסלים, אז הוא הלך ושובר את כל הפסלים, יום אחד תפסו אותו תלו אותו, אז אשתו נהייתה אלמנה, אם תולים את הבעל האשה נהיית אלמנה, מה עושים עכשיו? מי יפרנס אותה? אלמנה מסכנה, לא דאגו לה, לא נתנו לה אפילו פרוסה לחם, טוב היא הלכה לרב של העיר, יש קופת העיר, היא מבקשת מקופת העיר תמיכה, אמרו לה יש לך בעל משוגע, למה לא עצרת אותו, הוא שובר פסלים, הוא הולך לכנסיות הוא שובר את הפסלים, את הפטרוס הקדוש, ופטרוס הזה שבר את כולם עם גרזינים, בלילה בשתיים בלילה, פעם עבר איזה שוטר אחד למטה, שומע ששוברים משהו, עלה מיד שם את כל המדרגות של הכנסיה הלולייניות האלה, ראה

קדושה התורה

בלי לימוד בעיון אי אפשר לשמור עיניים.

העיניים זה לא שסוגרים אותם, ניקח מדבקות ונדביק אותם, [כי אפילו יעשו כך] אז העיניים יקפצו כמו קפיץ ויקרעו את המדבקות, שמירת העיניים זה המוח, וברגע שהמוח של האדם שקוע בתורה, שקוע בתפילה, שקוע בחידושי תורה, שקוע בליקוטי מוהר"ן, אז יש שמירת עיניים, אם המוח לא שקוע בכלום, והמוח הוא פרוץ, אין מוח בכלל, המוח הוא ריק... הרבה אומר תלת מחין שהם קחצה פרוסה בפני התפילה ההיא, תורה ח' זה הכל מהזוהר, הכל מהאר"י הקדוש, יש תלת חללי גלגלתא דמוחא ואדם צריך למלא את זה בתורה, והרבה מסביר את זה גם בתורה ק"א וגם בתורה ח', אדם חייב לדעת אם הוא רוצה שמירת עיניים הוא חייב למלא את המוח, אם המוח ריק הוא לא לשמור את העיניים. (שעור תמשפ"ג).

שמירת העינים תלויה בלימוד בעיון

הרבה אומר בספר המידות שהעיקר זה לימוד בעיון, הלימוד בעיון זה מחזיר את המוחין, ובתורה ק"א הרבה אומר שרק זה מכניע את המידות הרעות, אדם נוסע לאומן ואומר אני חזרתי יותר גרוע, חזרתי עם אי שמירת עיניים ואפילו פגמתי בדרך, כי אתה לא לומד בעיון, הרבה אומר בתורה ח' שהמחיצות כנגד תאוות ניאוף זה רק המוחין, שנוסעים לרבה זה לא ללחוץ על הכפתור ומקבלים שמירת עיניים, הרבה אומר לנו תעשו מה שצריך אז אני יעזור לכם ואתן לכם סייעתא דשמיא ואני ילך לפניכם, אבל אדם לא רוצה ללמוד בעיון, ולא רוצה ללמוד גמרא, אז מאיפה יהיה לו שמירת עיניים, המוח שלו ריק, במוח יש תלת חללי גלגלתא דמוחא, אם אדם רוצה שמירת עיניים בלי לימוד אין דבר כזה, נוסעים לאומן ביום שלישי רביעי אז יש המון זמן ללמוד, לגמור את הש"ס, וללמוד בעיון קצות החושן,

קדושת המידות

שרבינו יקום מהקבר, שזה צריך להיות עוד
השנה הזאת, שרבינו יקום מהקבר!

ואפלו משיח יסע לאומן! משיח בראש השנה
יסע לאומן, שמשׁיח יגיע הוא יסע ישר לאומן
עד שהרבה יצא מהקבר, דבר ראשון כל
האדמור"ם יסעו לאומן. זה אמר את זה ר' נתן
שיתדעו לכם שעד שהרבה לא יוצא מהקבר
כלם נוסעים לאומן, לא משנה... שנה הבאה
תשפ"ד כלם יסעו זה יצא בשבת קודש, ואחרי
זה תשפ"ה גם בשבת קדש, פצמים בשבת
קודש. (שעור מתשפ"ג).

גם משיח יסע לאומן – לרבנו הקדוש

רבינו הוא חי וקיים, רבינו הוא הצדיק היחידי
שחי וקיים. כל הצדיקים כבר נפטרו לא עלינו,
הנקדים ממשיכים הנינים ממשיכים. בעל
התניא כותב לקום חצות, בעל התניא, אין
אף אחד שקם חצות. כתוב במפרש בלקוטי
אמרים בתניא שדבר ראשון זה לקום חצות,
ולהיות ממארי דחשבנא ולשבת על הארץ
ולבכות שעה שלמה. הוא אומר איך... אף
אחד לא מקים את זה, אין מי שמקים את זה.
אבל רבינו חי וקיים! רבינו קמים חצות, יושבים
על הארץ ובוכים על החרבן. ואנחנו מחכים

החיזוק היומי

♦ העולם לא הפקר ♦

"ולאֶרֶץ לֹא יִכְפֹּר כִּי אִם בְּדָם
שִׁפְכוּ",

אֶפְלוּ דָם שֶׁל גּוֹיִם.

ר' נְתַן כּוֹתֵב:

שׁוֹה' לֹא מוֹחֵל - אֶפְלוּ עַל דָּם שֶׁל
גּוֹי!

צְרִיכִים לְדַעַת: שׁוֹשֵׁי דִין וְיֵשׁ דִּין.

ר' נְתַן אֹמֵר:

שֶׁתְּדַעוּ: שֶׁהָעוֹלָם לֹא הִפְקָר,

וְהוֹ' יִדְרֹשׁ גַּם אֶת הַדָּם שֶׁל הַגּוֹיִם,

לֹא רַק דָּם שֶׁל יְהוּדִים -

הוּא לֹא שׁוֹתֵק!

הַכֹּל יִתְגַּוֵּר דִּין וְחֻשְׁבוֹן!

כְּתוּב בְּסֵפֶר חֲסִידִים:

שׁוֹמְכִים אֶת הַסּוֹסִים שֶׁלֹּא לְצַרְרָה,

זוֹרְקִים אֶבֶן עַל כְּלָב - אֶפְשָׁר

לְהִסְתַּדֵּר בְּלֵי הָאֵבֶן,

דָּמִים שֶׁל בְּגֵי אָדָם,

ה' לֹא יִמְחַל עַל שׁוֹם דָּם,

וְיִשָּׁר הוּא תוֹבֵעַ אֶת הַדָּם - אֶפְלוּ

שֶׁל גּוֹיִם!

כֹּל אֶחָד - יִקְבֵּל עֲנֹשׁ עַל כֹּל טִפֹּת

דָּם שֶׁהוּא שִׁפָּךְ,

אֶפְלוּ מֵאֲמוֹת הָעוֹלָם!

♦ העיקר זה הניגונים ♦

הִיָּה עֶרֶב רֹאשׁ חֹדֶשׁ אָב,

וְהַרְבֵּה הִיָּה אִזּוּ מֵאִים מֵאֵד,

וְאָמַר;

לְמָה כָּל דְבָר אֲנִי צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת

בְּכֹזֶה מְסִידוֹת נִפְשׁוֹ?

הוּא רוֹצֵה לְזַכֵּר לְעַצְמוֹ עַל עַל

פְּנִים אִיזוֹ נְגוּן,

כְּדֵי לְהַחִיּוֹת אֶת עַצְמוֹ בְּאִיזָה

נְגוּן.

כִּי הֶעֱקָר: זֶה הַנְּגוּנִים!

כָּל הַתְּפִלָּה - זֶה בְּשִׁבִיל

הַנְּגוּנִים!

לוֹמְדִים בְּשִׁבִיל לְהַתְּפַלֵּל.

הַלְטָאִים - מוֹתְפַלְלִים בְּשִׁבִיל

לְלַמֵּד,

אֲנַחְנוּ - לוֹמְדִים שִׁיְהִיָּה לְנוּ

מוֹחִין לְהַתְּפַלֵּל.

כְּמָה שִׁיּוֹתֵר לוֹמְדִים - יֵשׁ

יּוֹתֵר מוֹחִין.

וְהֶעֱקָר: זֶה הַנְּגוּנִים שֶׁלִּפְנֵי

הַתְּפִלָּה, וְאַחֲרֵי הַתְּפִלָּה, מְלוּה

מְלִכָה, שֶׁלִּשְׁדָּעִים.

כִּי זֶה הֶעֱקָר - הַנְּגוּנִים!

שִׁחֲרִית, כָּל הַתְּפִלָּה זֶה רַק

נְגוּנִים, רַק רְקוּדִים!

החיזוק היומי

♦ משיח יסע לאומן ♦

רבנו - הוא חי וקיים.
רבנו - הוא הצדיק היחידי שחי וקיים.
כל הצדיקים נפטרו לא עלינו,
הנכדים ממשיכים... הנינים
ממשיכים...
בעל התניא כותב לקום חצות - אין
אף שקם חצות...
אבל רבנו חי וקיים - רבנו קמים
חצות!
אנחנו - מחכים שרבנו יקום מהקבר!
אפלו משיח יסע לאמן!
משיח בראש השנה - יסע לאמן.
שמיים גיע - הוא יסע ישר לאמן,
עד שהרבה יצא מהקבר!
דבר ראשון, כל האדמור"ם יסעו
לאומן.
זה אמר את זה ר' נתן, "שתדעו לכם!
שעד שהרבה לא יוצא מהקבר,
כלם נוסעים לאומן - לא משנהר!"

♦ פרנסה - פרנסה ♦

אדם חושב על הכסף, הלואי שאני
יהיה עשיר...
אתה רוצה להיות עשיר - לכן אין
לך כסף,
אתה צריך לשבת וללמד תורה!
אין לך כסף, אשתך רואה בעל
שבור,
למה אתה שבור?
כי אתה רוצה כסף - אתה שבור.
אם אדם לא חושב על הכסף -
הכסף יבוא מעצמו,
אתה רוצה אחרי הכסף - הכסף
בורח!
"פרנסה" - זה 'פר' נסע,
אם אדם חושב על כסף,
אז הפר בורח, הפר נוסע,
אמר לי את זה כשהתקרבותי
לברסלב.
אל תחשב על כסף!
אל תחשב להיות עשיר!
חשבת-הפסדת, הכסף בורח,
בא אחד ועקץ אותה,
יבוא איזה שתף וירמה אותך -
וכסף אין!

החשבונות

חישוב הקף ושטח עיגול

א - כללים

כללים ראשונים לחישוב הקף ושטח העיגול

d - קוטר - המרחק בין צד אחד של העיגול לצד השני (רוחב העיגול)

r - רדיוס - המרחק בין מרכז העיגול להקף העיגול (חצי קוטר)

π - פאי - הקף העיגול

s - סך שטח העיגול (כמה מקום יש בתוך מרחב העיגול)

p - סך הקף העיגול

ב - חישוב ההקף

הנוסחה לחישוב הקף היא $P = 2\pi r$ כך

דהיינו $2 \times 3.14 \times \text{רדיוס} = \text{הקף העיגול}$

ולכן אם רדיוס (r) הוא 5 ס"מ, עושים כך: $31.4 = 5 \times 3.14 \times 2$

אפשר לחשב גם לפי קוטר (d), שאם הקוטר הוא $31.4 = 3.14 \times 10$

אם הקוטר הוא 20, ההיקף הוא 62.8

וכן הלאה.

ג - חישוב שטח

הנוסחה של חישוב שטח הוא $s = \pi \times r \times r$

הנוסחה בקצרה היא $s = \pi r^2$

כלומר פאי כפול רדיוס כפול רדיוס שווה שטח העיגול (s).

ולכן אם הרדיוס הוא 5, חשבון השטח הוא כך $.78.5 = 5 \times 5 \times 3.14$

חישוב שורש

השורש של 1024 הוא 32, מכיון ש-32 כפול 32 = 1024

כלומר שורש הוא מספר שמכפילים אותו בעצמו כדי להגיע לתוצאה הגדולה

כדי לדעת מהו השורש של מספר מסויים אין נוסחה מדוייקת אלא נסוי וטעיה עד ששוללים את המספרים הלא נכונים

ולכן אם נחפש שורש של 5,000, אם נעשה 70 כפול 70 נקבל 4,900, וחסר לנו עוד מאה, ואם נעשה 71 כפול 71 נקבל 5,041, יוצא שההבדל בין השורש של 70 ל-71 הוא 141, וקצת יותר משני שלישי ממספר זה הוא 100, הרי שהשורש של 5,000 הוא 70, וקצת יותר משני שלישי, ואם נדייק 70.71

החשבונות

חשבון ריבוי הבתים

א – הכללים

כל מספר יסוד החדש מכפילים בתוצאה הקודמת

(מספר יסוד הוא המספר הנוסף בכל פעם)

ולכן אם המספר יסוד הקודם הוא 3, והתוצאה שלו היא 6, הרי שאת המספר יסוד הבא, כלומר את 4 מכפילים בתוצאה הקודמת כלומר ב-6, ומקבלים 24

(מהכפלה של 6 ואילך בכל הכפלה נוסף ספרה)

ב – החשבון

$$1 = 1$$

$$2 = 1 \times 2$$

$$6 = 2 \times 3$$

$$24 = 6 \times 4$$

$$120 = 24 \times 5 \text{ (עשרות)}$$

$$720 = 120 \times 6 \text{ (מאות)}$$

$$5,040 = 720 \times 7 \text{ (אלפים)}$$

$$40,320 = 5,040 \times 8 \text{ (עשרות אלפים)}$$

$$362,880 = 40,320 \times 9 \text{ (מאות אלפים)}$$

$$3,628,800 = 362,880 \times 10 \text{ (מיליונים)}$$

$$39,916,800 = 3,628,800 \times 11 \text{ (עשרות מיליונים)}$$

$$479,001,600 = 39,916,800 \times 12 \text{ (מאות מיליונים)}$$

$$6,227,020,800 = 479,001,600 \times 13 \text{ (מיליארדים)}$$

ג – מקור

חיי מוהר"ן - אות מג

בַּחֲתוּמֵי הַתְּקוּעוֹת תּוֹכְחָהּ, בְּלִקּוּמֵי תִנְיָנָא בְּסִימָן ח', מוּבָא לְעִינֵי גְדַל עֵצִים הַמְעֵלָה בְּשׂוֹכֵינֵי שְׁנֵתוֹסֶף נֶפֶשׁ אֶחָד לְהַקְבֹּיץ הַקְּדוּשׁ שֶׁל יִשְׂרָאֵל שֶׁעַל יְדֵי זֶה נִתְרַבֵּין הַבְּתִים שֶׁל הַתְּפִלָּה אֲלֵפֵי אֲלֵפִים וְרַבֵּי רִבּוּת מֵהַ שְׂאִין הַפֶּה יְכוּל לְדַבֵּר וְהַלֵּב לְחַשֵּׁב כִּי אֵיתָא בְּסִפְרֵי יְצִירָה שְׁתֵּי אֲבָנִים בּוֹנוֹת שְׁנֵי בְּתִים שְׁלֹשׁ אֲבָנִים בּוֹנוֹת שְׁשֵׁה בְּתִים אַרְבַּע עֲשָׂרִים וְאַרְבַּעַה בְּתִים, חֲמִשׁ מֵאָה וְעֶשְׂרִים, שֵׁשׁ שְׁבַע מֵאוֹת וְעֶשְׂרִים וְכוּ' עֵין שָׁם:

החשובות

והנני מבאר לך הכלל בזה כדי שתדע השבון עצם רבוי הבתים בברור, ותבין גדלות הבורא ותברך ומעלת הקבוצ של ישראל, כמה וכמה בתים בלי שעור וערך נתוספין ונתרבו בשנתוסף נפש אחד להקבוצ הקדוש של ישראל. והוא שכל מה שנתוסף אכן אחת, אזי נתרבו הבתים במספר כפולות של כל מספר האבנים האלו בכל המספר של כל הצרופים שהם הבתים הקודמים:

למשל בתחלה היו שתי אבנים והיו בונים שני בתים. הינו כי מן תבה של שתי אותיות אין נעשין ממנו כי אם שני צרופים, למשל א"ב אין יכולין לצרפן כי אם בשני צרופים הינו א"ב ב"א. וכשנתוסף עוד אכן הינו אות שלישית, ונעשה תבה של שלש אותיות, כגון אב"ג אזי נתרבו הבתים כפי כפולות מספר אלו האבנים שהם שלש בכל המספר של הבתים הראשונים, והינו כפי כפולות מספר שלש שהוא מספר האבנים של עכשו במספר הבתים הקודמים שהם שנים, הינו שלש פעמים שנים שהיא ששה. ועל כן שלש אבנים בונות ששה בתים:

ובן אחר כך בשנתוסף עוד אות אחת ונעשה תבה של ארבע אותיות כגון אבג"ד אזי נתרבו הבתים במספר ארבע פעמים ששה שהוא עשרים וארבעה. וכשנתוסף עוד אות אחת ונעשה תבה של חמש אותיות, אזי נתרבה הבתים במספר חמש פעמים עשרים וארבעה שהוא מאה ועשרים. וכן בשנתוסף עוד אות אחת ונעשה תבה של שש אותיות אזי נתרבו הבתים במספר שש פעמים מאה ועשרים שהוא שבע מאות ועשרים:

ובן לעולם שכל מה שנתרבה אות אחת נתרבו הבתים כפי כפולות כל מספר האבנים האלו הנמצאים עתה במספר כל הבתים שנבנו מהאבנים שהיו מקדם, והבן היטב. ועין בפרדס שם מבאר ענין זה. ודעת לנבון נקל להבין הפעם מי שיבין היטב מהות הצרופים, ואין להאריך בזה. ומזה תבין לענין הנפשות הנ"ל והא לך החשבון ממספר כמה אותיות שנקראים אבנים וכן לענין הנפשות הנ"ל וכו'. (ולא העתק):

נמצא שמשלש עשרה אבנים נעשים ששה אלפים ושתי מאות ושבעה ועשרים מיליון ועשרים אלף ושמונה מאות (6,227,020,800). ועל פי דרך זה תחשב לעולם. והבן היטב עד היכן הרבוי מגיע בשנתוסף אכן אחד על האבנים הינו נפש אחד על הקבוצ הקדוש של הנפשות שהיו כבר. השם יתברך יזכנו לשמח באלו הבתים אשר עליהם נאמר (ישעיה נ"ו), "ושמחתים בבית תפלתי" כמובן בהתורה הנ"ל אשרי הזוכה לזה:

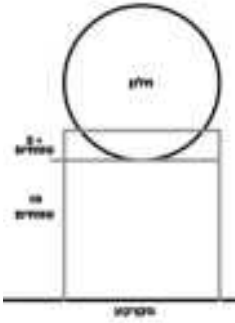
החשבונות

חישוב חלון עגול

עירובין ע"ו ע"ב

א. במשנה כתוב ששני חצרות שרצו לצאת ידי חובה מאותו עירוב צריכים שיהיה בקיר שביניהם חלון שמידתו לפחות 4 טפחים על 4 טפחים, בתוך 10 טפחים הסמוכים לקרקע.

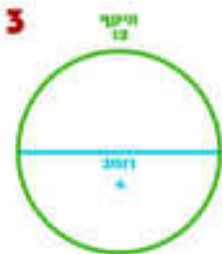
ב. הגמרא דנה במידה הנדרשת בחלון עגול, כדי שיוכלו לערב יחד.

אמר רבי יוחנן חלון עגול צריך שיהא בהקפו 24 טפחים, ושנים ומשהו מהעיגול בתוך עשרה טפחים הסמוכים לקרקע, באופן הזה רוחב החלון יהיה 4 טפחים בתוך העשרה טפחים הסמוכים לקרקע.

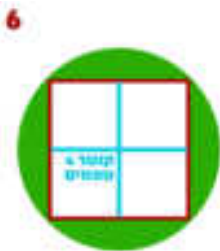
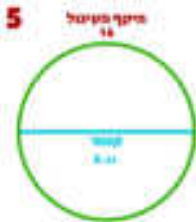
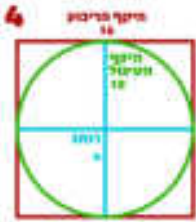

ג. שואלת הגמרא: מכדי - הרי יש כלל כל עיגול שיש בהקפו 3 טפחים יש בו רוחב טפח, כלומר ההקף של העיגול הוא פי 3 מרוחב (- מקוטר) העיגול (ציור 2), ואם כן כיון שרוחב החלון צריך להיות 4 טפחים די בחלון שהקפו 12 טפחים. $12 = 3 \times 4$ (ציור 3).

ד. מתרצת הגמ': שלא די בקוטר חלון של 4 טפחים על 4 טפחים אלא צריך שבתוך העיגול יכנס ריבוע של $4 \times 4 =$ היקף 16 טפחים, ובעיגול בקוטר 4 יש פחות שטח מריבוע בקוטר 4, על כן לא אמר רבי יוחנן שדי בחלון בהקף 12 טפחים.

החשבונות

ה. שואלת הגמ': מכדי - הרי יש כלל שמרובע שיש בתוכו עיגול, המרובע גדול מהעיגול ברבע [יחס של 3:4] (ציור 4)¹, ולכן אם קוטר העיגול הוא 4 והקיפו הוא 12, יוצא שמרובע שקוטרו 4 הקיפו הוא 16 טפחים, אם כן די בעיגול בקוטר של 5.3 שהקיפו 16 טפחים (ציור 5) ולמה אמר רבי יוחנן שצריך 24?

ו. מתרצת הגמ': ר' יוחנן לא סובר שדי שהיקף החלון יהיה שווה להיקף סוכה מרובעת של 4×4 (ציור 6), אלא סובר שבחלון העגול צריך להיכנס חלון מרובע של 4×4 , וכיון שהעיגול גדול מהריבוע שבתוכו, לכן לא מספיק היקף 16.

ז. שואלת הגמ': מכדי - הרי יש כלל שריבוע של אמה על אמה יש באלכסונו אמה ושני חמישית [דהיינו יחס של 1:1.4 לפי השיטה העשרונית]. אמה ושני חמישית זה חשבון בשברים שאם השלם הוא 5, החשבון כאן הוא 1 ו-2/5, והחשבון של 1.4 הוא בשיטה העשרונית שלעולם השלם מתחלק לעשר, ו-1.4 פירושו שלם אחד ו-4 חלקים של עשר וזה בדיוק שלם ו-2 חלקי חמש]. אם כן בחלון של 4×4 האלכסון הוא $5.3/5$ [בשיטה עשרונית] לפי חשבון 4 טפחים ורחב הצלע $5.3/5 = 1.2/5 \times$. וכיון שהיקף העיגול הוא פי 3 מהקוטר הרי שדי ב- $16.4/5$ [16.8] טפחים להקיף חלון של 4×4 טפחים (ציור 7), ולמה אמר רבי יוחנן שצריך 24 טפחים.

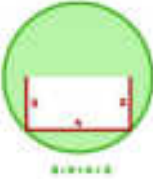
ח. מתרצת הגמ' שרבי יוחנן דיבר לפי שיטה אחרת לחישוב היחס בין מרובע לעיגול והיא שיטת רבנן דקיסרי שאמרו שעיגול היוצא מתוך ריבוע הוא פחות רבע מהיקף אותו ריבוע, נולכן אם קוטר המרובע הוא 4 הקפו הוא 16, בעוד שהיקף העיגול שקוטרו גם כן 4 הוא 12 (ציור 4) [חשבון זה מוסכם על כולם (הובא למעלה באות ה) והחידוש הוא המשך דבריהם] וכן אומרים רבנן דקיסרי שהיקף של ריבוע היוצא מתוך עיגול הוא חצי. וכיאר רש"י הכוונה שמרובע המוקף בעיגול היקף העיגול גדול מהקף הריבוע בחצי מהקף הריבוע כלומר היקף העיגול המקיף הוא פי אחד וחצי מהקף המרובע

¹ ראה בהמשך גידון מורחב המוכיח עניין זה

ההשבונו

המוקף] ולכן מרובע בקוטר 4 שהקיפו 16, אזי לעיגול המקיף אותו מוסיפים על ה-16 עוד חצי מהקף המרובע דהיינו עוד $8 = 24$ (ציור 8), ולכן אמר ר' יוחנן שלחלון 4×4 צריך עיגול בהקף 24.

8

ט. מפרשי הש"ס מביאים כאן את לשון הגמרא בסוגיא המקבילה: ולא מילתא היא - חשבון זה אינו נכון, שהוא גדול מהמציאות אלא החשבון הוא כמו שכתבנו למעלה שעבור חלון עגול די בהקף $16.4/5$.

ההשבונות

חישוב סוכה עגולה

סוכה ז' ע"ב - ח' ע"א

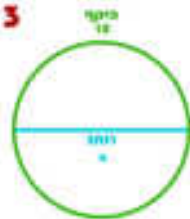
הסוגיא כאן מקבילה כמעט לגמרי לסוגיא בעירובין (באותיות ב - ז) פרט לכך שכאן (אחרי אות ז') הגמרא מנסה לעמיד דברי רבי יוחנן בשני אפשרויות שנדחות. שים לב שבעירובים המידות הן בטפחים וכאן באמות,

א. אמר רבי יוחנן סוכה עגולה אם יש בהיקפה כדי לישב בה 24 אנשים - כשירה, ואם לאו פסולה.

ב. והגמרא מעמידה דבריו לפי שיטת רבי המצריך סוכה בריבוע של 4 אמות על 4 אמות, וכיון שמקום כל אדם תופס אמה יוצא שרבי יוחנן אמר שכדי להקיף סוכה בגודל 4×4 אמות צריך עיגול בהקף 24 אמות

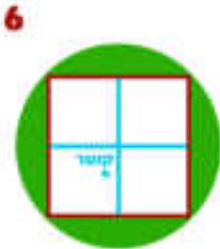

ג. שואלת הגמרא: מכדי - הרי יש כלל כל עיגול שיש בהקפו 3 טפחים יש בו רוחב טפח (ציור 2), כלומר ההקף של העיגול הוא פי 3 מרוחב (- מקוטר) העיגול, ואם כן כיון שרוחב הסוכה צריך להיות 4 אמות די בסוכה שהקיפה 12 אמות. $12 = 3 \times 4$ (ציור 3).

ד. מתרצת הגמ': שלא די בקוטר סוכה של 4 אמות על 4 אמות אלא צריך שבתוך העיגול יכנס ריבוע של $4 \times 4 =$ היקף 16 אמות, ובעיגול בקוטר 4 יש פחות שטח מריבוע בקוטר 4, על כן לא אמר רבי יוחנן שדי בסוכה בהיקף 12 אמות.

ההשונות

ה. שואלת הגמ': מכדי - הרי יש כלל שמרובע שיש בתוכו עיגול, המרובע גדול מהעיגול ברבע [יחס של 3:4] (ציור 4), ולכן אם קוטר העיגול הוא 4 והקיפו הוא 12, יוצא שמרובע שקוטרו 4 הקיפו הוא 16, אם כן די בעיגול בקוטר של 5.3 שהקיפו 16 אמות (ציור 5) ולמה אמר רבי יוחנן שצריך 24?

ו. מתרצת הגמ': ר' יוחנן לא סובר שדי שהיקף החלון יהיה שווה להיקף סוכה מרובעת של 4×4 , אלא סובר שבסוכה עגולה צריך שהיכנס סוכה מרובעת של 4×4 (ציור 6), וכיון שהעיגול גדול מהריבוע שבתוכו, לכן לא מספיק היקף 16.

ז. שואלת הגמ': מכדי - הרי יש כלל שריבוע של אמה על אמה יש באלכסונו אמה ושני חמישית [דהיינו יחס של 1:1.4 לפי השיטה העשרונית]. אמה ושני חמישית זה חשבון בשברים, שאם השלם הוא 5, החשבון כאן הוא 1 ו-2/5, והחשבון של 1.4 הוא בשיטה העשרונית שלעולם השלם מתחלק לעשר, ו-1.4 פירושו שלם אחד ו-4 חלקים של עשר וזה בדיוק שלם ו-2 חלקי חמש]. אם כן בסוכה של 4×4 האלכסון הוא 5.3/5 [5.6 בשיטה עשרונית] לפי חשבון 4 אמות רוחב הצלע $1.2/5 \times 5.3/5 = 1.2/5$. וכיון שהיקף העיגול הוא פי 3 מהקוטר הרי שדי ב-16.4/5 [16.8] אמות להיקף סוכה של 4×4 אמות (ציור 7), ולמה אמר רבי יוחנן שצריך 24 אמות.

ח. נסיון א' לישב השאלה: אמר מר קשישא בריה דר' חיסדא לר' אשי שרבי יוחנן לא חישב כמו שאנו הבנו עד עתה שמקום אדם תופס אמה ואם כן צריך סוכה בהיקף 24 אמות, אלא רבי יוחנן סובר שכל 3 אנשים תופסים מקום 2 אמות, ואז החשבון מתאים ל-16.4/5

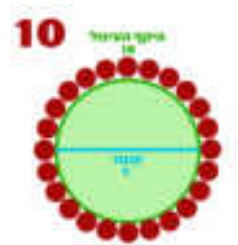
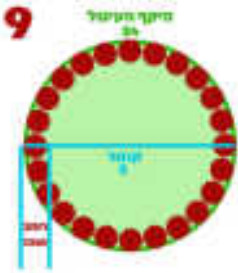
החשבונות

ט. שואלת הגמ': הרי לפי חשבון זה די בסוכה בהיקף 16 שתהיה כשרה לרבי יוחנן $[16 = 2 \times 8 = 3 \div 24]$, והרי לפי החשבון שעשינו צריך $16.4/5$ ולא די ב-16

י. מתרצת הגמ': שרבי יוחנן לא דקדק אפילו שבאמת סובר שצריך היקף $16.4/5$.

יא. דוחה הגמ': זה שאומרים לא דק היינו להחמיר אבל כאן שסוכה קטנה מ- $16.4/5$ פסולה לא שייך לומר שרבי יוחנן לא דקדק והכשיר סוכה של 16 אמה בלבד.

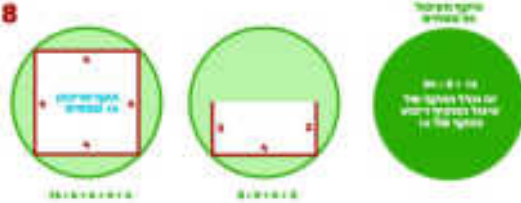
יב. נסיון ב' לישוב השאלה: אמר ר' אסי לר' אשי שבאמת רבי יוחנן חישב מקום כל אדם שתופס אמה אלא שלא חישב כמו שאנו חשבנו עד עתה שצריך שיהיה מקום בתוך היקף הסוכה לישוב 24 בני אדם, אלא רבי יוחנן חישב את מקומות האנשים סביב לסוכה מבחוץ, ואם כן הורדנו מחשבון העיגול אמה מכל צד, שעיגול בהיקף 24 אמות יש בקוטרו 8 אמות (ציר 9), שההקף תמיד גדול מן הקוטר פי 3, ועכשיו שהאנשים מקיפים את דפנות הסוכה מבחוץ אין הסוכה רחבה אלא 6 אמות, ואם כן היקפה 18 אמות (ציר 10), ורבי יוחנן לא דקדק לחומרה, שאף על פי שדי בסוכה בהיקף $16.4/5$ אמר שצריך היקף 18 אמות]

[תוספות כאן כותבים שאי אפשר ליישב את דברי רבי יוחנן עם תירוצו זה, כיון שבעירובין בסוגיא המקבילה, מוכח שהסיבה שרבי יוחנן אמר כך, הוא מפני שהוא סובר כדייני קיסרי המוזכרים בתירוצו הבא].

החשבונות

יג. נסיון ג' לישוב השאלה: אומרת הגמ' שרבי יוחנן דיבר לפי שיטה אחרת לחישוב היחס בין מרובע לעיגול והיא שיטת רבנן דקיסרי שאמרו שעיגול היוצא מתוך ריבוע הוא פחות רבע מהיקף אותו ריבוע, נולכן אם קוטר המרובע הוא 4 הקפו הוא 16, בעוד שהיקף העיגול שקוטרו גם כן 4 הוא 12 (ציור 4) [חשבון זה מוסכם על כולם (הובא למעלה באות ה) והחידוש הוא המשך דבריהם] וכן אומרים רבנן דקיסרי שהיקף של ריבוע היוצא מתוך עיגול הוא חצי. וביאר רש"י הכוונה שמרובע המוקף בעיגול היקף העיגול גדול מהיקף הריבוע בחצי מהיקף הריבוע [כלומר היקף העיגול המקיף הוא פי אחד וחצי מהיקף המרובע המוקף] ולכן מרובע בקוטר 4 שהקיפו 16, אזי לעיגול המקיף אותו מוסיפים על ה- 16 עוד חצי מהיקף המרובע דהיינו עוד $8 = 24$, ולכן אמר ר' יוחנן שלסוכה 4×4 צריך עיגול בהיקף 24 (ציור 8).

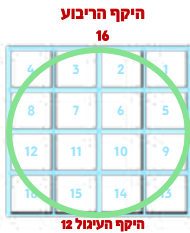

יד. מסיימת הגמ': ולא מילתא היא - חשבון זה אינו נכון, שהוא גדול מהמציאות, אלא החשבון הוא כמו שכתבנו למעלה שעבור חלון עגול די בהיקף $16.4/5$.

החשבונות

חישוב היחס בין מרובע לעיגול

תוספות סוכה ח' ע"א ד"ה כמה מרובע יתר על העיגול רביע

א. כותבים תוס' שמכך שמרובע בקוטר 3×3 היקפו 12 (ציור 11), ועיגול בקוטר 3 היקפו 9 (ציור 12) [רבע פחות] אין להוכיח את זה ששטח מרובע גדול משטח עיגול שבאותו קוטר ברבע.

ב. הוכחה ראשונה שאין זה נכון: שאם כן עיגול בקוטר 4 שהיקפו 12, נאמר ששיטחו שווה לריבוע של 3×3 שהיקפו גם כן 12, וחשבון זה הרי אינו נכון, שהרי ריבוע של 3×3 יש בו 9 אמות מרובעות, בעוד שטבלה עגולה בקוטר 4 יש בה 12 אמות מרובעות, שהרי ריבוע של 4×4 יש בו 16 אמות מרובעות, וכיון שעיגול קטן מהריבוע שבאותו קוטר ברבע, 16 פחות רבע = 12 אמות מרובעות בעיגול בקוטר 4, הרי שאפילו שעיגול בקוטר 4 ומרובע בקוטר 3 הקיפם שווה [-12] השטח שבעיגול גדול יותר, אלא ודאי שאין הוכחה מהקף.

ג. הוכחה שניה שאין זה נכון: שאם תקח רצועה באורך 5 אמות ברוחב אמה היקפה הוא 12 אמות ושיש בה רק 5 אמות מרובעות בעוד שבאותו היקף בעיגול יש 12 אמות מרובעות. יותר מכפול!

ד. וההסבר פשוט שבעיגול שני הצדדים המקיפים את העיגול מנצלים כמה שיותר את ההקף ביחס לשטח אותו הם מקיפים, מה שאין כן בהקף הרצועה ששני הצדדים עלו למעלה להקף ר אמה.

החשבונות

ה. צורת חישוב הנכונה להוכיח שמרובע יתר על העיגול ברבע: א. אם נעשה נקודה ונקיף חוט סביבו, וסביב החוט נקיף עוד חוט וכן הלאה והלאה חוט סביב חוט עד שעיגול החוטים יגיע לקוטר טפח (ציור 13)

ב. נחתוך את החוטים מהמרכז עד לחוץ

ג. נשטח החוטים מעיגול לשטוח, חוט על גבי חוט, במשולש שבסיסו חוט של 3 טפחים [שהרי הוא הקיף טפח], ועולה עד משהו, וגובהו חצי טפח (ציור 14).

ד. כשנחזור ונחתוך החוטים באמצע לשנים נמצא שני רצועות עם חוטים שהארוכה שבהם ארוכה טפח וחצי והשאר מתקצרות עד משהו (ציור 15).

ה. נצרף את שני הרצועות ונשים את הארוך כנגד הקצר, נמצא יחד רצועה שארוכה טפח וחצי ורחבה טפח (ציור 16).

ו. נחלק רצועה זו לשוש מרובעים שווים נמצא ששטח הרצועה הוא 3 מרובעים שווים של חצי טפח על חצי טפח. וזה השטח של עיגול בקוטר טפח שהקפו 3 טפחים (ציור 17).

ז. ומרובע בקוטר טפח שנחלק לאורך ולרוחב, יש בו 4 מרובעים של חצי טפח על חצי טפח

הרי לך מרובע יתר על עיגול - רבע.

שמואל ב פרק כד פסוק ג: וַיֹּאמֶר יוֹאָב אֶל הַמֶּלֶךְ וַיֹּסֶף ה' אֱלֹהֶיךָ אֶל הָעַם כִּי הָיָה וְכִהֵם מֵאָה פְעָמִים וַעֲנִי אֲדִנִי הַמֶּלֶךְ רֵאוֹת...
 רש"י (שם) כהם וכהם - כהם כפלים, וכהם שני כפלים, הרי ארבעה כפלים, וכן חוזר וכופל את הכפילה, עד מאה פעמים, נמצאת ברכתו של יואב יתירה על של משה שאמר (דברים א יא) ככם אלף פעמים
 תלמוד בבלי מסכת סנהדרין דף מט/א: ויקבר בביתו במדבר אטו ביתו מדבר הוא אמר רב יהודה אמר רב כמדבר מה מדבר מופקר לכל אף ביתו של יואב מופקר לכל..... ויואב יחיה את שאר העיר אמר רב יהודה אפילו מוניני וצחנתא טעים פריס להו

מס' / מס' אפסים	2X	מס' / מס' אפסים	מס' / מס' אפסים
	4503599627370496	51	(15)
	9007199254740992	52	
עשרות מליון	18014398509481984	53	16
	36028797018963968	54	
	72,057,594,037,927,936	55	
מאות מליון	144115188075855872	56	17
	288230376151711744	57	
	576460752303423488	58	
טריליון	1152921504606846976	59	18
	2,305,843,009,213,693,952	60	
	4611686018427387904	61	
	9223372036854775808	62	
עשרות טריליון	18446744073709551616	63	19
	36893488147419103232	64	
	73,786,976,294,838,206,464	65	
מאות טריליון	147573952589676412928	66	20
	295147905179352825856	67	
	590295810358705651712	68	
אלפי טריליון	1180591620717411303424	69	21
	2,361,183,241,434,822,606,848	70	
	4722366482869645213696	71	
	9444732965739290427392	72	
רבבות טריליון	18889465931478580854784	73	22
	37778931862957161709568	74	
	75,557,863,725,914,323,419,136	75	
מאה אלפי טריליון	151115727451828646838272	76	23
	302231454903657293676544	77	
	604462909807314587353088	78	
מליון טריליון	1208925819614629174706176	79	24
	2,417,851,639,229,258,349,412,352	80	
	4835703278458516698824704	81	
	9671406556917033397649408	82	
עשרות מליון טריליון	19342813113834066795298816	83	25
	38685626227668133590597632	84	
	77,371,252,455,336,267,181,195,264	85	
מאות מליון טריליון	154742504910672534362390528	86	26
	309485009821345068724781056	87	
	618970019642690137449562112	88	
מליון טריליון	1237940039285380274899124224	89	27
	2,475,880,078,570,760,549,798,248,448	90	
	4951760157141521099596496896	91	
	9903520314283042199192993792	92	
עשרות מליון טריליון	19807040628566084398385987584	93	28
	39614081257132168796771975168	94	
	79,22,8162,514,264,337,593,543,950,336	95	
מאות מליון טריליון	158456325028528675187087900672	96	29
	316912650057057350374175801344	97	
	633825300114114700748351602688	98	
אלפי טריליון	1267650600228229401496703205376	99	30
	2,535,301,200,456,458,802,993,406,410,752	100	

מס' / מס' אפסים	2X	מס' / מס' אפסים	מס' / מס' אפסים
		4	1
		8	2
עשרות	1	16	3
		32	4
		64	5
מאות	2	128	6
		256	7
		512	8
אלפים	3	1024	9
		2,048	10
		4096	11
		8192	12
רבבות	4	16384	13
		32768	14
		65,536	15
מאות אלפים	5	131072	16
		262144	17
		524288	18
מליון	6	1048576	19
		2,097,152	20
		4194304	21
		8388608	22
עשרות מליונים	7	16777216	23
		33554432	24
		67,108,864	25
מאות מליונים	8	134217728	26
		268435456	27
		536870912	28
מליון	9	1073741824	29
		2,147,483,648	30
		4294967296	31
		8589934592	32
עשרות מליון	10	17179869184	33
		34359738368	34
		68,719,476,736	35
מאות מליון	11	137438953472	36
		274877906944	37
		549755813888	38
אלפי מליון	12	1099511627776	39
		2,199,023,255,552	40
		4398046511104	41
		8796093022208	42
רבבות מליון	13	17592186044416	43
		35184372088832	44
		70,368,744,177,664	45
מאה אלפי מליון	14	140737488354328	46
		281474976710656	47
		562949953421312	48
מליון	15	1125899906842624	49
		2,251,799,813,685,248	50

בפרשה בה מסופר על אליעזר שהגיע לחרן לבקש אישה ליצחק אבינו וראה את רבקה, כתוב אצל רבקה 9 פעמים כד, וחידוש מורינו הרב שאם היה כתוב 10 פעמים כד, שעשר כפול כד גימטריא 240, אזי הייתה זוכה לשם ע"ב והייתה מכניעה את קליפת עשו לגמרי והיה מגיע משיח ויורד בית מקדש של אש, וביאר מורינו הרב שסוד זה מרומז שעל פי חשבון המבוסס על ברכת יואב "כָּהֶם וְכָהֶם מֵאָה פְּעָמִים" (שמואל ב' כד, ג) שביאר רש"י שהכוונה ל 2 x מאה פעמים שאם ממשיכים חשבון זה 240 פעמים מגיעים למספר של 72 ספרות - שם ע"ב.

כפול	תוצאה:	ספרות	במילים
10	1024	3	אלף
20	1048576	6	מיליון
30	1073741824	9	מיליארד
40	1099511627776	12	אלף מיליארד
50	1125899906842624	15	מיליון מיליארד
60	1152921504606846976	18	טריליון
70	1180591620717411303424	21	אלף טריליון
80	1208925819614629174706176	24	מיליון טריליון
90	1237940039285380274899124224	27	מיליארד טריליון
100	1267650600228229401496703205376	30	אלף מיליארד טריליון
110	1298074214633706907132624082305024	33	מיליון מיליארד טריליון
120	1329227995784915872903807060280344576	36	טריליון טריליון
130	1361129467683753853853498429727072845824	39	אלף טריליון טריליון
140	1393796574908163946345982392040522594123776	42	מיליון טריליון טריליון
150	1427247692705959881058285969449495136382746624	45	מיליארד טריליון טריליון
160	1461501637330902918203684832716283019655932542976	48	אלף מיליארד טריליון טריליון
170	1496577676626844588240573268701473812127674924007424	51	מיליון מיליארד טריליון טריליון
180	1532495540865888858358347027150309183618739122183602176	54	טריליון טריליון טריליון
190	1569275433846670190958947355801916604025588861116008628224	57	אלף טריליון טריליון טריליון
200	1606938044258990275541962092341162602522202993782792835301376	60	מיליון טריליון טריליון טריליון
210	1645504557321206042154969182557350504982735865633579863348609024	63	מיליארד טריליון טריליון טריליון
220	1684996666696914987166688442938726917102321526408785780068975640576	66	אלף מיליארד טריליון טריליון טריליון
230	1725436586697640946858688965569256363112777243042596638790631055949824	69	מיליון מיליארד טריליון טריליון טריליון
240	1766847064778384329583297500742918515827483896875618958121606201292619776	72	טריליון טריליון טריליון טריליון